

Délibáb

30
FILLÉR

ZOMBORY MERCEDES

Rozgonyi foto

IV. ÉVF. 12. SZÁM.

BUDAPEST, 1930. MÁRCIUS HÓ 22.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

MÉG MA KÉRJEN DIJTALAN BEMUTATÁST
RÁDIÓKERESKEDŐJÉTŐL

PHILIPS-CIKKEK 6-12-18 HAVI RÉSZLETRE

IV.

Jugó

Frát

IV. évtolyam

Budapest, 1930 március 22

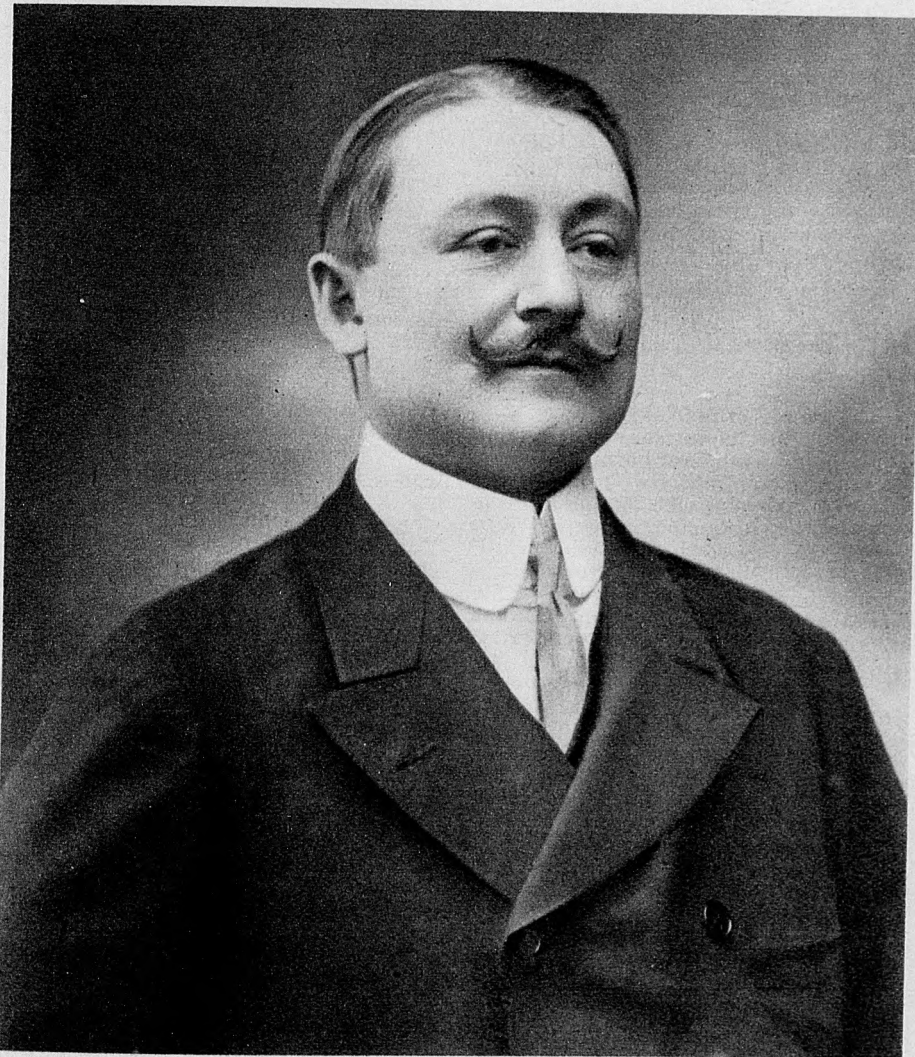
12. szám

Déliab

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Előfizelési ár: negyedévre 3 P 50 fill., félévre 7.— pengő. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 30 fillér. Ausztriában 60 Groschen, Csehszlovákiában 3.— korona, Jugoszláviában 6 dinár, Romániában 20 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefon: J. 423—39, J. 423—50.

Fráter Lóránd, az országos híró magyar dalköltő a mult héten váratlanul elhunyt

Hevesi Sándor a sztárrendszerről

Ilyenkor tavasz elején — jóval túlvagyunk a színházi szezon jelentősebb fázisain. A szezon képe nagyjában már kialakult és az évi mérleg már majdnem hiánytalan biztossággal megmutatja a szezon eredményeit és debacle-jait.

Kétségtelen, hogy kevés kivétellel a magánszínházak fáradozásai ebben a szezonban — legalább is eddig — hiábavalóknak bizonyultak. Az idei színházi év legrózsásabb és legfeltűnőbb sikereit — az állam két prózai színháza, a Nemzeti Színház és a Kamaraszínház könyvelheti el.

Sok szó hangzott már el arról, hogy mi az oka a magánszínházak kudarcainak és a két állami színház sikereinek.

Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója, aki a mai nehéz időkben ezeket a sikereket produkálta, nyilatkozott erről a „Déliab” munkatársának.

— Állami színházakat vezetek s így felettébb ildomtalannak érzem, hogy magánszínházról bármi formában véleményt mondjak.

Ami a színházi élet általános problémáit illeti, úgy érzem, ma nagy hiba volna megfélekedezni a háborúelőtti időkről és nem azokat vetni össze a mai viszonyokkal. A kettő között a hasonlatosság sokkal nagyobb, mint a mai viszonyok és az úgynevezett inflációs idő nagy konjunktúrája között. *Nemesak a színházban, hanem minden területen egyformán végezes hiba lett volna arra számítani, hogy a konjunktúra örökké tart.*

Ma a helyzet ugyanaz, mint békében volt. *Ami a közönség látni akar, azt meg is nézi.* Persze ma vannak a konkurencianak új tényezői is: a hangosfilm, a nagy sportérdeklődés, ezek végeredményben mind ártnak a színháznak.

Ami már most a sikereket illeti, valóban a Nemzeti Színháznak három nagyszerű, sőt azt mondhatnám páratlan szezonja volt, ez azonban nemcsak ambíciókat fokozza, hanem a készülődésünket s a munkánk intenzitását is a jövőre. *Mert nem lehet*

előre tudni senkinek és soha, hogy mi lesz siker és mi nem. Csak Hertrann Bahr ominózus sűgője mondhatja azt, hogy nem érti a színházigazgatókat, — *ő csupa sikert adna elő.*

Minden igazgató azzal a hittel készíti elő a maga darabjait, hogy nagy sikere lesz, de a színház kötelességteljesítése nem az előrelátó csallhatatlanság, hanem *intenzív és fokozott művészi munkával ébrentartani a közönség érdeklődését.*

— Ugy tudjuk, hogy méltóságos uram átdolgozza színpadra Molnár Ferenc „Pál uccai fiúk” című regényét. Gondolja, hogy ez a zsáner tetszik ma a publikumnak?

— Zsánerre nem lehet következtetni. Volt egy háborús darabunk, a „Tábornok”, ami nagy sikert aratott. Viszont egyébként úgy tapasztaljuk, hogy *a háborús darabok iránt nincs nálunk érdeklődés.* A „Pál uccai fiúk”-at egyelőre nem csinálom meg színpadra. Ennek különféle okai vannak — amiről nem nyilatkozhatom.

— Színházi szakértők véleménye szerint a sztárrendszer a színházi válság egyik legsúlyosabb okozója. Mit tart erről méltóságod?

— *A sztár szerepe és jelentősége bizonyos mértékig elkerülhetetlen.* A publikumnak kell a „kedvenc” a színpadon. A kivételes értékek gázsija egyébként nem sok, *ha tele van a színház* — csak akkor sok, ha a színházak üresek. *A sztárrendszer akkor volna katasztrofális, ha jó üzletmenet mellett nem prosperálna a színház.* Nemesak a magánszínházaknak kellene a sztárok. Csak nem képzelik, hogy Bajor Gizi a Nemzetiben annyiért játszik mint egy kisebb és ismeretlenebb színész? *A sztárokat mindenütt a világon megfizetik. Sajtóban, irodalomban, filmben, sportban egyaránt.*

— Kit terhel tehát a felelősség?

— A felelősség kérdését nem lehet tisztázni. Mindennek van valami része — azonban ez még nem indokolja, hogy a színház egyes szerveire hárítsuk a dolgok ódiúmat.

Meggyőződésem, hogy az idők változást fognak hozni. *Baróti Zoltán.*

gy mi
ann
a azt,
tőkat,

el ké-
nagy
esség-
hatat-
ll mű-
közön-

óságos
Iolnár
regé-
zsáner

etkez-
nk, a
ratott.
aljuk,
nines
ük"-at
padra.
ami-

ve sze-
válság
t tart

e bizo-
publi-
zínpa-
egyéb-
ház —

resek.
asztro-
nem
ak a
sztá-
Bajor
átszik
meret-
denült
iroda-
t.

ég?
lehet
része
kolja,
hárít-

k vál-
ollán.

Gazdy Aranka, Kerékgyártó Olga és Beregi Oszkár
Magyar Színház — Kisértetek (Áldor felv.)

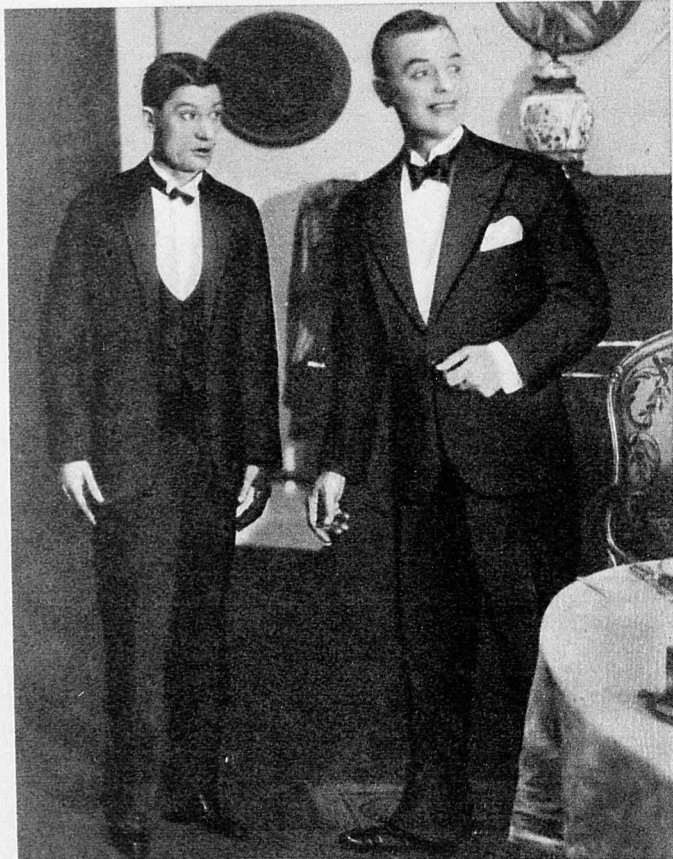
GRAND HOTEL

A „Grand Hotel” szombati bemutatóján a Vígyszínházban új szerző nevével és egy régi pesti szerző darabjával ismerkedett meg a közönség. Belátjuk, kissé zavarosan hangzik ez, bár valóban így van, mert tudvalévő, hogy a „Grand Hotel” témáját Fodor László eladta Paul Franknak. Frank megírta a darabot, amely színre is került néhány német színpadon, míg végre most Pestre is eljutott, ahol Fodor László nem fordította, hanem átdolgozta a „Grand Hotel”-t. A mult-

heti premiéren így joggal zavarba jöhetett bárki, hogy végeredményben ki adott ötleteket a másiknak és ki írta meg a vígjátékot.

A darab minden egyes jelenetéből kiérződik, hogy írójea néhány órán keresztül semmi egyebet nem kíván, csak nevetetni. Ez pedig legnagyobb részben sikerült is neki.

Fritz egy szegény bohémlelkű rajzoló (Rajnai Gábor), a bécsi Ringen sétálva, meglátja a ragyogóan szép Glayt (Titkos Ilona). Hallatlanul megtetszik

Maklár Zoltán és Rajnai Gábor
Vígyszínház — Grand Hotel (Áldor felv.)

megtudja, hogy Glay telefonüzenetet vár ide és ekkor kitünő ötlete támad, amelyet azonban nem ad el senkinek sem, hanem maga használja fel. Bemegy a hotelhall egyik telefonfülkéjébe és felhívja Glayt a másik fülkében. Fritz ezen az úton vall szerelmet Glayneke, aki csakhamar rájön a turpisságra, de belemegy a játékba. Később ugyanilyen módon ő hívja fel Fritzet és meghívja magát vacsorára. Fritz egy pillanatra meghökken, lévén mindössze alig tíz schillingje a zsebében, de azután neki a nő és követi őt a Grand Hotelbe. A fiú csakhamar lesz, ami lesz felkiáltással készülődik a vacsorára. Minden reménysége barátjában, Maxban (Maklári Zoltán) van, akire ráparancsol, hogy kerítsen pénzt számára a vacsorához.

Hegedüs Gyula
Vigszínház — Grand Hotel (Aldor felv.)

avarba
nyben
és ki

ből ki-
án ke-
n, csak
obrászt

rajzoló
sétál-
Glayt
tetszik
y Glay
et vár
kitűnő

, ame-
nem
k sem,
hasz-
negy a
rik te-
e és
a má-

Fritz
n vall
aynek,
ar rá-
gra, de
tékba.

milyen
ja fel
meghi-
vacsó-
gy pil-
ökken,
sze alig
e a zse-
azután
követi
otelbe.

chamar
z felki-
lődik a
Minden
arátjá-
(Mak-
van,
ancsol,
pénzt
acsorá-

Fritz a szálloda legremekebb szepáróját foglalta le kettőjük vacsorájához. Várja a nőt, akinek nem tud örülni, mert folyton csak azon gondolkodik, hogy a lakoma milyen botrányba fog fulladni. Egyelőre azonban még nincs baj, mert Fritz fellépése hallatlanul imponál a személyzetnek, akik mindenben a rendelkezésére állnak. Megérkezik Glay és kisvártatva Max is, aki hiába lohol már órák óta, nem tud sehonnan sem pénzt kapni. Fritz lassanként beleéli magát szerepébe és amikor Schild báró (Hegedüs Gyula) és barátja betoppannak a szobába, őket is meginvitálja vacsorára. Később ugyan megbánja ezt a nagylelkű meghívást, mert a bankár, akinek nincs aprópénze borraivalóra, néhány schillingjét is elkéri tőle kölesön. A hazugságból csak újabb hazugsággal és trükkkel lehet valahogy kiszabadulni. Fritz, hogy a már-már kitörni készülő botrányt elkerülje, vacsora után fejedelmi apertement rendel a Grand Hotelbe, ahova sürgősen be is költözködik. A lakosztályban aztán Fritz és Max tanácskozássra ülnek össze, de semmi okosat nem tudnak kisütni.

Titkos Ilonát kíséri Brodszky Miklós, a „Grand Hotel” második felvonásában (Áldor felv.)

Rajnai Gábor és Gárdonyi Lajos Vígszínház — Grand Hotel (Áldor felv.)

Végeredményben azonban mégis minden jóra fordul, Fritz szerencsésen kismászik a csávából és a kaland egy kis kocsmában fog befejeződni, ahol Fritz és Glay, az egymásra talált szerelmesek végre nyugodtan élvezhetik boldogságukat.

A könnyelmű és szerelmes Fritz szerepében *Rajnai Gábor* brillírozott. Művészetének egyik legjelentősebb állomása ez a szerep, amelyből minden kihozhatót kihozott. Az elkényeztetett, elvált asszonyka *Titkos Ilona* volt, aki néhány jelenet túlzott alápoentirozásán kívül minden dícséretet megérdemel. Pompás figurát csinált *Maklárny Zoltán* a barátjáért mindenre kész Max szerepében. *Hegedüs Gyula*, mint mindig, most is kifogástalan volt. *Gárdonyi Lajos*, *Peti Sándor*, *Bárdi Ödön*, *Szegő Endre* neveit kell még felemlítenünk, mint az együttes kitűnő kiegészítőit.

Titkos Ilona második felvonásbeli énekszámának zenéjét *Brodszky Miklós* szerezte, akinek nem a legszerencsésebb szerzeménye ez a dal. Sz. Ö.

klós, a
ában

is min-
ésen ki-
egy kis
ol Fritz
elmések
boldog-

s Fritz
írozott.
bb állo-
minden
nyezte-
s Ilona
ott alá-
eséretet
csinált
indenre
Gyula,
an volt,
Bárdi
ell még
ites ki-

onásbéli
y Miklos
erenesé-
Sz. 6.

Tilkos Ilona és Rajnai Gábor
Vigszínház — Grand Hotel (Áldor fely.)

Friedmann Ignác és Radics Béla barátsága

Friedmann Ignác neve bármennyire is szürke név, ma talán a legismertebb zongoraművész nemcsak Európában, hanem Amerikában is.

Nem fiatal ember, haját régen ezüstre színezte az idő. Régen nagyapa már Friedmann Ignác, még sincs nála hivatottabb művelője Chopin vagy Mozart megszólaltatásának.

Az embereket nem túlságosan szereti. Arról nevezetes különben, hogy ebédjét és vacsoráját évszámra egyedül kölli el a hotel éttermének vagy az étkezőkocsinak asztala mellett. Csak igen ritkán hajlandó arra, hogy valakit meginvitáljon asztalához vagy pedig még kevésbé, hogy valakinek a meghívását elfogadjja.

Egy ilyen ritka estén volt alkalman néhány gyorsan szaladó negyedórát eltölthetni Friedmann Ignáccal a dunaparti hotel éttermének fehér asztala mellett. Már tavaszba fordult a tél,

Friedmann Ignác

az egyik nagy ablak tárva volt. Itt terítettett magának Friedmann Ignác, hogy minél többet gyönyörködhessék a Duna tündéri panorámájában.

Tizenegyre járt az idő, az étteremben már kevesen voltak. Sírt a cigány hegedűje, Magyar Imre bátyánk, láthatóan a híres vendég tiszteletére, ezen az estén teljesen mellőzte a divatos slágereket és szebbnél szebb magyar nóták szólaltak meg a vonója alatt.

— Mégis csak szép az élet — beszélt csöndesen az öreg virtuóz — s nem könnyű dolog búcsúzni mindentől. Hányszor ültem például így, esodálva a budai hegyek pompáját — és hátam mögött zokogott a cigány hegedűje. Igaz, hogy akkor még a Radics muzsikált...

— Szegény Radics — akarom mondani a hirt, de már valaki megelőzött.

— Igen, igen tudom — vág közbe Friedmann Ignác, — meghalt a napokban. Kár érte, nagyon értette a dolgát. Valóságos művész volt s nekem igen benső, jó emberem, mondhatnám barátom. Istenem, hány éjszakát muzsikált át a hátam mögött. Aztán úgy reggelfelé idehívtam az asztalomhoz és diskuráltunk. Akár hiszi, akár nem,

én az ő interpretálásában szerettem meg a magyar zenét.

Az ő hegedűje egy operatőr bonckésénél jobban nyitotta meg előttem a magyar muzsika lelkét. S beszélni is tudott a művészetéről nagy lelkesedéssel. A gyermeki kedély mögött állandóan friss ismeretekre szomjas lélek bújt meg és nem volt boldogabb ember Radics Bélánál, mint amikor beszámoltam neki az európai zene újabb fejlődéséről. Persze igen konzervatív ízlésű volt, de azért mindeu érdekelt, ami zene. Ez az érdeklődés odáig ment és ezt igen kevesen tudják, hogy néhány alkalommal, mikor Pesten jártam,

Radics megjelent szállodai szobámban s én beavattam a zongora titkaiba,

a legegyszerűbb technikai ismeretekbe. Ő viszont cserébe néhány igen régi és soha nem hallott magyar dallal ajándékozott meg, azon nyomban elmuzeizálta nekem azokat.

Lassan kiürül az egész helyiség. Magyar — az öreg Radics egyik veje — hangfogót tesz a hegedűjére és már csak nekünk muzsikál.

— Néhány levelet is váltottunk — emlékezik kedvenc cigányprimására tovább az ősz művész, — ha külföldön járt és történetesen én is abban a városban vendégszerepeltem, nem mulasztotta el soha, hogy fel ne keressen. Nagyon kedves emlékem az az utazás, amelyet jó néhány esztendővel ezelőtt, még a békevilágban együtt tettem meg az öreg Radicsal Berlinton Budapestig. Ő is éppen hazafelé készülődött s mikor megtudta, hogy az én szekerem rúdja is Pest felé áll, engedélyt kért tőlem, hogy együtt jöhessen velem. Én persze örömmel egyeztem bele s így történt azután, hogy *vig hegedűszó hallatszolt ki egész úton abból a jülké-*

ből, ahol mi voltunk. A kalauz búsás borral való ellenszolgáltatásaként ránk zárta az ajtót és Radics mondhatnám megszakítás nélkül muzsikált nekem egészen — Pestig. Mikor kiszálltunk s elbúcsúztunk egymástól, két perccel később lóhalálában szalad utánam, hogy az Istenért álljak meg, a legszebbel elfelejtette.

S az autóban, világos nappal elhúzta nekem a legszebb magyar nótát.

Azt hogy . . .

Idegen akcentussal ugyan, de egészen hibátlanul mondja Friedmann Ignác a magyar szavakat, biztos kifejtésén érződik, hogy ezt igen sokszor hallhatta:

— *Lehullott a rezgő nyárfa ezüstszínű levele . . .*

Igy mesélte ezt egy tavaszba forduló téli éjszakán Európa és Amerika leg-híresebb zongoravirtuóza: Friedmann Ignác.

Megalakult az első magyar kamarakórus

Álló sor: Abay Rezső, Márkus János, Komlós János, Sugár Ferenc, Gallay Márton, Hidas István. Ülő sor: Hegedüs Ármánd, Gerenday Vilmos, Ákom Lajos, Leposa Ferenc és Bodor Imre (Rozgonyi felv.)

Gali Kurcsi, Vaszary Piroska, Muri de Lamentáló a farkaskölykek között

Két pöttömnyi gyerek állított be mult héten a szerkesztőségünkbe.

— A Wesselényi uccai polgári iskola farkaskölykei vagyunk — mondotta az egyik önérzéken. — Meghívót hoztunk a „Délibáb” szerkesztőségének műsoros délutánunkra.

— Miféle műsoros délutánra? — kérdeztük.

— Remélem tetszik tudni arról — kezdte magyarázni a kis lurkó, — hogy mi fellépünk a Nemzeti Színházban a „Légy jó mindhalálig” előadásán. Most aztán elhatároztuk, hogy a Nemzeti Színház tagjai tiszteletére az iskolánkban előadást fogunk rendezni. Okvetlen tessék eljönni, mert szeretnénk, ha a „Délibáb” is látna, amikor kivágjuk a rezet a nagy színészek előtt.

Ennek az aranyos meghívásnak nem tudtunk ellenállni és kedden délután valóban beállítottunk az iskolába, az előadás színhelyére. A folyosókon kipirult arcú gyerekek rohantak fel és alá és izgatottan kérdezték egymástól:

— Még mindig nem jön?

— Nem — szólalt meg egy komor hang, — úgy látszik a Misi azt hiszi, hogy itt is háromszor csengetnek, amíg megkezdik az előadást.

Végre a kapu előtt egetverő éljenzés támadt. Megérkezett a várva-várt Misi, aki nem volt más, mint Vaszary Piroska, a „Légy jó mindhalálig” Nyilas Misije. Sietve foglaltuk el helyünket a nézőtérnek kinevezett tornateremben, amely zsúfolásig megtelt közönséggel. A közsínházak igazgatóinak megnyugtatóására közöljük, hogy „a táblás ház” egyetlen tagja sem fizetett a jegyért, amennyiben erre az előadásra csak tiszteletjegyet adtak ki. Miután egy théátrparé beszámolója nem teljes a megjelent előkelőségek névsora nélkül, mi is felsoroljuk azokat, akik a nézők krémjét tették ki. Hát ott volt elsősorban Nádai Béla és felesége, Tasnády Ilona, Uray Tivadar és Ághy Erzsi, Vízváry Mariska, Somogyi Erzsi, T. Halmi Margit, Kürthy József, Rózsahegyi Kálmán, Kürthy György, Pethes Sándor, Pataky József, Hosszu Zoltán, a Dani bá, Gyenis Ede, míg a profi gyerekszínészeket Lázár Gida képviselte.

Csakhamar megjelent a terem végén felállított színpadon a „Légy jó mindhalálig” egyik kis diákja és kedves prologban üdvözölte a Nemzeti Színház megjelent tagjait. Olyan sikere volt, hogy bármelyik kabarébeli első szám megirigyelhette volna.

Egy kis színdarab következett ezután a „Lurkóforradalom” címmel, amelyet az iskola névtelen háziszervezője írt. A Mörizdarab valamennyi gyermekszereplője részt vett ebben a kis egyfelvonásosban, amely a cserkészek egyik kis vidám epizódját elevenítette meg a színpadon. A változatos kedvéért most egy artistaszám következett. Egy angol kötél-táncosnő, névszerint Miss Lillien Bakfish mutatta be hajmeresztő produkcióit, amellyel erős konkurrenciát csinált Dénes—Pethes „Cox és Box” jelenetének. Az előadást rendező „Egressy Gábor cserkészraj” áldozatkészségét bizonyította a következő szám, amelyben Gali Kurcsi és Muri de Lamentáló „hangmentes” operanékesek léptek fel. Erről a számról csak annyit, hogyha Sebestyén Géza őket léptette volna fel az igazi helyett, nem lett volna botrány a Városi Színházban. Miután mi a szigorú kritika alapján állunk, titokban meg kell jegyeznünk, hogy a „hangmentesek” hirdett énekesek olykor-olykor mégis elfelejtettek magukról és énekelni kezdtek. Botrány azonban nem tört ki.

Általában minden szám úgy pergett le, ahogyan azt előre bekonferálták. Az iskola énekkara valóban kifogástalanul működött és amint halljuk a szünet alatt be fogják jární Ausztria és Németország nagyobb városait is. Biztosra vesszük sikerüket és csak azt sajnáljuk, hogy az énekkart betanító tanár — aki pedig minden dicséretet megérdemel, — titokban akarja tartani nevét. A meglepetéseknek azonban még mindig nem volt vége. Kiderült, hogy az iskola növendékei filmre vitték a „János vitéz”-t, „1357 méter, 92 centiméter és 1 milliméter hosszú hangosban”. Az alatt a rövid pár perc alatt, amíg lepergett előttünk a „film”, megerősödött bennünk a hit, hogy a magyar hangosfilmgyártást nem kell féltetni, mert a zörejmentes mozgóképnyelv készítés titkát megoldották a Wesselényi-uccai polgári iskola növendékei. A Filmalap vezetői méltán sajnálhatják, hogy nem vettek részt ezen a korszakalkotó találmány bemutatásán.

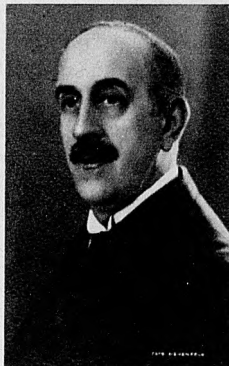
Szünet után meglepő fordulat történt, amelyet viszont színházigazgatóink figyelmébe ajánlunk. A nézőtérben ugyanis helycsere történt. Az eddigi szereplők lejöttek a színpadról és helyükbe felmentek oda az első rész nézői, a Nemzeti Színház tagjai, akik magánzámokkal revanszálták a kis diákok előadását. Mindent egybevetve, nem bántuk meg, hogy elmentünk erre az előadásra, amelynél aranyosabbat, kedvesebbet már rég láttunk.

Mi lesz a Royal Orfeummal?

Még a színházi beavatottak között is a meglepetés erejével hatott az a hír, hogy Schmidt Mihály, a *Néparéna* című cirkusz tulajdonosa megvásárolta a *Royal Orfeum* részvénytábláját és ezzel a mulatóhely tulajdonosa lett. Az egyik körüli kávéházban találkoztunk össze a legújabb pesti igazgatóval, aki valósággal zavarba jött, amikor intervjút kértünk tőle.

— De kérem szépen, nem értek én az ilyesmire — mondotta, — én csak dolgozni tudok, de nyilatkozni nem. Itt van azonban Árvai Rezső, a *Royal Orfeum* új igazgatója, aki ehhez is kitűnően ért. Ugy-e nyilatkozik helyettem? — fordul most

Schmidt Mihály, a *Royal Orfeum* új vezérigazgatója (Fotó Beinenfeld)

Árvaihoz kétségbeesett arcal, majd az igenlő válasz után hozzátette. — Énrám pedig úgy-e nincs szükség és mehetek rummyni?

A feleletet meg sem várta már Schmidt Mihály, hanem sietve továbbment, nehogy Árvai meggondolja a dolgot.

— Schmidt Mihálynak — kezdte a beszélgetést Árvai Rezső, — már régi terve az, hogy egy világvárosi nivójú orfeumot csináljon. Tudvalevő, hogy 6 és felesége a téli hónapokat külföldön töltik, Bécs-

ben, Berlinben és Párizsban. Ezekben a városokban a legelőkelőbb orfeumokban vendégszerepeltek és azt tapasztalták, hogy *igenis lehet nívós műsort produkálni olcsó helyárrak mellett is.*

Most, amikor tizenegy év után a *Néparéna* bérleti szerződése lejárt és a főváros új pályázatot hirdetett rá, újból felmerült az orfeumalapítási terv. Igaz ugyan, hogy a legtöbb kilátása a cirkuszra pályázók közül most is Schmidt Mihálynak van, de ő mégis biztosítani akarta, hogy munkája ne szenvedjen folytonossági hiányt. Amikor tehát március harmadikán külföldi turnéjáról hazaérkezett és megtudta, hogy a *Royal Orfeum* részvényei átadók, azonnal tárgyalni kezdett Pick Józseffel. Annak ellenére, hogy a *Royal Orfeum*ra tizenegyen pályáztak, két nap múlva már zsebében

voltak a részvények, amelyekel azonnal készpénzben kifizetett. Azóta sok hír látott napvilágot az új alakulással kapcsolatban, de ki kell jelentenem, hogy ezek az információk nem tőlünk származnak, annál is inkább nem, mert senkinek sem adtunk eddig intervjút.

Programunk legelőrangúbb műsrot adni egész olcsó helyárrak mellett. Ezt részben úgy fogjuk tudni elérni, hogy

az adminisztrációt a minimumra egyszerűsítjük le és ezt a pénzt inkább a műsorra költjük.

Másrészt pedig napi két előadást fogunk tartani, de nem folytatólagozat, amint azt híresztelték, hanem délután is, este is ugyanazt a műsrot adjuk. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a külföldi ember elsősorban az orfeumot keresi fel, mert itt nincs nyelvtudásra szükség. *Mi tehát a Royal Orfeumot ismét internacionálissá akarjuk tenni és éppen ezért a műsrot nem tűzdeljük tele darabokkal és magán-számokkal. A műsor nyolc- kilenc artisztazsámból és legfeljebb két magyar magán-számából fog állni.*

A Schmidt-rezsim szeptember elsejével kezdődik. Addig is kérem a „Délbáb” útján a színházi jószokat, hogy várjanak és ne kombináljanak mindenfélét előre, mint ahogy azt most teszik.

A helyárrakat pontosan a mostani felére fogjuk leszállítani,

mert azt akarjuk, hogy az orfeum mindenki számára hozzáférhető legyen. A jelszavunk az lesz, hogy *mindig jót adjunk, mindig olcsóért*, mert Schmidt Mihály ezzel a vállalkozásával nem akar meggazdagodni, hanem csak saját magának és tagjainak megélhetését biztosítani. Hítem szerint ez sikerülni is fog.

Árvai Rezső, a *Royal Orfeum* új művészeti igazgatója (Fotó Hölzel)

50 ÉV A KARMESTERI PULPITUSON

A régi Népszínház nyugdíjintézete javára rendezett díszelőadáson Barna Izsó dirigált... Barna Izsó és a Népszínház! Milyen összetéphetetlen szálak, mennyi emlék fűzi ezt a kiváló dirigentst régi sikerei színhelyéhez és mennyi elfelejthetetlen emlék fűzi a tegnapi fiatalságát — a régi Népszínházhoz.

Előadás után erről beszélgetünk Barna Izsóval, a hetvenéves karmesterrel, aki temperamentum dolgában ma sem cserél akár egy húszéves karmesterrel sem.

Barna Izsó

— Bizony, csodálatos és felejthetetlen idők voltak azok ott a Népszínházban. Sokat dolgoztam, sőt rendkívül sokat dolgoztam, majdnem minden napon csak az én nevem volt a színlapon.

De mindig örömmel és lelkesedéssel dolgoztam. Igaz, hogy volt is miért. Azok a primadonnák, azok az előadások, azok a sikerek! Talán senki sem tudja ma értékelni, hogy mi volt az egy karmesternek olyan színésznőket dirigálni, mint Blaháné, Küry Klára, Pálmay Ilka, Komlóssy Emma, Kopácsy Juliska, majd Fedák Sári.

Küry Klára, Hegyi Aranka, Pálmay Ilka a maguk idejében, ha szabad azt mondanom, sokkal népszerűbbek vol-

tak, mint a mostani kedvencek. Pedig az ujságok akkoriban nem foglalkoztak olyan intenzíven a színészekkel, mint most. De a publikum rendkívül tudott lelkesedni egy-egy kedvencéért. Órákig várták a tömegek a kedvenceket a kiskapunál. Szóval, akkor is voltak sztárok, sőt sztárgázsik is. Küry és Pálmay fantasztikus gázsikat kaptak akkor is, de az ő művészetük mindent megért.

Felejthetetlen Fedák Sári fellépése is, aki igazi nagy népszerűségét a „Bob herceg”-ben szerezte. Az emberek elragadtatva tapsoltak Fedáknak, aki valóban egy új, érdekes színt hozott.

És nem is tudok szavakat találni arra, hogy milyen nagy, igazán nagy színésznő volt Hegyi Aranka, Meghatódottan tudok csak mindnyájukra emlékezni és direktoraimra, akik mind igen jók voltak hozzám. Még most is előttem van egy érdekes epizód a Népszínház irodájában. Porzsolts Kálmán lemondott — anyagi ügyek miatt — a Népszínház igazgatásáról. Mikor már éppen csomagolt, hogy végleg kivonul az igazgatói szobából, kaptam a hírt, hogy nagy pénzzel hajlandó valaki financírozni a színházat. Rohantam be Porzsoltszhoz s elmondtam ezt neki. Egy pillanatig gondolkodott csak s azután legyintett a kezével.

— Ah, én már befejeztem. — S nem is volt kíváncsi a részletekre. Elvesztette a kedvét.

...Magamról? Isenem. Nagyváradról Ditrői hozott fel a Vígszínházhoz. Ötven évig ültem a karmesteri székhelyen. Nagyon sok operettet írtam, amelyek közül legnagyobb sikerűek voltak a „Casanova”, a „Mádi zsidó”, a „Smólen Tóni”. Ma is dolgozom. Teljesen készen van egy háromfelvonásos daljátékom, amelynek szövegét Földes Imre írta s amelynek címe: „A király házasodik”.

Abszolút fiatalnak érzem magam, frissnek, erősnek és egészségesnek, az ötven év, mintha csak elröppent volna...

Pedig
alkoz-
mint
tudott
Orákig
a kis-
szta-
Álmay
or is,
egért.
lépése
„Bob
ek el-
aki
ozott.
alálni
nagy
egha-
jukra
mind
ost is
ód a
Kál-
miatt
Mikor
eg ki-
am a
ó va-
antam
neki.
s az-
nem
lvesz-
árad-
izhoz.
kben.
helyek
ak a
mólen
észen
ékom,
írta s
odik”.
agam,
k, az
ppent

Gaál Franciska és Ráday Imre
Belvárosi Színház — A templom egere (Áldor felv.)

KOSÁRY EMMI

*hatallan
amerikai
szereplés*

Közel hat hónapja, hogy a legszebb és a legtehetségesebb operettprimadonnák egyike, *Kosáry Emmy* újabb amerikai turnéra indult. Ismeretes, hogy a művésznő *Király Ernő* társágában *Endrey Jenő* Magyar Színházához szerződött New-Yorkba, ahol a „Csárdáskirálynő”-ben és a „Párizsi divat”-ban vendégszerepelt. Olvasóink talán emlékeznek még rá, hogy éppen a „Déliab” volt az, aki már az elmúlt évben óvatosságra intette *Endrey* vállalkozásával szemben az amerikai magyar színészeket és ez a jóslás, sajnos, bevált. *Endrey* valóban nem teljesítette azokat a feltételeket, amelyeket vagy tíz-tizenöt tehetséges magyar színésznek megígért. Hiába játszott a magyar színtársulat szép házak mellett, a színészek mégis fizetés nélkül maradtak, mert *Endrey* az előadás alatt magához véve a bevételt, rendszerint elfelejtkezett a tagokról. Így történt meg, hogy *Kosáry Emmy*nek is adósa a mai napig ezerötszáz dollárral. Végül is a korrektségéről ismert *Kurucz János* mentette meg a helyzetet és átvette *Kosáryék* menedzselését, amelynek meg is lett az eredménye.

Hiába faggatjuk *Kosáry Emmy*t *Endrey* dolgairól, ezekről nem akar beszélni.

— Nem érdemes beszélni róla — legyint a kezével. — Tény, hogy az amerikai magyar színházi viszonyok nem a legrózsásabbak. Minden rossznak azonban megvan a maga jó oldala is. Hiszen, ha nem mentem volna el erre a turnéra, nem lennék ma a *Schubert Színház* tagja.

Azt hiszem, *Schuberték* neve nem ismeretlen a magyar közönség előtt sem. Ők az amerikai színházak leghatalmasabb vezérei.

Négyszáz színházuk van, amelyek közül csak New-Yorkra harmincöt esik.

A két testvér közül Joe a prózai szín-

házak, *Lee* az operettszínházak tehatalmu diktátora. Turném alatt többen is ajánlottak fel szerződést, a feltételek azonban sehogyan sem voltak inyemre. Az egyik színházi vállalkozó például csak úgy akart szerződtetni, ha két évig nála maradok és ez idő alatt máshol nem lépek fel.

Ekkor jöttek *Schuberték*, akiknek nagyon megtetszett az énekmodorom és az angol kiejtésem. Elmondották, hogy az amerikai közönség már nagyon unja a modern operetteket és revüket és éppen ezért át szeretnének térni a romantikus nagy operettekre. *Miután azonban ez a szerepkör ismeretlen az amerikai színésznők között, rám gondoltak, mint legalkalmasabbra.* A „*Cárevics*”-ből énekeltem el néhány dalt, ami után azonnal le akartak szerződtetni. Nem akartak hazaengedni, én azonban csak úgy voltam hajlandó elfogadni ajánlatukat, ha előzően meglátogathatom Pesten családomat.

Egy szombati napon kellett hajóra szállnom és pénteken este hozták a szerződést aláírás végett. Ebből azonban nem lett semmi, mert néhány pontot megváltoztattam. A színház megbízottja visszavitte a szerződést *Schuberték*hez, akik reggel négyig dolgoztak rajta és már egyenesen a hajóhoz hozták ki, mert szállodámban már nem tudtam bevárni őket. A hajón írtam alá a szerződésemet, amely arra kötelez, hogy *legkésőbb április huszadikán New-Yorkban kell lennem.* A szerződésem szeptember elsejével kezdődik és *egy évre szól*, ami után *Schubertéknek* minden ajánlattal

Tábornok mint kém

BADEN POWEL KÉMKEDÉSEI

Ezen könyvben nemcsak érdekeszifó olvasmányok találhatók, hanem érdekes rajzok is, melyek jellemzik egy angol tábornok túrforgosságát. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Déliab” kiadóh. v. társ. ban, Budapest, V.11, Dohány ucca 12

szemben opciójuk van. A szezon alatt húsz hétig vagyok köteles szerepelni. A többi harminckét héttel szabadon rendelkezem, amelyet külön fizetés mellett akár náluk játszhatok le, akár bármely színházban, még Európában is. Annak ellenére, hogy megállapodásunk csak szeptember elsejétől szól, az ide- és visszautazásomat már Schuberték fedezik.

E pillanattól kezdve a fellépti díjamon kívül lakásomat, ellátásomat és nyáron egy hónapi tengeri fürdő mellett üdülésemet is ők fizetik.

Hogy pedig angol kiejtésem tökéletes legyen, leszerződtek egy nyelvtanárt, akinek szeptemberig egyéb dolga sem lesz, mint hogy velem állandóan foglalkozzon. Mindez azt bizonyítja — ismerve az amerikai viszonyokat, — hogy Schuberték biznak abban, hogy nagy üzlelet csinálnak velem.

Kimondhatatlan örülök ennek, mert a bécsi és berlini sikerek után elértem azt, aminél többet színésznő még álmában sem érhet el. New-York legnagyobb színházában lépek fel angol nyelven a világ egyik legválogatottabb ízlésű közönsége előtt.

— Az örömbe azonban egy kis üröm is vegyül — szól bele most a beszélgetésbe *Bullykay Ákos*. — Hathónapi távollét után másfél évig megint nélkülözni fogjuk Emmchen, a feleségemet.

Mint férj nagyon szomorú vagyok, mint művészember azonban örülök a dolognak, mert biztosra veszem, hogy Emmchen New-Yorkban is meg fogja állni a helyét. Hetvennyolc éves anyósom és a kislányunk miatt nem kísérhetem vissza feleségemet New-Yorkba, de a premierre okvetlen ki fogok utazni. —i.—n.

Kosary Emmy

désé

zak telj-
alatt töb-
st, a fel-
m voltak
állalkozó
zódtni,
és ez idő

akiknek
modorom
ndották,
már na-
tteket és
eretnének
erettekre.
r ismerel-
zött, rám
abba. A
néhány
rtak szer-
aengedni,
hajlandó
őben meg-
omat.

tt hajóra
hozta a
ből azon-
néhány
színház
szerződést
egyig dol-
enesen a
zállodám-
rni őket.
désemet,
legkésőbb
an kell ten-
ber elsejé-
ami után
ajánlattal

kém
ÉSEI

zifo olvas-
rajzok is,
ok turlen-
20 filter.
6h. vata-
cca 12

MODERNIZÁLT KLASSZIKUSOK

Néhány esztendővel ezelőtt elismert és igen kitűnő rendezők úgy vélték, hogy a közönség már unja a kosztümös darabokat, gondoltak nagyot és merészet, eljátszották *Hamlettel* frakkban. Az első kísérletet több is követte, egyre-másra öltöztették modern ruhába a klasszikus irodalom hőseit, hogy azután már egészen ad tréfa fejlesszék ezt az irányt.

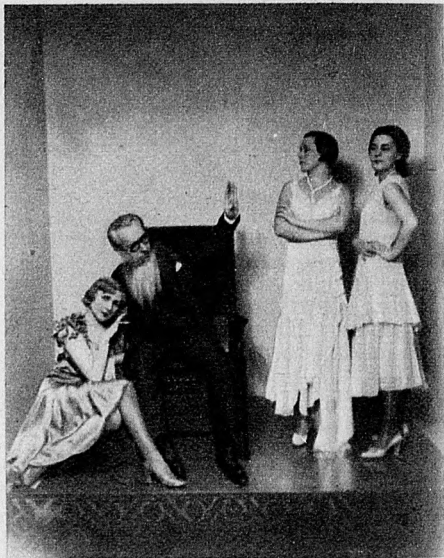
A színpadi divatnak ez a furcsa túlzása még nem jutott el hozzánk és nem valószínű, hogy itt talajra tudjon találni, annyi azonban bizonyos, hogy a közönség kíváncsian olvas ezekről a modern-ruhás előadásokról. A *Déliab* nem kímélt sem költséget, sem fáradságot, színészeket szerződtetett és ime lejátsszat három klasszikus darabot modern ruhában olvasóközönsége előtt.

I. Az ember tragédiája. Felgördült a függöny és vélnéd, Babochay Erzsi uzsonnán látja vendégül Lengyel Vil-

Éva: „Nézd, milyen csábosan néz
a gyümölcsös reánk“
(Babochay Erzsi és Lengyel Vilmos)
(Fotó Tóth Margit)

most. Tévedsz. Szín: a paradicsomban Ádám és Éva reggeliző asztala. Ádámön fekete zakó van (az állatbőr már nem divat), Éva pedig könnyű muszlinruhát visel. Csak egyetlen kellek maradt meg: az alma, ez ma is van. És mert a rendező szerint, ha igazi kígyó lépne a színre, Ádám is és Éva is elszaladnának, ötletesen

Lear: „Csak egy lányom van“
(Kósza Irma, Bánóczy Dezső, Orsolya Erzsi
és Végh Sári. Fotó Tóth Margit)

almahéjból varázsolt kígyót adna Éva kezébe.

II. Lear király. Komor és fenséges királyi palotában zokog az apai fájdalom. Lear királynak három leánya van, de csak Ofélia szereti apját és az öreg király szíve is Ofélia felé vonzódik. Két másik leánya gonosz és szívtelen teremtés, akik alig várják, hogy Lear eltávozzék az élők sorából, hogy örökébe ülhessenek és gúnyosan hallgatják atyjuk panaszát:

„Csak egy leányom van!”

És a modern felfogásban hogyan hat ez a jelenet? Lear, az öreg tőzsdé-

Cyrano: Előszű is tovalebben lenge
bájjal kalapom . . .
Ferenczy Károly és Lengyel Vilmos
(Fotó Tóth Margit)

ügynök csak az egyik leányát szereti, aki elvégzi irodájában a gépirókis-asszony teendőit is, míg a másik két leány állandóan dancíngokban tölti az éjszakáit. Az öreg nem feküdt le

este és megvárta, amíg leányai hazatérnek, hogy kifakadjon és összeszidja őket. A szidás nem használ, a két leány dacosan áll és a harmadik, a jó is azon gondolkodik, hogy holnap este milyen ürüggyel szökjék el otthonról.

III. *Cyrano de Bergerac*. Bocsáss meg Cyrano, költők lovagja és lovagok költője, bocsáss meg Rostand! Ime itt van a hős, a költő, az ember, fiatal rajongók vágyott ideálja, aki vívott és közben balladát csinált, aki segített a gyámoltalanokon és saját szíve romjain építette fel mások boldogságát. Mi lett belőle? Itt áll szemben a szájhős márkival, gúnyos mosollyal lebbenti kalapját hozzá és ragadja meg védhetetlen kardját és mi mégsem hatódunk meg, mi mégis úgy érezzük, hogy a rostandi Cyrano-ból nem maradt meg más, ha a képre nézünk, mint az — orra!

*

Muljék el a varázs! Vigyük vissza Ádámot vadbőrbe öltözötten a paradicsomba, Lear kastélyának komor termeibe aranykoronával a fején és adjuk Cyranóra korának nemes lovagruháját. Ne modernizáljunk erőszakosan, mert nagyon kis hajsza választja el a fenségest a komikustól és mint a mellékelt ábrák mutatják, a modernruhás Ádám, Lear és Cyrano nem más, nem szebb, nem több — mint fából vaskarika.

Szedő Miklós, a Városi Színház tenoristája gramofónba énekel egy bécsi Studióban
(Fotó Willinger)

Gaál Franciska a karzaton

A riportnak ezt a címet is adhattuk volna: „A népszerűség átka.“ Mert itt arról lesz szó, hogy szeretett fővárosunk szeretett naíváját: Gaál Franciskát is utólrta a híres emberek végzete; a magánélete kedvenc témája lett az újságoknak, heves temperamentumából hetekig élnek a vicclapok humoristái, a kabarészerzők pedig még a lillafüredi fűrónál is jobb poénnak tartanak egy Gaál Franci aperszút.

Azt mondják, hogy a művésznő cseppet sem örül ennek a népszerűségnek. Sőt. Direkt haragszik, ha a személyével foglalkoznak. Például: *Radó Sándor egyszer így énekelt róla:*

„Még jó, hogy néha egy kis zrit csinál az a Gejl Franciska...”

Radó ezt a dalt egyszer egy klub estélyén előadta és mikor ehhez a szakaszhoz ért, egy hölgy felállt a nézőtérén és távozott...

Gaál Franci volt...

Elment, mert róla énekeltek...?

Viszont a Bethlen téri Színpadot az elmúlt hétfőn este pusztán azért látogatta meg, mert meghallotta, hogy Vidor Ferike műsorán van egy chanson, amelynek címe: Én vagyok a Gaál Franciska szobalánya...

Elég az hozzá, hogy a színházban mindenki megijedt. Először azért, mert tábla volt és a művésznőt csak a karzaton tudták elhelyezni. Másodszor, mert féltek, hogy mit fog szólni a Gaál Franci-számhoz?...

De Gaál Franci jókedvűen felült a karzatra.

Ezalatt az öltözőben Vidor Ferike egyik ájuftságból a másikba esett és kijelentette, hogy ma este nem éneklí a Gaál Franciról szóló chansont. Csak hosszú kapacitálás után sikerült rávenni, hogy kimenjen a függöny elé és akik az első sorokban ültek, azok észrevették, hogy a eselédkuplék éne-

kesének arca a szokottnál ma kissé halaványabb...

De annál jobban kipirult a kíváncsiságtól a mi Gaál Franciskánk... Előrehajolt és úgy figyelte a kuplét és az első mesoly akkor jelent meg ajkán, mikor Vidor ezt énekelt:

*Mert jámbor, csendes, mint a Riska,
Mivelhogy ő a Gaál Franciska...
Ciska, Ciska...*

Franci egyáltalán nem dühöngött, sőt, a legjobban mulatott még akkor is, mikor a szöveg áttért a csipkelődésre, hogy aszongya, hogy mürizik ösztársága a direktorokkal... Maga a szerző, Kellér Dezső is idegesen figyelte a művésznő arcát és az egyik éles refrénnél halkán megjegyezte:

— *Azért jó, hogy nincs kéznél most egy fagottista!*...

Óriásszi meglepetés!

Gaál Franci vörösre tapsolta a kis tenyerét.

Most már a direktor is odamerészkedett hozzá és megkérdezte:

— Mi az, művésznő, hát maga nem haragszik az ilyen kuplékra?

— Ugyan — nevetett a naíva, — mesebeszéd! Mindig meghallgatom, ha rólam énekelnek...

— Dehát, izé, azt mondják, hogy izé... egyszer Radó... hogy akkor a művésznő eltávozott...

— Igen, mert csak a rólam szóló részre voltam kíváncsi és azért távoztam, mert a többi már nem érdekelt...

— Szóval?

— Szóval mondják meg Vidor Ferikének, hogy esőkoltatom és magven köszönöm, nagyszerűen mulattam...

Vidor Ferikének csak másnap tudták átadni az üzenetet. Annyira félt ugyanis Gaál Franci haragjától, hogy a száma után gyorsan kocsiba ült és megszökött...

SZÁSZILIA

mint:

Fedő Györi

Árpád Franciska

Békeffy László

Rozgonyi Felvétel

Kökény Éva

Márkus Emília

Hermann Rózsi utja

BUDAPESTTŐL
BERLINIG

Frankfurt, 1930 március.

A frankfurti Stadttheater Schiller „Don Carlos”-át játszotta a múlt hét egyik estéjén és a plakátján öles betűkkel hirdette, hogy a királyné szerepét Rose Hermann, a berlini Kammerspiele tagja játssza. Elmentem megnézni az előadást, amely valóban kitűnő volt és a harmadik felvonás után felmentem a színpadra. A szereplők épp akkor siettek be öltözőikbe a számtalan kihívás után. Köztük természetesen a vendég Rose Hermann is, akinek hosszú uszálya, hogy, hogy nem, beleakadt az egyik kulisszába, ami bizony alaposan megrongálta a művésznő toalettjét. A színésznő egy

Hermann Rózsi

pillanatra meghökkent, azután így kiáltott fel:

— A kutyafáját ennek a világnak!

Csodálkozva figyeltem fel a magyar szavakra és azonnal hozzá siettem.

— Ön magyarul is tud? — kérdeztem a bemutatkozás után.

— Hogyne — szólt a felelet, — hiszen én magyar lány vagyok. Hermann Rózsi a nevem és a legtöbbszörösebb magyar családból származom.

Közben beérkeztünk az öltözőbe, ahol Hermann Rózsi így mesélte el nekünk élete történetét:

— Már gyerekkorom óta színésznő akartam lenni és csak a versek, színdarabok érdekeltek. Miután szüleim nem tudták kiverni fejemből a színpad utáni vágyat, beírtattak Rózsahegyi Kálmán színiiskolájába. Ennek elvégzése után Heves Bélához szerződtem az újpesti Blaha Lujza Színházba. Játsoztam itt mindent, kezdve a komikától a hősnő- és a szubrettszerepekig.

Ezerkilencszázhuszban aztán úgy éreztem, hogy ez nem az, amire vágytam. Láttam, hogy a budapesti színházaknál nagyon nehezen lehet elhelyezkedni és ekkor elhatároztam, hogy külföldön próbálok szerencsét.

Összecsomagoltam ruhatáramat, vonatra ültem és Kölnbe utaztam. Az egy világon senki sem ismertem ott, de ennek ellenére nyugodtan beállítottam a színház igazgatójához és megkértem, hogy szerződtesse. A direktor néhány verset szavaltatott el velem és egy óra múlva már szerződéssel a kezemben lávoztam az épületből. A következő szezonban Stettinbe szerződtem, majd Swinemündébe. Ezerkilencszázhuszonnégyben aztán végre berlini színésznő lettem és vagyok is mind a mai napig.

Az ügyelő csöngetése vetett véget Hermann Rózsi elbeszélésének, aki így búcsúzott tőlem:

— A viszontlátásra Pesten, ahová a jövő szezonban okvetlen el fogok látogatni.

B. Gy.

Csontos Ily (Debrecen, Rakovszky ucca 40) nyerte meg Sziklay József arany karkötőkarikáját a Délibáb pályázatán

A „Délbáb” pályázatsorozata, amely hetekkel ezelőtt indult meg lapunk hasábjain, olvasóink mind nagyobb érdeklődésével találkozik. Delly Ferenc női aranyórája, Lábass Juci arany öngyújtója után Sziklay József arany karkötőkarikájáért vetélkedtek olvasóink. Erre a pályázatra olyan nagy tömegben jöttek a pályamunkák, hogy a bírálóbizottság napokig vizsgálta át a kérdésekre adott válaszokat, amíg dönteni tudott.

A zsüri végül Sziklay József gazdagon ezéllált arany karkötőkarikájával egy debreceni úrilány: érsekújvári Csontos Ily (Debrecen, Rakovszky ucca 40) pályamunkáját jutalmazta,

aki Sziklay József színművész kérdéseire a legötletesebben és a legrovidebben válaszolt.

Csontos Ilyvel azonnal közöltük a bírálóbizottság döntését, amire a következő levéllel válaszolt:

Kedves és meleghangú levelükkel az arany karkötővel együtt megkaptam. Azt hiszem, felesleges is azt az örömet leírnom, amely ezzel a díjjal ért. Hiszen leírni ezt úgysem lehet... Igen, igen boldog vagyok és a szép karkötőt büszkén mutogatom mindenkinek. Kedves gratulációjukat nagyon köszönöm. Magamról csak ennyit: szüleimnél lakom és jelenleg semmit sem foglalkozom. Huszáves, magas, karesú, bronzhajú és temperamentumos lány vagyok.

Hogy lapjuk milyen kedves nekem, azt ki sem tudom fejezni. És hogy ezt be is bizonyítsam: kérek egy befizelési lapot, hogy előfizelhessek... Eddig ugyanis csak számonkénti vásárló voltam.

Hívük:

érsekújvári Csontos Ily

Csontos Ilyn kívül még három pályázót jutalmaztunk meg egy-egy félbőr-kötésű könyvvel. Lakatos László „Egy

éjszaka története” című regényét a következők kapták meg:

1. Fehér Rezsóné, Budapest, VI, Jász ucca 91.

2. Fehér Vera, Mátészalka.

3. Szalay Júlia, Budapest, VIII, Baross u. 96. I. 8.

Ezekbe a könyvekbe Sziklay József kedves emléksorokat írt, Csontos Ily pályamunkáját pedig külön levélben köszönte meg a népszerű színművész.

*

Lapunk jövőheti számában új pályázatot írunk ki. Ennek keretében Jávor Pál, a kiváló színész egy művészi ezéllált ezüst női cigarettatárcát ajándékoz a legötletesebb pályázónak. Ezenkívül a pályázat minden résztvevője két diszköltésű regényt kap.

A Délibáb „Sziklay József”-pályázatának győztese: érsekújvári Csontos Ily, karján az arany karkötőkarikával
(Fotó Nagy Ibolya, Debrecen)

hallja maga sój

Örülök, hogy láthatom már végre magát. Csodálkozik úgy-e? Én is. Ugy látszik, tás-sanként apatikus-sá váltok és kénytelen-kelletlen bele-törődöm ezekbe a hetenkénti találkozásokba.

Hát hol is kezdjem a dolgokat. Talán Párizsban, ahol a franciák fővárosának egyik legünnepeltebb színésznője Maud Loti, aki az utóbbi időben igen rosszkedvű volt. Oka volt pedig ennek az, hogy a művész nő nem talált magának megfelelő darabot. Egy nap aztán felkereste őt egy Bányai nevű magyar úr, aki színdarabok elhelyezésével foglalkozik odakint és

átnyújtotta a művésznőnek Szilágyi László és Anday Ernő „Tommy és Társa” című darabjának francia fordítását. Mit tagadjam, a művész nő immel-ámmal fogott hozzá a darab elolvasásához, de

alighogy elolvasta, azonnal magához kérte Bányait és lekötötte a darabot színházába.

A „Tommy és Társa” párizsi premijérje

MADEIRA ÉS RICHELIEUX Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz. még pedig hétszáz szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető: a „Délibáb” kiadóhivatalában, Budapest, Dohány u. 12

lehát a közel jövőben fog lezajlani Párizs egyik legelőkelőbb színházában.

A másik külföldi hölgy, akiről ez a történetem szól, nem színésznő, hanem többszörös milliárdosnő Dél-Amerikában. Rövid idővel ezelőtt férjével egyetemben áthajókázott az öreg Európába. Egy este elmentek egyik párizsi étterembe vacsorázni, ahol a férj hirtelen a szívéhez kapott és meghalt. Az ifjú és gazdag özvegy búfelejtő körútra indult és így jutott el Budapestre is. Lement egyik este egy bárba, ahol órákon keresztül hallgatta a zongorista játékaát. Másnap, sőt a következő napokon újból megjelent a lokálban és csakhamar megismerkedett a Magyarország egyik részének nevével viselő zongoristával. Ma már ott tartanak, hogy mint vőlegény és menyasszony szerepelnek a nyilvánosság előtt.

Önagysága harmincégyszer pengőért vásárolt egy autót vőlegényének eljegyzési ajándékkul.

Önagysága elhatározása úgy látszik végleges, mert két nagy bérházon kívül még egy gyönyörűszip villát is vásárolt a Svábhegyen.

GÖMBÖSNÉ-GALAMB MARGIT

Az úriasszony

Ez a tartalmas, rendkívül tanulságos könyv, amely az írás művészetével tárgyalja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege, a magyar irodalomban páratlan s kert ért el. Figyelmébe ajánljuk az „Úriasszony”-t mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű csinosan van bekötve. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető a „Délibáb” kiadóhivatalában Budapest, VII, Dohány ucca 12

Van olyan valaki is, akinek nincs olyan szerencséje, mint a zongoristának. Ez pedig nem más, mint a drága és aranyos Gerard bohócunk, aki évek hosszú sora óta nevettei meg a pesti publikumot. Az idén Schmidt a rossz gazdasági viszonyokra hivatkozva,

az eddiginél lényegesebben kevesebb gázsit ajánlott fel Gerardnak, aki ezt az új szerződést nem volt hajlandó aláírni.

Miután egyikük sem engedett a negyvennyolcból, a tárgyalások abbamaradtak. Gerard mindörökké ithagyja Budapestet és amikor ezt nekem elmesélte, becsület-szavamra, csak úgy potyogtak a könnyek a szeméből. Nehogy azt higgye azonban, hogy azért, mert szerződés nélkül maradt. Nem, mert Gerardot nem kell féltetni. A kitünő bohócnak csak Schmidt rigorózus álláspontja fájt. Budapest tehát ez évtől kezdve szegényebb lesz egy aranyos szívű kacagatóval, akikre pedig soha nem volt olyan szükségünk, mint éppen most.

Na most egy találós kérdés következik. Mondja meg nekem kedves öregem, hogy ki a Magyar Színház igazgatója kedden és pénteken? Nem, édes egy komám, nem

Rácz György, hanem Beregi Oszkár és Torday Ottó. A dolog úgy áll, hogy

Beregi Oszkár és Torday Ottó kibérelte a Magyar Színházat Rácz Györgytől bizonyos napokra,

amikor is klasszikus darabokat mutatnak be. Rácz természetesen nem fix összegel, hanem a bruttó jövedelem jelentékeny részét kapja a bérösszeg fejében. Ez tehát az első eset Magyarországon, amikor egy színháznak albérloje van.

Jelenthetem, hogy

Sebestyén Géza elállt attól a tervtől, hogy bemutassa a revüsített „Denevér”-t.

Történt ez pedig azért, mert úgy Galli-

Curci fellépései, mint a „Halvány-sárga rózsza” előadásai nem váltották be a hozzáfűzött reményeket. Már pedig a „Denevér” előadása hatalmas összegbe került volna annál is inkább, mert forgó színpadot is kellett volna építeni a Városi Színházba. A színház közelgő újdonsága Zerkovitz Béla új operettje, a „Meluzina” lesz, amelynek próbáit egyébként már meg is kezdték.

Több mint féltéves kinttartózkodás után érkezett haza Király Ernő, akit azonban sehol sem lehet látni. Ennek pedig az az oka, hogy

hazaérkezésének napján operálták meg éppen kislányát, Király Katót, aki apja jelenléte nélkül nem engedte a műtétet elvégezni.

Kató, hál' Istennek, túl van minden veszélyen.

Kevésbé kellemetlen ujságom van egy másik színészlányról. Sik Sári, Sik Rezső, a Városi Színház rendezőjének leánya e héten vizsgázott nagy sikerrel a „Három a kislány” című operettben.

Az elszólásairól híres művész nő mesélte a minap társaságának, hogy belekezdett Emil Ludwig „Napoleon élete” című könyvének olvasásába.

— Na és hogy telszik? — érdeklődött a társaság egyik tagja.

— Szenzációs!

— Hol tartasz?

— A waterlooi csatánál. Mondhatom, páraltanul izgalmas.

Hát még később, amikor leírja, hogy miképpen került Napoleon Szent Ilona szigetére. Az a jelenet például, amikor...

— Jaj az Istenért! — kiáltott közbe a művész nő kétségbeesetten — ne mondja el a végét!

Götlháboru a Király Színházban

A Király Színház elsőemeleti göröltözője az elmúlt napokban ádáz csatározások színhelye volt. A publikum nem is sejtette, hogy mialatt a nézőtérben „Ábrahám” melódiáit hallgatja, odafent az öltöző-folyosókon nap-nap után vad csaták dúlnak.

Az eset így kezdődött:

Egy fekete és egy szőke göröl egymás mellett öltöznek az elsőemeleti 14-ik számú öltözőben. Nem lehet rájuk fogni, hogy túlságosan nagyon szerették volna egymást. De mindaddig nem történt semmi baj, amíg a szőke göröl — állítólag tévedésből — a festékes dobozát rá nem ejtette a fekete göröl ruhájára. Erre kitört a botrány. Először csak becsületsértő szavak hangzottak el, de később a fekete göröl az arcába ütött a szőke görölnek. A szőke göröl nem szólt semmit, csak akkorát kiáltott, hogy Dévényi ügyelő is meghallotta a színpadon. Fölment a folyosóra — s mit tehetett egyebet — felírta s színházi tévényiszék elé rendelte — a fekete görölt.

Másnap a következő dolog történt:

A szőke göröl, aki, úgy látszik, csak huszonnégy óra mulva jött rá arra, hogy nem torolta meg a — sértést. Se szó, se beszéd, amikor másnap este meglátta a fekete görölt — az arcába vágott. Erre most már a fekete göröl kezdett kiabálni.

Ugyanaz a kép. Dévényi feljött — felírta a szőke görölt.

Legnagyobb baj az volt, hogy az úgynevezett „vasút-számban” a két göröl egymás mellé van beosztva, sőt átölelik egymást. Ez a szám a színpalák mögül, a társalgóból „indul el” a — színpadra.

Az este, amikor a vasút-számot összeállították s a két göröl a beosztás szerint megöleli egymást — kitört a botrány. A két göröl — összeverekedett. Végül is Dénes Oszkár és Sziklay József avatkoztak közbe, mert különben véresre

verték volna egymást. Dévényi most már harmadszor is felírta őket, a direktor is tudomást szerzett a dologról, aki — azonnali felmondást helyeztett kilátásba az esetben, ha ez még egyszer előfordul.

Egy napig béke volt.

Másnap a fekete göröl híveket szerzett magának a göröl kollégáiból s alaposan helybenhagyta — a szőkét. Erre a szőke göröl azzal felelt, hogy az időközben megszervezett csapatával — megtámadta a fekete görölt és híveit. Két pártra szakadt végül is az egész színház: a szőkék és feketék pártjára. A két párt között állandó volt a verekedés.

Végül is az egész társaságot pénzbüntetésre ítélték s csak a galambszívű Bársony Rózsi beavatkozására mellőzték a felmondást.

Minden szigor ellenére sem tudták a verekedéseket elfojtani. A verekedések színhelye a külső folyosó lett ezentúl, de mivel Kántor portás ezt mindúntalan megakadályozta — a csateret áttették a Csengeri uccai udvarra. Itt aztán senki sem háborította őket. Lapzártakor a guerilla-harcok nem szüntek meg. Hol a fekete párt van előnyben, hol a szőke párt. Aszerint, hogy melyik tud magának többséget biztosítani. A vezetők között, mint hogy e sorok írójának kijelentették, a „gyűlölet” még csak fokozódik. Egyik sem akar engedni. Valamelyiknek pusztulni kell.

Legérdekesebb, hogy úgy a fekete, mint a szőke göröl napról-napra igyekszik híveket toborozni magának. Egy képviselő-választáson nem folyik olyan vehemenciával a toborzás, ahogy azt a szőke és fekete göröl csinálja. Úgy a szőkék, mint a feketék pártja napról-napra növekszik s mindenki kíváncsi, vajjon ki lesz az erősebb.

Csatlakozásokat szívesen látnak. Jelentkezni lehet előadás előtt a színház színészbejárójánál...

A modell karrierje

Karrier. Minden vágy Mekkája. A cél, amelyért az ember él, küzd, szenved, sír, nevet, csal, lop, gyilkol és meghal. Minden álmunk vezérfonala, minden reményünk aranyá kristályosodása... Karrier.

De ez a karrier csak akkor érdekes az idegen számára, ha egészen alulról kezdődik. A férfi erősen dolgozik, hogy elérje, de a nő igyekszik a könnyebbik végét megfogni. Színésznőnek megy vagy ha nincs tehetsége és „mindenárón” sikert akar... elmegy modellek.

Az itt következőkben néhány nagynevű festőnk elmondja egy-egy legszebb karriért elért modelljének kis történetét...

Csók István

— Az én modellem a szép Sarah, Párizs leghíresebb modellje volt. Egyszer aztán grand lolettben jelent meg közlünk. Kiderült, hogy egy mesébeillően gazdag amerikai barátnője lett. A művészetet azonban, a maga módján, hallatlanul szerette és még azután is eljött néha hozzánk, hogy lefesthessük. Persze akkor már nem fogadott el érte díjazást, hiszen villája, fogata volt.

Csók István rajza a szép Sarahról

Néhány évig tartott csak a szép Sarah jötte. Aztán kezdett mind lejjebb és lejjebb csúszni. Mikor pedig egy napon arra ébredt, hogy semmije sincs és az egyetlen lehetősége a megélhetésre az, ha újból modellek megy — pénzért, — megmérgezte magát és meghalt.

Ez a szép Sarah szomorú története.

Iványi-Grünwald Béla

— Görl volt valamelyik pesti orfeumban, de persze nem keresett annyit, hogy megéljen belőle. Modell lett tehát. Állítólag kitűnően táncolt.

Egyszer aztán valami turné-társulattal Grácba ment és ott is maradt. Hallottam róla egyet-mást, hogy lokálban táncol. Előbb consum nő volt, majd később külön számmá avanszállt. Onnan színpadra került ismét és egy évi szereplés után feleségül ment egy brünni bíróhoz.

Itt azonban még nem ért véget a modell karrierje. Másfél évi együttélés után egy porosz báró tűnt fel a látóhatáron.

A nő elvált férjétől és a báró felesége lett. Most báróné és eddig három fia van.

Áldor János László

— Egy vidéki házmester lánya volt. Mikor először megtáltam az aktját, valószínűleg elesodálkoztam. A vonalai lökélesek voltak, a bőre hófehér, a haja fekete.

Nyolc különböző vásznat csináltam vele. Festés közben, ha néha beszélgettünk, folyton azt hangoztatta, hogy színésznő lesz. Nem sokat adtam rá. Olyan sokan mondták már ezt.

Iványi-Grünwald skicce modelljéről

Egy alkalommal híres bécsi kereskedő járt nálam és az én modellem nagyon megtetszett neki. Magával vitte és taníttatni kezdte.

Két évig nem hallottam róla. Aztán egyszer jött egy levél, melyben azt írta, hogy Madridban van. Táncosnő, nagyon sokat keres és most már csak az a vágya, hogy mecénása, az én bécsi tőzsdésem feleségül vegye.

Amilyen szerencséje van, ezt is el fogja érni.

Aldor János László modellje

Scheiber Hugó

— Cigányleány volt. Afféle tenyérszomszónő. Feltűnő szemekkel, tökéletes akttal.

Csodásan táncolt. Nap-nap után feljött a műtermembe és ha belefáradtam a munkába, elkezdett táncolni vagy jósolni nekem.

Egyszer aztán eltűnt. Évekig nem hallottam felőle hírt. Két évvel ezelőtt végre kaptam tőle egy levelet. Dél-Amerikából írt. Ünnepekként excentrikus

láncosnő, akinek hírnevét még az is emeli, hogy jósol.

Kitűnően megy a sora és sokat keres. Többet nem tudok róla.

*

Eddig csak nőkről volt szó, de most — befejezésül — lássuk egy férjmodell életét.

Scheiber Hugó rajza kedvenc modelljéről

Hermann Lipót

— Az én modellem férfi volt és fantasztikus pályát futott be. Karrierje prototípusa a nagy eseteknek.

Párizsban ismerkedtem meg vele. Kezdő festőcske volt, aki hallatlan nyomorral küzdött és miután csak nagyrítkán tudott túladni egy-egy kis vásznan, bizony kénytelen volt egy kis mellékereset után nézni, hogy éhen ne haljon.

Jó, karakterisztikus arca volt és elhatározta, hogy modell lesz. A festők szívesen foglalkoztak vele és így elég tisztességes keresetre tett szert.

Sokszor elbeszélgettem vele. Állandóan azt hangoztatta, hogy lesz ő még gazdag és független. Megmosolyogtam túlzottnak látszó optimizmusát, de jómagam is vártam tőle valamit.

Mem mindennapi éles esze, nagy-szerű művészi érzéke és kritikája volt. Olyan embernek látszott, aki felemelt fővel, erős karokkal és nagy energiával tud belekezdeni nagy dolgokba és el is tudja végezni a megkezdett munkát.

Egy szenvedélye volt: a régiségek. Nem a nyomora fájt neki a legjobban, mit bánta ő a sovány ebédeket és vacsorákat. Kopár, dísztelen szobája bántotta őt a legjobban. Kisigényű volt.

Hermann Lipót párisi férjmodellje

Még félre is tudott tenni. Mikor aztán már volt egy kis spórolt pénze, belérsult egy Champs-Elysées-i kis régiségkereskedésbe. Szerencsés keze volt. Ő hozta divatba Párizsban a kis terakotta szobrocskákat.

Most Amerikában van. Négy óriási régiségkereskedés tulajdonosa és maga sem tudja, hogy mennyi a pénze.

Ez karriér.

*

Karriér. Minden vágy Mekkája. A cél, amelyért az ember él, küzd, szenved, sír, nevet, esal, lop, gyilkol és meghal . . . de esetleg életben is marad és minden szenvedésen keresztül is kiverekszi, amit akar.

Nagy Károly.

Az én hetem *

IRJA KARDOS ISTVÁN *

Péntek

14

Matild

Bécsben vagyok...

Ma délután társaságba, csupa bécsi művészből álló társaságba kerültem, ahol természetesen a sok más között szobakerült az amerikai világhíresség, *Galli-Curci* is, aki Bécsben már nem volt olyan bátor, mint itt nálunk Pesten: *a fellépésig sem jutott el és így természetesen a bukáshoz sem.*

Mondom, beszélgetünk *Galli-Curci*-ről, aki fölött már teljesen napirendre lérték a bécsiek.

— Nekünk nem fontos az egész *Galli-Curci* — mondja a társaság egyik tagja.

— Nem?

— Nem hát. Miért volna ő fontos, amikor nekünk van *Némelh Máriánk*.

Pont így mondta: „*Nekünk van Némelh Máriánk...*”

Hogy tévedés ne essék, még egyszer ideírom a dátumot:

„Bécs, 1930 március 14. kedd.”

Tehát Bécs. Nem Budapest.

*

Szombat

15

Nemz. ün.

Mindezekkel, sőt minden egyébbel szemben például *Mály Gerőnek*, a kitűnő művésznek tetszett *Galli-Curci*. Mindig és mindenütt a legjobb bírálatot mondta és mondja az amerikai énekesnőről.

Mály Gerő úgy van *Galli-Curci*val, mint boldogult *Konti József*, a nagy muzsikus volt azzal a magyar komponistával, akinek operettje a Népszínházban csúfosan megbukott.

A zeneszerő a második felvonás szörnyű bukása után bura hajtott fejfel, leverten sétált a Népszínház öltözői folyosóján. Az egyik kanyargóban összetalálkozott *Konti Józseffel*, aki egyébként dirigense volt a darabnak és aki kedves bonhomijával így szólott hozzá:

— Kedves szerző úr, ne búsuljon a darab miatt. Nekem *speciel* tetszik.

*

Vasárnap

16

Reminisc.

Szenes Andor, a „Halvány-sárga rózsá” librettistája, aki az első darabjával már: jött, látott és győzött, a magánéletében sem takarékoskodik a poénekkal.

Az operettre, mely a közönség és a sajtó köreiből egyaránt nagy és lelkes sikert aratott és arat, eddig csak egyetlen ember mondott rossz kritikát: *Kardos Dumé*, a „*Biarritzi Vénusz*” szerzője. *Kardos* a „*Halvány-sárga rózsá*” tizedik előadásán találkozott is *Szenessel* és elő is adta véleményét.

— Kérlek, ne haragudj, nagyon tehetséges vagy, briliánsak a verseid, nagyszerű a dialógusod, de a darab — ne neheztelj, — még sem tetszik nekem.

Mire a mindig harcra kész *Szenes* esendesen jegyzi meg, rámutatva a lelkes tapsoló zsúfolt nézőterre:

— Nézd, *Dumikám*; a „*Biarritzi Vénusz*”, nekem, szavamra, tetszett, de a publikumnak nem; — hát ennél csak jobb elosztás, hogy a „*Halvány-sárga rózsá*” viszont neked nem tetszik, de a publikumnak — annál jobban.

*

Hétfő

17

Patrik

Csak kevesen tudják a nagyérdemű olvasóközönség táborából, hogy *Kürthy József*, a Nemzeti Színház kiváló művésze nemcsak mint színész elsőrangú, hanem mint poéta is. Mert bizony *Kürthy József* üres óráiban verseket szokott fabrikálni.

Szabad legyen egyet mingyárt ide iktatnom, a *Délibáb* olvasóinak. Ime:

A festett arc

A *Janus* arca? ... Mi ez teneked...
Te arcod annyi, hány a szereped.
A színész arca? ... Nines erre szöveg,
Egy este ifjú s holnap már öreg,
Olyan, akár az élet levele:
Ma este fehér, holnap fekete.

Tied a siker s biztos a harc,
A munkádat nem éri kudarc.
Nem ejted el soha a szerepet;
Ha jól viseled e külső jelleget,
Legyen arcodon bármilyen vonás...
Ezt tapasztalta egy vén komédiás.

Kedd
18

Sándor

Van nekünk egy kedves, népszerű művésznök, aki arról híres, sőt „hírhedt” barátai és ismerősei körében, hogy nem egyszer fordul pénzzavarában — pedig ebből éppen elég van neki — kisebb kölcsönökért barátaihoz, ismerőseihez, még hozzá a legkülönbözőbb címeken. Így legutóbb *Palló Imrét* ezzel fogta meg:

— Pajtás! Adj kölcsön tíz pengőt.

— Minek az neked.

— Fáj a gyomrom és tegnap a gyomromról Röntgen-fotografiát kellett készíteni. Most ki kell váltanom a felvételt, hogy a doktorom megtalálja a helyes kezelés módját.

— Tudod mit, cimbora — szólott *Palló Imre*, — pénzt nem adok a kezembe, hanem van nekem otthon egy Röntgen-felvétel, azt — *kölcsönadom* neked erre az alkalomra.

Szerda

19

József

Egyik operettszínházunk legutóbbi házi fő próbáján a színház fővilágosítója bekötött arcával, vattázott fülekkel jelent meg. Kiderült, hogy az éjszakai próbák alatt „cúgot” kapott, amibe belebetegedett.

A baj elég aggodalomra adott alkalmat, mert hiszen a fővilágosítóknak mindent látnia, sőt hallania kell.

Persze egyik hiba, a másik hiba után jött. A karmestert idegeskedett: — Arra még nem volt példa — kiáltott fel a színpadra, — hogy ne halljon jól a világosító.

— De arra már volt — kiabált le a megsértett világosító, — hogy a karmester ne — *halljon*.

Csütörtök

20

Csáky

Proff. Reinhardt itt, **Proff. Reinhardt** ott. London szerint Párizsban van, Párizs szerint Londonban, Bécs Berlinben hiszi, Berlin Bécsben, Salzburg mind a kettőben. Reinhardt figaro itt, Reinhardt figaro ott, Reinhardt figaro mindenütt. Azért ne féljünk, hogy nem kerül elő. Előkerül ő. Reinhardt — mint Pesten mondanák — *nem — egy elveszett ember*.

Mende Klári, Dezsőffy László, Kapossy Kató, Békési Ferenc, Rózsási Agi, Szentiványi Kálmán, Zombory Zoltán és Kemény Oly
Bethlen téri Színpad — Mákvirág (Áldor felv.)

A nagyságos asszony álmodik

A nagyságosasszonynak különös álma van. Minden éjjel megjelenik előtte egy kéményseprő, bekormozott arccal, piszkosan, de *frakkban*. A kéményseprő táncra kéri őt, tangóznak s a tánc végén egy hosszú szerelmes csókban forrnak össze. Három héten keresztül minden este ezt álmodja a nagyságosasszony. Szerfölött idegesíti, bántja ez az álom, ki akar gyógyulni belőle mindenáron. Idegorvost hivat, akinek elpanaszolja az álmait. Az idegorvos, aki szerelmes az asszonyba, ezúttal nem az orvos eszével, hanem a szerelmes férfi szívével gondolkodik, hamarosan megállapítja a diagnózist, mely szerint az álom nem lehet más, mint a valóságnak a folytatása, tehát ki kell nyomozni az „illetőt”, akinek a személye kétségtelen elindítója a sorozatos álmoknak.

Az asszony visszaemlékszik szilveszterre, amikor megismerkedett egy bárban egy fiatalemberrel, akivel tangózott... Ezt a fiatalembert kell tehát megtalálni az orvos szerint, napfényre kell hozni az igazságot s akkor a valóság ridegsége alatt megtörik az álom varázsa. A nagyságosasszony elindul az orvossal a pesti éjszakába. Végigjárnak az összes lokálkat és — megtalálják a fiatalembert, aki *frakkban* van minden este, három heté várja a szerelmét, akit nem tudott az első találkozás óta elfelejteni, az első tangó óta, az első tekintet és — csók óta. Az asszony és a fiatalember tehát újra megtalálták egymást, sőt csak most találták meg egymást igazán. Az orvos tévedett, nem a diagnózisban, hanem a gyógyítási módban, mert ahelyett, hogy kiábrándította volna az asszonyt az álom előidézőjéből — most a valóságban még jobban belebolondította. Mint ahogy rezignáltan megjegyzi, inkább hidegvizkúrát kellett volna ellenszerűl rendelnie és nem pszichikai gyógymódot. Tanulság: Az orvos, ha a gyógyításról van szó, eredményt a tudományán és nem az érzelmein keresztül igyekezzen elérni.

Fodor László írta ezt a szindarabot,

amely „A nagyságosasszony álmodik” címmel az *Andrássy úti Színház* új műsorában került színre. A darab, amely három képre van tagolva, mindvégig érdekfeszítő, dialógusaiban szellemes. *Bajor Gizi* játssza a „Nagyságosasszonyt” tökéletes művészettel. *Uray Tivadar* (a fiatalember), *Somlay Arthur* (az idegorvos) ebben a szerepükben is reprezentálták azt a színészi értéket, amely különleges helyet biztosít nekik a magyar színeszet világában.

A „Sötét pont” című vígjáték hőse egy fiatalember, aki abból él, hogy megtudja, milyen multja van az ismerőseinek. Akinek a multjában valamilyen sötét pontot felfedez, attól könyörtelenül kölesön kér azzal a meggyőző erővel, hogy „ellenkező” esetben mindenkinek elmondja a történetét. Természetesen a végén rajtaveszt a dolgon, mert róla, az erkölcs őráról is kiderül, hogy az ő multjában is van — egy sötét pont. A darab mulatságos, csak egy kissé hosszadalmas.

Ifj. *Békeffi István* egy kisebb léleketű, kedves operettel lép ezúttal a közönség elé. Az operett finom muzsikáját *Losonczy Dezső* szerlette. Egy hermelinbelépő viszontagságos sorsát meséli el a szöveg. A hermelin körül felvonulnak az ismert típusok, a férj, aki a színésznőnek akarja megvenni a belépőt, az udvarló, aki viszont a feleségnek óhajtja megvásárolni az értékes darabot. Az operett alkalmat ad *Kökény Ilonának*, *Dobos Annának*, *Erényi Böskének*, *Szász Lilinek*, *László Miklósnak*, *Abonyi Tivadarnak* egy-egy jó alakításra. *Békeffi László* ezúttal is kitett magáért, úgyszint mint konferanszié, úgyszint mint darabíró. Mint ahogy a kabaré gárdájának törzstagjai közül *Eöry Erzsébet*, *Kéry Panni*, a mindig mulatságos *Peti*, a kitűnő *Ihász* és *Anday* kisebb-nagyobb szerepekben tündek ki. Felújították még *Vaszary János* „Braun ki lesz csapva” c. vígjátékát és nyilván *Vaszary Piroška* kedvéért. Egy teljesen új műsor keretében régi darabot felújítani semmiképpen sem tartjuk indokoltnak, sőt hasznosnak sem. (b. j.)

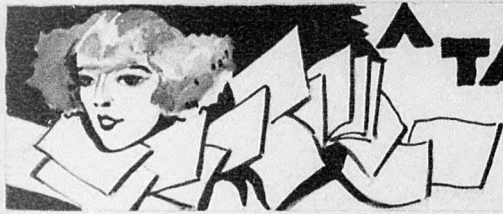
lik”
új
rab,
nd-
zel-
gos-
ray
hur
i is
cet,
kik

őse
ogy
is-
ala-
kö-
eg-
en
er-
on,
rül,
egy
sak

ek-
a
zsi-
gy
sát
rül
érj,
i a
a
az
nat
ak,
zóló
egy
is
fe-
int
zs-
ni,
nő
re-
ég
a”
Pi-
sor
ni-
sőt
j.)

Sally Starr (Fotó M-G-M)

TÁNCOSNÓ LEVELEI

IRTA FORRÓ PÁL

Személyek (Mr. Robert Carter . . . Déry Hugó
A táncosnó . . . . . Nádossy Margit

(Rozgonyi felvételei)

I.

Mr. Robert Carter, detektívönök, ama kevés böles ember közé tartozott, akik dicsőségük teljében tudnak visszavonulni a közszereplés mezejéről. Még csak negyvenöt esztendő volt, de az utolsó tíz esztendő harminc leghíresebb bünesetét ő derítette fel Londonban és Indiában, ahová vendégszereplésekre utazott és sikerült annyit keresnie, hogy esinos vidéki házat, kis földbirtokot vásárolt és elhatározta, hogy élete második felét most már a jó emberek társaságában fogja leélni. Nyíltszívű, kedélyes gazdákkal tréfálkozott és az új-

Elégedetlen állapította meg, hogy az arca síma

ságokban csak a politikát, meg a szépirodalmat olvasta. Hallani sem akart többé csalókról, hamisítókról meg gyilkosokról. Néha szinte Istenkísértésnek érezte, hogy huszonöt esztendőn keresztül folyton csak az emberi dzsungelt járta. Megborzadt, ha arra gondolt, hogy hány revolvergolyót röpítettek már feléje, hányszor forgott életveszélyben és micsoda izgalmakat kellett kiállnia, amíg világhírességet derített egy-egy bonyolult ügyre.

De most mindez már szerencsére a háta mögött volt. Tulajdonképpen még elég fiatalon vonult vissza, amikor a tükörbe nézett, elégedetlen állapította meg, hogy arca síma, szemei élénkek, a hajában alig csillog néhány ősz szál. Ennek pedig annál inkább örült, mert egy idő óta mr. Carter különös nyugtalanságot érzett. Néhány hét előtt barátai meghívására berándult Londonba és ott az egyik mulatóhelyen megpillantotta Violet kisasszonyt, a kreol szépséget. Charles Ledbury, aki otthonos volt a mulatóhelyen, bemutatta a gyönyörű táncosnót és mr. Carter abban a pillanatban már elveszett ember volt. Villámütésszerűen beleszeretett a remek teremtesbe és hajnalban már nem is utazott vissza vidéki magányába. A pályaudvar helyett egyik szállóba hajtatott, ott szobát bérelt és immár három hét óta lakott ebben a szobában. Nappal aludt és éjszaka az Éden-mulatóba ment, hogy tovább udvaroljon Violet kisasszonynak. Udvarlásának harmadik hetében mr. Carter döntő lépésre határozta magát: feleségül veszi miss Violetet.

Mr. Carter barátai kétségbeestek. Micsoda könnyelműség? Táncosnót vesz feleségül? Aki körül a szerelmi

botr
land
nevü

I
széll
akar
raga
ezt a
razta
napj

Ha v
let, a
tekin
kán
és le
bossz
szaba
mek,
san
roml

vagy,
bűnő
be V
a leg
danal
Car
lanat
let és
sietett

De
szeget
ember
detekt
irtanj
szima
végére

Mik
Violet
mássá
iehún
boldog
szavai
zolgó

vagyv
volna
és mé

botrányok egész sorozata viharzott állandóan? Akinek most is valami Frank nevű gyanus egyén csapja a szelet.

De Carter fölényesen mosolygott. Beszélhetnek ezek a vén fickók, amit akarnak, Violet angyal, tökéletes, elragadóan szép és ami Frankot illeti, hát ezt az urat éppen az ő kedvéért kosarazta ki. Úgy bizony, Frank úr néhány napja már mutatkozni sem mer.

— De a mult, Robert, a mult!

— Ugyan, szégyeljétek magatokat! Ha valaki olyan ragyogó nő, mint Violet, akil estenkint száz meg száz irigy tekintet csodál meg, arról bizony pletykálnak minden rosszat. Irigy barátnők és lecsúsztatott férfiak így töltik ki bosszújukat. De ebből egy szót sem szabad elhinni. Nem vagyok naiv gyermek, sokszor beszéltem Violettel, alaposan megfigyeltem és mondhatom, bájos, romlatlan lelkű teremtés!

— Nem vitatom, hogy okos ember vagy, Robert — válaszolta Ledbury, aki bűnösnek érezte magát, mert ő mutatta be Violettet Carternek, — de hát éppen a legkitünőbb elmék és logikák mondanak csődöt, amikor nőről van szó.

Carter nem is válaszolt. Abban a pillanatban jelent meg a látóhatáron Violet és a férfi felragyogva, szerelmesen sietett eléje.

II.

De azért Ledbury szavai mégis csak szeget ütöttek a fejébe. Elvégre, ha az ember huszonöt esztendőn keresztül detektívmesterséget űz, nem tudja kiirtani magából a gyanakvást meg a szimatoló ösztönt, amely hajítja, hogy végére járjon az igazságnak.

Mikor néhány órával később miss Violet meghitt kis szalonjában egymással szemben ültek, Carter félig iehúnyta szemét és kimondhatatlan boldogsággal hallgatta Violet duruzsoló szavait, halk, csiklandós kacagását, hízogó szavait.

— Szeretsz? — kérdezte olyan vágyva és remegve, mintha ő találta volna ki a világnak ezt a legbanálisabb és mégis soha el nem évülő kérdését.

— Hát nem érzed? — mondta Violet és még szorosabban simult hozzá.

— Milyen szép lehetett az életed. Violet. Mennyi szépséget vihettek eléd! És tudod, mi a nagyszerű? Hogy tíz nőnk nem veszítitek el a multat. Meg tudjátok őrizni, minden pillanatban eleven valósággá ébreszthetitek.

— Hogyan?

— A szerelmeslevelek segítségével. Ez sajátosságosan női tulajdonság. A férfiak is elteszik a szerelmesleveleket, de néhány hónapon belül okvetlenül elvesztik a legféltebbeket is. Vagy legföljebb egy-kettőt tudnak megőrizni. De a nő képtelen megválni leveleitől. Szerves részei lesznek életének. Minden nő élete végéig megőrzi szerelmesleveleit. Ezek a bizonyítékai annak, hogy sikerei voltak, szenvedélyt gyűjtött, győzelmes, szép és színes volt az élete!

Violet nevetett.

— Levelek! Mit jelentenek azok most már nekem? Csak a te szavaid, Robert, azok hozzák felém a nagy teljesülést!

És valami furcsa, megvető mozdulattal tett az íróasztal felé, mint aki ezzel bücsúzik a lenézett, ostoba levelektől.

A kis szalonban egymással szemben ültek

Valami furesa mozdulatot tett az íróasztal felé

Carter pillantását nem kerülte el ez a mozdulat. Most már bizonyos volt abban, hol tartja Violet leveleit.

III.

Olyan detektívnek, aki vagy ötszáz házkutatásban vett részt és álkulcsokkal hatolt be gyanus lakásokba, igazán nem nagy dolog bemenni este tíz óra tájban a művésznő lakására, különösen, mikor a kapus, mint jó ismerőst üdvözli, mert hetek óta látja a művésznő társaságában. Violet kisasszony ilyenkor a mulatóban van és köteles táncszámait lejteti el, legalább két-három órán keresztül nem kell semmiféle meglepetéstől tartania. Carter szinte szégyellte, hogy ilyen könnyű feladatra vállalkozott.

De mikor ott állt az íróasztal előtt, mégis heves szívdobogást kapott. Izgatott volt, mint egy gimnazista. Megremült, hogy hátha csakugyan igaza van barátjának, nem kívánatos szerelmi titkokat fog megtudni. Pedig szenvedélyesen szereti Violettet, nem szabadna megzavarni érzéseit, hinni kell a nőnek, különben minden össze-

omlik! De már nem lehet visszafordulni. Ha most úgy távozik, hogy nem nyitja ki az íróasztalt, örökre benne marad a gyanakvás tövise. Carter ismerle az összes íróasztaltípusokat, tisztában volt azzal, hogy miféle naív trükkökkel kell megkeresni a rejtett fiókokat és néhány percen belül már előtte feküdtek a levelek.

Carter betelepedett az egyik karoszékebe, megvújította a nagy állólámpát és maga elé tette az asztalra a hatalmas köteget. Néhány pillanatig mereven nézte, szeretne volna egy pillanat alatt felszippantani, megérteni, ismerni az egészet. Hány levél lehetett? Háromszáz? Ötszáz? Nem lehet tudni, az egymásra hajtogatott, régen gyűrődő írások kis helyet foglalnak el. Az elolvasásukhoz két nap sem lenne elegendő. Az írások!... Spanyol, angol, francia és német nyelven. A helyvegek! A világ minden országából jöttek, mint a vágyak rezdülései, a tropikus szigetektől, New-Yorkból, Londonból, Berlinből, Ausztráliából, Mekszikóból és némelyiken dült, kétségbeesett sorok, erőszakosak és kétségbeesettek, mint mikor valaki minden felajdulását, kérését, reményét, őrző szerelmét néhány sorba szeretné sűríteni és az aláírásnál szinte rángatózik már a keze, a név ijesztően nagyra nő, a tinta szétfröccsen, mint a fekete vér. Melyiket vegye elő? Találomra húzott ki néhányat legalulról. Micsoda ördögj egyveleg! Szemrehányások! Átkok! Izzó szerelmek, me-

Gondos szülők megválogatják, hogy gyermekük mit olvasnak. A legkönnyebben befolyásolható a gyermek és így nagyon fontos mit, adunk a gyermek kezébe.

TOLNAI KIS KÖNYVTÁRA

eddig megjelent 5 kötete, pompás ezüstözött tokban, minden gyermek vágya. Az 5 kötet terjedelme közel 640 oldal, mintegy 430 színes és fekete képpel. A legszebb mesék, elbeszélések és kalandos történetek, melyeket ezen kötetek tartalmaznak kötik le legjobban a gyermek figyelmét. Az 5 díszes kötésű könyv ára, az ezüstözött tokkal együtt hármentve 2 pengő 40 fillér, utánvétellel 50 fillérrel drágább. Beszerezhető a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

lyeknek forró szavai még most is éltek és siko'tottak a papírról. Csókok emlékei. Fenyegető dühöngések kicsalt pénzek és ékszerek miatt. És a szidalmak: aljas komédiásnő, szívtelen hetera! Miért tette ezeket is el Violet? Vagy talán éppen ezekre volt a legbüszkébb? A letiport, kijátszott, orruknál fogva vezetett férfiak felett aratott győzelmekre?

Mint súlyos, vörös ködfüggöny párázott az emlékek fojtó titka Carter felé. Szédült, kezével önkénytelenül elhárító mozdulatot tett, mintha el akarná söpörni, megsemmisíteni a füledt tilkokat.

— Ez csak volt! Nem számít!... A szerelemben újra születik a nő és Violet viszonzozza imádatomat. A legkitünőbb, leghűségesebb feleség leszel!

És a keze most a levélorony csúcsa felé lendült. Ott van a jelen! Csak az számít!

A detektívek kezét külön ösztön vezeti. Csak így lehet, hogy Carter minigyárt az első fogásra a következő levelet emelte le:

Szerelmem!

Kétségtelen, hogy ez az undok mr. Carter azért jött Londonba, hogy utánam szimatoljon. Légy ügyes, vezess még néhány napig az orránál fogva, amíg utikészületeinket befejezzük. A világrért se keress fel, nem szabad együtt mutatkoznunk. A gyönyökökért Greentől már fölvettem a pénzt. Pénteken tégy úgy, mintha a mulatóba mennél. Semmi poggyászt ne végy magadhoz, ez gyanút keltethetne. Carter biztosan figyel. Hagyj mindent lakásodon, melyet úgyis egész évre béreltél és Charles barátunk útján majd mindent utárvunk küldünk. Türelmetlenül vár a te hűséges

Frankod.

Carter első érzése végtelen dühroham volt. Felugrott, a keze ökölbe szorult. Még talán elérheti őket. Ki lehet nyomozni, hogy melyik pályaudvarról utaztak el? De azután hirtelen megállt és vadul, kétségbeesetten felkacagott. Nem, ez képtelenség! Hiszen egész Lon-

Néhány perccel előtte feküdték a levelek

don rajta nevetne, hogy a tulajdon menyasszonyát juttatja rendőrkézre. Hogy ő leplezi le az angyalarcú Violetet, neki kelljen bebizonyítani, hogy egy nemzetközi kalándorszövetkezet tagja. Nem! A leghelyesebb szép csendesen félreállni. Egy óra múlva indul a vonat a kis vidéki város felé. Majd ott, méhéskedés és rózsafa ojtogatása közben elfelejti az egész történetet.

S mikor lefelé indult a lépcsőn, már mosolyogni is tudott.

— Hiába no! — mormogta magában — az ember kijön a gyakorlatból, ha már közel egy esztendő óta pihen!

KÉZIMUNKAKINCSEK KÖNYVE

a címe annak a nagyértékű műnek, amely 147 csodaszép modern kézimunkát, valamint leszámolható öltésmintákkal ellátott kézimunkafvet tartalmaz. E könyvben között minták alapján rövid idő alatt kevés kötséggel szép és izléeses, hasznos dolgokat készíthet a kézimunkában kevésbé jártas nő is. Ára bérmentes küldéssel 1 pengő 90 fillér. Beszerezhető a **Déliháb kiadóhivatalában**, Budapest, VII. kerület, Dohány utca 12 szám

MINDENT A GÉP

Először volt a géprendőr. Olyasféle szerkezet, amelyik egyetlen gombnyomásra működött és amelyik teljesen pótolni tudta a valódi rendőrt. Utána jött a gépcseléd. Ez meg olyan masina volt, amelyik automatikusan végezte a seprést, takarítást és a mosogatást. Mondom, a gépcseléd a géprendőr után jött. Már ebből is látszott, hogy gépcseléd volt és nem igazi vászoncseléd, mert ha igazi lett volna, úgy nem ő jött volna a géprendőr után, hanem ő utána a rendőr.

Természetesen itt sem volt megállás. Jött a géporvos. A páciens beleült a készülékbe és a gép azonnal jelezte a diagnózist. Egyúttal megírta a receptet is. Egy ilyen géporvos mellett állandóan orvosok asszisztáltak, mert legtöbbször nem a páciens, hanem maga a gép volt beteg.

A géprendőr, a gépcseléd, a gépszakács, a gépházmester, a gépvíce és gépszemetes után csakis a gépiró jöhetett. Jött, csakugyan jött. Olyasféle masina volt ez, hogy a kívánt műfajra beállítva a leglökéletesebb regényt, novellát, verset és színdarabot gyártja.

A gépszínműírók által írt darabok csak annyiban különböznek az élő színműírók darabjaitól, hogy munkájukban kevesebb a gépszerűség.

A gépszerkezet előnyei:

1. A gépiró nem eszik. Koplalva ír. Ez a tulajdonsága részben megegyezik az élő íróéval.

2. A gépiró nem kér honoráriumot. Ez az előnye szerint, megfizethetetlen.

3. A gépiró egyetlen nyomásra működni kezd. Politikai nyomásra azonban éppen úgy abbahagyja a munkát, mint akármelyik ellenzéki publicista.

4. A gépköltő sohasem ideges és nem kel ki magából. Ha mégis kikelne, nem gépköltőnek, de költőgépnak hívnák.

5. A gépszerzőnek nem kell fizetni tantiémet, mert a bevételt ellenőrizni a gépszerző ugyanis géptelen.

6. Premiér után a gépszerző nem olvas kritikát. Éppen ezért a gépkritikus sohasem ír rosszat a darabról, mert a gépszerzőnek az úgysem fáj.

7. Népszínművek helyett a gépszerző a sokkal stilszerűbb gépszínműveket fogja gyártani, melyek remélhetőleg nem lesznek olyan gépiesek, mint a népszínművek egyes alakjai.

8. A gépkomponista legelső szereménye a „Gépeddel alszom el, gépeddel ébredek” kezdetű gépdal lesz.

9. Legvégül említjük meg, hogy a gépies irodalom művelői között legjobban a géphumorista fog jární, mert az még véletlenül sem felejtkezik meg a csattanóról. Ebben különbözik az élő humoristától.

DYMI.

TARKA EPIZÓDOK

Az étteremben

Delly Ferenc vacsorázott a minap az egyik körúti vendéglőben és amikor fizetésre került a sor, a főúr megjegyezte:

— Kérem a számlán a pincér nem szerepel.

— Ezt csak helyeselhetem — válaszolja Delly. — ugyanis *nem vagyok embere*ő.

Tromf

Az egyik színházunkban multkoriban összeveszett két színész. Végre is így fakadt ki az egyik:

— Mit hencegsz folyton azzal, hogy fiatal vagy! Hát tudd meg, *hogy én már akkor fiatal voltam, amikor te még meg sem születél!*

A kis szórakozott

Dénes Oszkár nemrégiben egy estélyre volt hivatalos, ahol hirtelen elébe lépett egy úr és így mutatkozott be:

— Steinberg vagyok.

— Azt hiszem van egy ilyen nevű hegy is — jegyezte meg Dénes Oszkár.

— Igen — válaszolta a megszólított szórakozottan, — *de az nem én vagyok.*

SEGÉDSZINESNŐ

IRTA
SOMLYÓ ZOLTÁN

Nem beszél róla soha senki,
a kritika nem írja ki nevét.
Azt hinnéd róla: szerény kis varrónő,
ha az uccán odatoppán éléd.

Ótöle messze van a hős dicsőség,
a taps, virág s az ünnepeltes.
A művészet lágyan szíven ütötte,
szerepe: egy könny... kurta nevetés...

De az a könny, meg az az egy mosolygás
őneki egész életet jelent.
Fent szentelt ködben él, isteni dachban,
de sokszor kopott a cipője lent...

Húsz év előtt... véletlen... Hogy' is történt?
pár szürke szóval a színpadra lép...
S az a pár szürke szavaeska örökre
megpecsételte árva életét...

Amin az egész világ nevet

Téli kaland

— Látod, sohase akartad elhinni nekem, hogy mégis csak az egylóerős motor a legjobb! (Auto Magazin)

Irodában

— Kérem szépen, főnök úr, tessék elengedni délután egy órára. Tetszik tudni, a nagyapám miatt.

— Hiszen a mult héten már a temetésére engedtem el!

— Igen, de ma szeretnék vele találkozni — egy spiritiszta szeánszon.

(Life)

Neki könnyű

A főnök úr viccet mond az üzletben. Mindenki tele torokkal nevet. Csak egy tanulófiú marad halálosan komoly.

— Hát maga miért nem nevet? — kérdezi az egyik segéd.

— Nekem nem fontos, én elsején ügyis elmegyek.

(Tit-Bits)

Bemutakozás

— Fräulein Diempfel, engem a „Polyhymnia” házasságközvetítő iroda küldött önhöz.

— Mint ügynököt vagy mint mintaküldeményt küldték hozzám?

(Lustige Kiste)

Statisztika

— A statisztika szerint a mi városunkban minden személyre két liter sör esik naponta. Mi pontosan meg is tartjuk az arányt. Öten vagyunk és én naponta az Istennek sem iszok tíz liternél többet.

(Lustige Blätter)

Moziláz

Minna igen szorgalmas háztartási alkalmazott. Csak egy mániája van: a mozi. Egy napon így szól hozzá az asszony:

— Minna, holnap nagymosás lesz!

— Már pedig én holnap nem mosok.

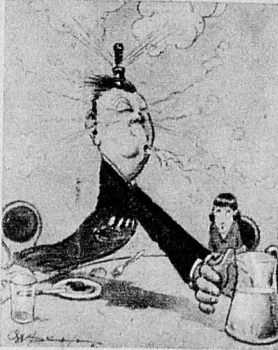
— Ugyan miért nem?

— Hát nem tetszik tudni milyen nap van ma? Csak nem mosok a Harry Liedtke születésnapján!

(Muskete)

x

Déli esendélet

A forró krumpli.
(Das Magazin)

Poste restante

Fiatal leány: Kérem, nem érkezett véletlenül egy levél D. 1000 jellegére?

Hivatalnok: D. 1000 jellegére? Nem, hanem van itt egy levél D. D. D. 1000-re.

Fiatal leány: Igen, igen kérem, ez lesz az. Tudniillik ő dadog egy küssé!
(Ulk)

A mai világban

— Mit szól mr. Mayer a mai üzletmenetelhez?

— Pszt, hallgasson!

— Ugyan miért?

— Hát nem tudja a közmondást: Halottakról vagy jót vagy semmit...

(London Opinion)

Trafikban

— Szóval, ön be akarja bizonyítani, milyen retek elárúsító? Akkor adjon el ennek az úrnak, aki most belépett, ebből a szivarfajtából!

— Hiszen már a múlt héten eladtam neki belőle?!

— Éppen azért lesz legény a talpán, ha most megint sikerül!

(Journal Amusant)

Igy is lehet

Egon és Roderich meg ebédelnek a vendéglőben. Ebéd után Egon rágyújt egy szivarra, Roderich unottan lapozgatja újságját.

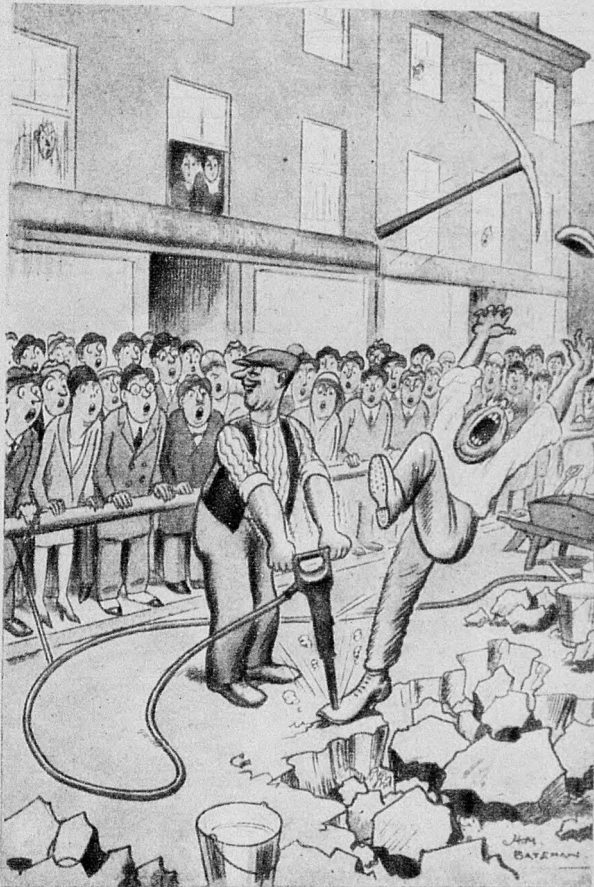
— Fizettél már? — kérdezi Egon.

— Nem. És te talán már fizettél?

— Én sem!

— Hát akkor igazán nem értelek, hogy mire várunk?
(Ulk)

Amin egész London nevet

— Bizony uraim, csak szorgalmasan! Az embernek egy pillanatra sem szabad félrenéznie...

(Punch)

WIZER
LA'GET

MÉRT SZERETEM

Szövegét írta: Sebő
Zenéjét szerelte: Bodnyai
Előadják: Sebő Ni
és Rasoffsky J

Lágy valcsa hallámszólt a zangorán
S szívemnek járja szólt a vágy dalán.
Álom az egész, hogy ön, meg én
Csókra talált nyár idején:

Mért szeretem úgy?
Hisz a szíve másra vár.
Mért szeretem úgy?
Hisz a szívem árva már...
Elrepül a csók;
Suhanón tovaszáll...
Hova tűnt a ragyogó
Csoda nyár?
Mért szeretem úgy?
Hisz a szíve másra vár,
Miért epedek úgy?
Sose volt enyém talán...
Széles a világ
S a nyomát keresem;
De reám borul a vágy,
Mért szeretem!

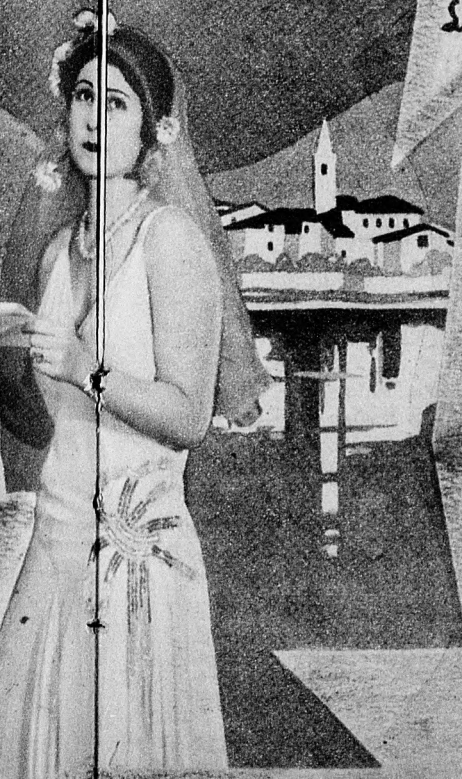
ZIRAL
'GEREK

ZERETEM ÚGY?

t írta: Sebő Miklós,
te: Bonyai Adár,
k: Sebő Miklós
asoffsky Juci

S'Art
felv.

Hallom, hogy készül már az esküvő
S remélem, nem lesz majd ott feltűnő
Egy kicsi levél — nem érti más —
Egy keserű végbúcsúzás:

Mért szeretem úgy?
Hisz a szíve másra vár.
Mért szeretem úgy?
Hisz a szívem árva már ...
Elrepül a csók;
Suhanón tovaszáll ...
Hova tánt a ragyogó
Csoda nyár?
Mért szeretem úgy?
Hisz a szíve másra vár,
Miért epedek úgy?
Sose volt enyém talán ...
Széles a világ
S a nyomát keresem;
De reám borul a vágy,
Mért szeretem!

Kis anekdoták — nagy színeszerekről

1888-ban a „Boccaccio“ századik előadására Pestre jött *Suppé* is, az operett szerzője. Előadás után a zeneköltő kijelentette, hogy gulyást akar vacsoráztatni. *Evva* Lajos, a Népszínház igazgatója olyan embereket toborzott, akik németül is tudnak, mert ő maga hadilábon állott a német nyelvvel.

Igy *Suppé* mellé szegődtek *Konti* József, a neves zeneszerző és *Gyöngyi* Izsó, a komikus is.

A társaság az „Angol királynő“-szálloda éttermébe ment. A pincér nyújtotta az étlapot, de *Suppé* hangosan rendelt:

— Gullásch!

A pincérhad, élén a főpincérrel, fölháborodott a sértésen, hogy az „Angol királynő“-ben gulyást mert rendelni valaki. Nem is szolgálták ki a társaságot.

Evva restelkedett és eltűnt. Egy őrizetlen pillanatban *Konti* is megszökött. *Gyöngyi* Izsó kitarított *Suppé* mellett

E tehén nem fog fellépni

s elvitte őt egy bodegába, mely a mai Erdélyi borozó mellett állott. *Suppé* itt megevett három adag gulyást s ivott hozzá finom kőbányai sört.

Mielőtt a zeneszerző a pályaudvarra hajtatott, *Gyöngyi* Izsót megölelte.

Gyöngyi udvariasan megkérdezte:

— És most nyilatkozzék, kedves mester, mi tetszett önnek a legjobban a magyar fővárosban?

Suppé meghatottan suttogta:

— A gullásch... A gullásch.

A 80-as években, a *Pesti Napló* egyik számában ilyen kritika jelent meg egy népszínházi előadásról:

„A színpad fényesen volt világítva, mert a plafondról függő négy *suszter* hintett ragyogást köröskörül.“

Lusztér helyett *susztert* írtak.

A „Fővárosi Lapok“-ban egy ízben színi kritika jelent meg:

„Tihanyi, a vén huszárkaplár szerepében *körülmetszett* alak volt.“

Ehelyett: „*törülmetszett* alak volt“.

A sajtóhiba nagy keserűséget okozott egyszer *Molnárné Kocsisovszky* Borcsának, a kitűnő naivának.

Jókai lapja, az „Életképek“ így írt egyszer róla:

„*Molnárné Kocsisovszky* Borcsa nagyon meghült. Valószínűleg e *tehén* nem fog fellépni.“

A lap azt akarta tudatni az olvasókkal, hogy a művész nő „e *héten* nem fog fellépni“.

De hát cikkíró tervez és a — szedő végez.

Hargitai Tihamér.

EMILÉ GABORIAU híres regénye:

A bűn forгатagában

Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „DELIBAB“ hirdőhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uccá 12 sz.

Tom és Jack hiába próbálták híressé tenni a szeríntük tehetséges Maudot — nem sikerült. Egyszer aztán merész terv fogalmazott meg agyukban. Elhatározták, hogy ellopják Grace Easton híres színésznő repülőgépét, amellyel óceánrepülésre akart indulni s ezen a gépen Maud fogja az ő társaságukban az óceánrepülést véghezvinni és ő lesz híres, róla fog beszélni az egész világ. Tervüket keresztül is vitték és elindultak Honolulu felé. Izgalmas órák után Tom észreveszi, hogy benzinjük fogyóban van. Leszállnak Molokai szigetére, amelyről megtudják, hogy lepratelep. Bujkálnak, hogy meg ne lássák őket és igyekeznek benzint szerezni. Ez végre kalandos úton sikerül is nekik és újra felszállnak. Meglátanak egy szigetet, amely nincs en a térképen. Új sziget kiderül, hogy a szigeten egy hajótörött film-társaság van. Ott töltik az éjjelt. Éjjel egy statiszta megfürja a repülőgép benzintartóját. Vallomásaiban elmondja, hogy azért tette, mert minél tovább akarta kapni a napidíjat. Nem akar többet éhezni.

Maud felsíkkoltott.

— Kegyelmezzon meg neki, Guilbert Mortlacke! Kegyelmezzon meg és tegyen félre a számára valami öreg intrikus-szerepet! Ő az egyetlen intrikus, aki nem lesz ellenszenves a közönség előtt!

Mortlacke bólintott.

— Az ötlet jó, miss Neville! Mike Patterson, kotródjék. Amíg a Golden Eagle elindul, őriztetni fogom, aztán térjen az eszére. Majd meglátom.

Jack a szájába kapta az újjait és rémeset fütttyentett, Tom hirtelen kö-

vette a példát. A régi newyorki klakkörök itt is elindították a sikert, heves taps, újjongó láрма harsant föl és Guilbert Mortlacke a Cobra-atollon is tomboló diadalt aratott. Mortlacke vonásai megenyhültek egy kicsit a fékevesztett lelkesedés hatása alatt, de aztán megint elkomorultak. Meglátta, hogy az öreg Mike Patterson egy óvatlan pillanatban odarohan Maud lábai elé és térdre vetve magát, alázatos rajongással csókolja meg a lány szoknyaszegélyét.

A nagy rendező elfordult.

— Ripacs! — mormogta. — Mégis csak ripacs.

XIV. FEJEZET

Eastward ho!

Két nappal később kora délelőtt Tom és Jack próbarepülésre köröztek föl a Cobra-atoll fölé. A Golden Eagle benzintartói beöntve, megjavítva, kifogástalanul tartottak, semmi szivárgás, a motor tökéletes, a szárnyak remekül kormányozhatóak, a teherelosztás egyenletes.

Még egyszer pótolták a benzint, azután miss Maud Neville is fölkapaszkodott az ülésbe. A készleteken kívül csak három levelet és egy csekklapot vettek

Aleplezett spiritizmus

E műben a legnagyobb spirítiszták mutatóványai vannak leírva. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető: a „Délbáb“ kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

magukhoz Honoluluba az American címére.

A Cobra legénysége és a Standard filmexpedíciója csodálatosan helyezkedett el az atollon, Mortlacke elégedetten nézte őket. Kendőlengetés, hurrázás harsant föl, a hattagú fúvózenekar az amerikai himnuszt intonálta, amikor a Golden Eagle nekiröpült megint a végtelen óceánnak, de most már keleti irányban. Hazafelé!

Három dörrenés jelezte, hogy a hajótörött yacht egyetlen ágyúja is búcsút vett a roppant aranyadártól.

Maud könnyben úszó szemekkel hámult lefelé a zöld gyűrűre, a kék óceánban. Fájt a szíve, maga se tudta miért. Nagy tarka-barkaságot látott odalent, már azt se tudta tulajdonképpen, ruhákat, sátrakat, vagy lelkeket?

Vagy tarka, pompás óceáni kavicskákat?

Nem lehet építeni belőlük, az bizonyos, se kedves kis village-okat, se bouxet, se hüldingot. Nem lehet föltornyozni belőlük újra a piramisokat, se a nagy mongol falat, semmire se jó, ami hasznos a világon. De mindig ők lesznek a világ csecsebecsei, az óriások játékszerői, a díszek a roppant építményeken és bizonyos, hogy nélkülök eltűnnék a szín, a szépség, az álom az emberek előtt.

Lehet, hogy ő is ilyen színes kis kavics. De belőle még tüzet akarnak kicsiholni. Megérezte, hogy nemcsak az óceáni út veszedelmei várják, hanem az életnek, a szárazföldnek a megpróbáltatásai is. Az ő harca nem ér véget az óceán partján.

Gyöngé déli áramlás küzdött az irányukkal a levegőben, de a műszereik nem voltak annyira pontosak, vagy inkább: ők nem tudták olyan jól kezelni azokat, hogy tájékozódni tudjanak ezer méter magasságban a déli eltérésük nagysága felől. Csak amikor délkeleten fölbukkant előttük a tengerből a Mauna Kea süvegalakú hőszórnyetege, akkor ismerték föl, tulajdonképpen merre járnak?

Minden baj nélkül sikerült eljutniok a Hawai-szigetek messze elnyúló hatalmas láncolatáig a Csendes-óceán fő-

Tízezer pengő

az értéke ennek a mennyasszonyi uszálynak, amely muzeális értékű csipkékből készült, hogy egy mennyasszonyt díszítsen. Bármennyire is szép és értékes is ez a csipke, nem okvetlenül szükséges, mert ha egy mennyasszonyi ruhát izléselesen készítenek el, akkor épp olyan hatást kelt, mintha a legdrágább csipkékel volna díszítve. A Párisi Divat a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és több száz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közöl minden számában s szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot 10 nappal a friss szám megjelenése után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig ¼ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet 48 fillér bélyeg beküldése ellenében bérmentve küldünk. Kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12.

ZONGORÁK, GRAMOFONOK

és minden más
hangszer

Reményinél

BUDAPEST,

VI/37 Király uccsa 58-60 sz.

lött, de a tervbevett Oahu-sziget helyett az óriás Hawai-sziget felé közeledtek.

— Minő kár, hogy nincs meg a rádiókészülékünk! Legalább a fölvevő! — sóhajtott Jack hosszú tanácskozás után.

— Hagyd el! — intett hátra Tom. — Én már babonából is jónak tartom, hogy üresen jövünk. Láttad, mit értünk el a rádióval, amikor Monicából jöttünk Honolulu felé!

Maud most közbeszólt.

— Nem értelek benneteket. A gépnek semmi baja, a motor kifogástalanul működik. Hát ha a legdélibb fekvésű hawai sziget felé haladunk, egyszerűen kanyarodjatok északra és keressük meg azt a Honolulu!

Jack és Tom összenéztek.

— Igaza van a kis missnek.

Tom halkán nevetett.

— Hátha megint eltévedünk, Maud? Figyelmeztetlek, hogy ha északra kanyarodunk, útba kapjuk Molokai szigetét is! Én nem nagyon szívesen kerülgetem azt az ördögös tájékat!

Maud elsápadt. Ő még jobban borzadt Molokaitól, mint a férfiak. De a gép mégis követte Maud ajánlatát, nagy ívet írt le a levegőben és északra keletre fordította az orrát.

Hosszabb repülőút után Maud egyre nyugtalanabb lett.

Ő is nagyon megnézte Jack térképeit és látta, hogy a Hawai-szigetek nagyon hosszú félkör alakú láncolatban fekszenek a Csendes-óceánban és hogy csakúgy tolonganak egymás alatt és egymás mellett az apróbb-nagyobb szigetek. Nagy megdöbbenésére azonban a jobbkeze felőli részen már ré-

— Kár, hogy nincs meg a rádiónk!

x

gen eltűnt az óceánban a Mauna Kea roppant hegytömege, amelyről tudta, hogy a legmagasabb pont a Csendes-óceánban, — de se előtte, se a balkeze felől nem mutatkoztak a várva várt újabb szigetek.

Nem is bírta sokáig az izgalmakat mindig az eszében voltak az Atlanti-óceán átrepülőinek a tévedései, pedig azok is kitérő szakemberek hírében álltak és a legpompásabb térképekkel, mérőszerekkel dolgoztak. Megcírógatta az élesen figyelő Jack kezét, mire az összereszent.

— Jack! Eltévedtünk? Úgy-e lehetetlen, hogy meg ne találtuk volna a főbbi szigetet is, ha jó irányban megyünk?

Jack megveregette a kesztyűt, nevetett.

— Nincs baj, Maud. Ne gondold, hogy a szigetek az óceánban is olyan sűrűek, mint a térképeken! Félórán belül látni fogsz megint valami szárazföldet.

Tom most hirtelen hátrafordult.

— Mi az ott, Jack! Figyeld csak! Ne a tengeren, amott, a levegőben!

Jack fölemelte a távcsövet.

Fekete pontocska mutatkozott az óceán fölött és Jack pár pillanat múlva már meg is szorította Maud kezét.

— Nem lehet más, Tom. Repülőgép!

Maud fölsikoltott örömeiben.

— Jön? Azt hiszitek, elénk küldik?

— Nem lehetetlen!

— Dehát hogyan tudják, hogy mi jövünk? Mi semmiféle jelet nem adhattunk nekik! Ha csak a Cobra-atollon nem sikerült mégis valami rádióleadót összeszerkeszteni annyi próba után!

— Ezt én se hiszem. Majd meglátjuk.

Messze jobbfelől megint valami hegyóriás bukkant elő az óceánból, a Haleaka. A különös hegykúpot nagy örömmel üdvözölte Tom, azonnal fölismerete.

— Jó úton haladunk, Maud! Ez a honolulu irány!

Ezalatt a repülő már egészen kivehető lett előttük. Mint valami apró,

fehér kereszt úszott a levegőben feljűk. Maud azt hitte igen alacsonyan repül és nagyon esodálkozott Jack megjegyzésén, hogy a honolulu repülő sokkal magasabban jön, mint ők!

Nagy fehér kendőt vett elő Jack a butyorból és készen tartotta, hogy integethessen vele. Ezüstszürke, nagy

◆
**ÖN MÉG NEM
 ELŐFIZETŐJE A
 RÁDIÓÉLETNEK?**

Akkor valószínűleg még nem jutott b. tudomásra, hogy megjelent a

RÁDIÓÉLET

Kérjen még ma mutatványszámot!

Csak egyszer lapozza át a RÁDIÓÉLETET és már nem nélkülözheti többé. — Színessé, elevenné, láthatóvá teszi a rádió műsorát.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

1 óra P 1.20, negyedévre P 3.50, félévre P 7.—, egész évre P 12.—

Irjon alábbi címre:

RÁDIÓÉLET

k i a d ó h i v a t a l a

BUDAPEST,

VII, Rákóczi út 20, I. emelet

Gábor Viktória Kozmetika

Modern szépségápolás, tisztátalan arcok rendbehozatala. Hajszálak, szemölcsök végleges eltávolítása. Szépfőszerek. Olcsó bérletrendszer. (Podmaniczky u. 2. II. em. 4. Vilmos császár utasarkán)

tengerészeti hidroplán volt, amely nagy kört írt le fölöttük üdvözlésképpen, azután eléjük iramodott és vezetni kezdte őket anélkül, hogy hangtávolságra megközelítette volna őket. Ezt Tom nagyon helyeselte is és megemlítette, hogy Mexico-Cityben tavaly éppen egy ilyen üdvözlő gép ütött le túlságos közeledésével egy hatalmas tóragépet, amely a Tűzföldről indulva végig akart repülni egész Amerikán.

— Csakugyan élénk küldték! — bámult Jack. — Úgy látszik, tudnak rólunk. Még nem tudom, sok okunk van-e arra, hogy örüljünk neki?

A kaiwi-szoros fölött még két haditengerészeti gép csatlakozott hozzájuk. Es amikor Honolulu gyönyörű zöld és virágos hegyvonulata eléjük kanyarodott az alul csillogó, apró hajókkal teli öblével, Maud fölsikoltott.

— Zászlók. Tom! Ezek ünnepelni akarnak!

Csakugyan. Az öböl bejáratánál az Oklahoma csatacirkáló fölött szárnyaltak el, amelynek legénysége teljes díszben tisztelgett fölfelé. Három nagyobb tengerjáró gőzös és egy japán szén-szállító üdvözlésre húzta föl a lobogóját a mólók előtt. De a vezető hidroplán továbbshant Honolulu partmenti nagy lapálya felé, és ott megkanyarodva kijelölte számukra a földreszállás helyét.

A Golden Eagle nagy vigyázattal siklózott lefelé. Tom nem akarta a rikordot kockáztatni azzal, hogy valami baja támadjon a pompás gépnek. Alig remegtek meg a szárnyak, amikor már a fővenyen szaladtak a kerekék, még pár méter, aztán fehérsapkás tengerészek kapaszkodtak a gépbe kétoldalt.

— Hip, hip, hurráh, Golden Eagle! Hip, hip hurráh, Maud Neville! — harsogott a haditengerész-osztag kiáltása. Két repülőaltiszt és három tenge-

CZIGÁNY ADÉL

virágkiállítás, csokor- és koszorú-
kötészet, rendelést felvevő iroda

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz körút 60 sz. (Ufa-épület)

KERTGAZDASÁG. BUDATÉTENY.

Vállalja
templomok, sírok, kávé-
házak, éttermek, bálók, lakások
díszítését délszaki növé-
nyekkel

TELEFÓN: 150—70, 261—37.

résztiszt sietett hozzájuk, Maudot Jack nagy hosszúságra kiemelték az ülésből a tisztet és áradozva beszéltek csodálatos útvjáról.

— A Kada Maru japáni gőzös vette észre elsőnek a Golden Eaglet, amikor Punaluából, Hawaï déli kikötőjéből Kailua felé kanyarodott. Önök talán nem is tudnak erről a hajóról?

— Nem.

— Pedig mégis ez volt az, amely rádióüzenettel hírt adott Honoluluba és közölte, hogy a Golden Eaglet látta, amint ez északkeleti irányban közeledett a Csendes-óceán felől. Erre eléje küldtünk egy gépet, habár nem nagyon bíztunk a híradásban, hiszen a Golden Eaglenak már nyolc nap óta nyoma veszett az óceánon, utoljára az északi szélesség 21°66' és a keleti hosszúság 156°31' foka alatt látta egy angol hajó. Igaz ez, miss? Hol jártak eddig?

Tom válaszolt, kedélyesen nevetgélve.

— Furesa kérdés volt, kérem. Túlrepültünk a Hawaï-szigeteken és az atollok között szállottunk le kétszer is. A Cobra-atollról fordultunk vissza. Remélem, nem késtünk le semmiről.

A tisztet hüledeztek.

— A Sjetmanu-sziklák is rikordot jelentenek, miss, hát még az atollok! Rettentő út! Mikor elnémult a rádiójelük, azt hittük, végük van!

**„MEINL
TEAKEVERÉKEI”**

A Golden Eagle utasai összenéztek a remek Washington-autóban, ahová átszállottak, de nem szóltak semmit. Honolulu kertjei alatt már kiabáló, virágfüzéreket dobáló bennszülöttek futottak az autójuk körül, hamarosan el is akadt a kocsijuk az eléjük rohanó lovasok, autók, kocsik áradatában.

— Ne aggódj, miss, a Golden Eaglet az amerikai haditengerészet vette a pártfogásába. A legjobb kezekben van, akár holnap folytathatja rajta az utat hazafelé.

Maud bájos mosollyal köszönte meg az előtte hajlongó fehérhajú kontraadmirális megnyugtatóját — ő természetesen egyáltalán nem a gép miatt szorongott, hanem félt attól, hogy kiderül a molokai-kaland. De három csinos kínai lányka piros selyemzástlócskával lepte meg őt, a zászlóra ismeretlen cífraságok voltak ímezve és ez nagyon fölvidította megint. Csak később tudta meg a betűk értelmét: A Csendes-óceán királynőjének!

Az amerikai kolónia kedves és bensőséges ünnepe után rövid alvás és pihenés következett. De amikor este megtudta Maud, hogy éppen miss Grace Easton számára tartottak fenn két táncszámot az ottani Theatre White színpadán — roppant örömmel ugrott be a művésznő helyett és aratta le a tapsait.

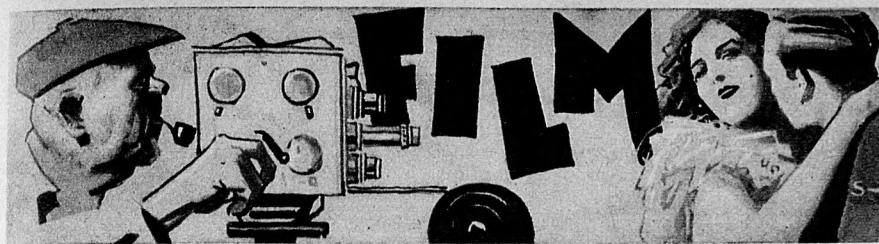
(Folytatjuk)

**Elromlott a rádiója?
Nem ég a villany?
Ceszakadt a csillár?
Előrt a villanykapcsoló?
Egy kis olcsó csillár kéne
a gyermekszobába?**

Száz ilyen apró kérdés merül fel a háztartásban, amelyek mindegyike pár fillérrel megoldható. Lealkalmasan és olcsón dolgozom és nagyon kérem, hogyha szükség merül fel, írjon egy levelezőlapot, küldje le a leányt, vagy fűrdjön be az üzletembe. Nincs az a csekély munka, mit nagyon szívesen ne vállalnék.

Címem: **Schwarz Károly,**

hat. eng. elektrotechnikai vállalat
Budapest, VII, Dohány ucca 10 szám
Telefón: J. 352-37

Dorothy Sebastian (Foto M-G-M)

Corelli, Ly (Marta Karina), cseh filmszínésznő, 1909 május 18-án, Tropauban született. Tizenhat éves korában került a színpadra. Neves táncosnő volt, majd 1929-ben Hans Tintner felfedezte a film számára. A filmen fiatal leányszerepeket alakít. Nagyszerű arcjátékával és szépségével sok tisztelőt szerzett. Címe: Prága, XII, Slezska 116.

Dane, Karl, amerikai filmszínész, 1886-ban született. Apjának színháza volt Kopenhágában és Karl ebben a színházban szerepelt először. Tizenöt éves korában hagyta ott a színpadot

Jane Daly

és megkezdte tanulmányait. Szülei gépészmérnököt akartak belőle nevelni, de ő mindennél jobban szerette a színpadot. Végül is abbahagyott mindent és visszatért a színpadra. A háború befejezése után Amerikába utazott, ahol a filmnél mint statiszta helyezkedett el. Azt remélte, hogy egy napon felfedezik. A Vitagraphnál kapta első kis szerepét. A „My four Years in Germany” című filmben szenzációs sikert aratott. Ekkor otthagyta a filmet és vaudevillekben kezdett szerepelni. „A nagy parádé”, „A bohémek”, „A skarlát betű”, „A sejk fia”, „Az ő titkárnője”, „Monte Carlo” stb. című filmekben aratott jelentős sikereket. Karl Dane 181 cm. magas, 93 kiló súlyú. Minden sport iránt érdeklődik, nagyszerűen vezeti autóját és kitűnő pilóta. Svédországban egy nagy motorversenyen első lett. Címe: Metro—Goldwyn—Mayer-Studios, Culver City, California.

Daly, Jane (polgári nevén: Jacqueline Gadsdon), amerikai filmszínésznő,

1900 augusztus 3-án, Lompocban, Californiában született. Apai részről angol és nagyapja ismert kereskedő volt Angliában. Alig hogy elvégezte iskoláit, a filmhez került. A filmen eleinte polgári

neven szerepelt és csak később szánta rá magát arra, hogy művésznével válasszon magának.

Felfedezője Elinor Clyn, a neves angol trónő volt. Legnagyobb sikerét a Verne Gyula műve alapján megfilmesített „Rejtelmes sziget” című képben aratta. Ekkor már Daly Janének nevezték. Több Elinor Clyn-filmben is szerepelt. Haja szőke, megjelenése arisztokratikus, szemei dióbarnák, 166 cm. magas, 54 és fél kiló. Benjamin Christianson, Jane rendezője nagy jövőt jósol neki. Nagyon szereti a drámai szerepeket. Szívesen úszik és táncol, de legnagyobb szenvedélye az autózás. Címe: Metro—Goldwyn—Mayer-Studios, Culver City, California.

Karl Dane

Lien Deyers

Deyers, Lien, német filmszínésznő, 1910 november 5-én, Hollandiában született. Érdekes körülmények között fedezték fel. Egy előkelő bécsi hetilap autogram-napot rendezett, amelyen Fritz Lang, a neves német filmrendező is megjelent. A rendező figyelmes lett a bájos szőke leányra és Berlin-

be sze
tűnt
ének
filmek
sőbb
és gáz
ellene
meg i
jelent
egyik
Címe
Breitf

Die
filmsz
filmb

Ma

pot p
Címe
S. W.

D'O

1913
én szí
zenöt
ban k
mezni
híres
jából
„Panc
céje”
ben ka
pet. B
gyon
tak a
kor
hogy
színész
mert
eredet
cának
Még
les v

be szerződtette. A „Spion” című filmben tűnt fel először, majd a „Donkozák ének”, „A szent és bolondja” című filmekben szerepelt. Lien Deyers később összekülönbözött Fritz Langgal és gázdifferenciák miatt pert indított ellene a berlini bíróságnál. Ezt a pert meg is nyerte. A per kitűnő reklámot jelentett a fiatal leánynak és ma már egyik szerepet a másik után játssza el. Címe: Berlin, Schaeferstrasse 12., Breitfeldéknél.

Dietrich, Marlene, német színésznő és filmszínésznő. A színpadról került a filmhez. Legújabb filmjei: „Csókolom a kezét, asszonyom”, „Az asszony, aki után vágyódunk”, „Elveszett emberek hajója” stb. A „Kék angyal” című Jannings-filmben a női főszerepet játszotta és ebben olyan sikert aratott, hogy egy nagy amerikai gyár szerződést kötött vele. A szerződés értelmében évente két hónapot Hollywoodban fog tölteni, hat hónapot pedig Berlinben — gyermekénél. Címe: Universum Film A.-G., Berlin S. W. 68., Kochstrasse 6/8.

Marlene Dietrich

D'Orá, Daisy, német filmszínésznő, 1913 február 12-én született. Tizenöt éves korában kezdett filmmezni. Wedekind híres színdarabjából készült, „Pandora szelencéje” című filmben kapott szerepet. Barátnői nagyon csodálkoztak azon, amikor megtudták, hogy Daisy filmszínésznő lett, mert a leány eredetileg apácanak készült. Még iskolaköteles volt, amikor

Daisy D'Orá

először szerepelt

a filmben és sok titkolózásába került a filmnél való szereplése. Bizonyosra vette, hogyha az iskolában megtudják, hogy filmezik, kicsapják. Daisy D'Orá a filmben hosszúhajú, szőke, copfos, fiatal leányokat alakít, olyankat, amilyen ő maga. Daisy D'Orá a filmezés mellett varrni tanul. Címe: Berlin-Potsdam, Moltkestrasse 21.

Döderlein, Fred, német filmszínész, 1906 április 24-én, St.-Avoldban (Elszáz-Lotharingia) született. Haja szőke, szeme barna, 185 cm. magas, nőlten. Fred Döderlein gyermekéveit Wiesbadenben töltötte. Szülei azt akarták, hogy fiúk a kalonatiszti pályára menjen, 1918 után azonban megváltották szándékukat és nyugalmas, polgári foglalkozást kerestek neki. Fredet azonban műgyikus erővel vonzotta a színház és a film és egy napon semmivel sem törődve, vonatra ült és Berlinbe utazott. Napok, hetek multtak el anélkül, hogy a filmigazgatók szobájába jutott volna. Helyzete már-már reménytelené vált, amikor egy este az egyik vendéglőben — ahová vacsorázni járt — egy úr közeledett asztalához. „Ez lesz az én mentőangyalom” — gondolta Döderlein, amikor az úr nyájas, barátságos arcára leintett. A mentőangyall ez esetben Grund igazgatónak hívták, aki egy nagy berlini filmgyár termelési igazgatója volt. Grund azt kérdezte a jömejjelenésű fiatalembertől, hogy elvállalna-e egy filmszerepet. „Boldogan” — volt a válasz. Másnap megtörtént az elmaradhatatlan próba felvétel és ennek eredménye volt, hogy szerepet kapott egy Mady Christians-filmben. A film szép sikert aratott és Döderleintől egyszerre népszerű filmszínész lett. Ettől kezdve egyik filmszerepet a másik után játszotta el nagy sikerrel. „Egy kokott naplója”, „A fehér paradicsom”, „Egy anya bűne”, „A vidéki lány” című filmekben aratott sikert. Ma már egyike a legnépszerűbb német bonvivánoknak. Címe: Berlin Wilmersdorf, Babelbergstrasse 50.

Fred Döderlein

500 magyar mozizenész

ÁLLÁS
/
NELKÜL

*

Amikor az első hangosfilmről hírek érkeztek, mindenki azt kérdezte, hogy mi lesz a mozizenészekkel. A mozizenészek is megérezték a veszélyt és elsősorban az amerikai filmszínházak zenekarainak tagjai határozták el magukat erélyes akcióra. A hatalmas amerikai zenészsövetség fantaszlikus összegeket áldozott a hangosfilm elleni propagandára, de a harc a zenészek vereségével végződött és ennek következtében sok-sok ezer zenész állását veszítette.

Magyarországon hasonló helyzetet teremtett a hangosfilm. A filmszínházak tulajdonosai óvatosságból az idén már nem is kötöttek kollektív szerződést, hanem ehelyett egészen rövid felmondásos megállapodásokat kötöttek a zenekarok tagjaival.

Abban az időben még arról beszéltek, hogy Magyarországon nem lesz baj a zenészekkel, mert az egyes filmszínházak gondoskodni fognak az elbocsátandó emberek elhelyezéséről, erről azonban szó sem volt akkor, amikor a filmszínházak egymásután állították a hangos műsorokra.

A zenészeket egyszerűen kitélték az uccára és ma már több mint ötszáz magyar mozi-muzsikus van állás, kenyér és szerződés nélkül. Az elbocsátottak egy kis része lokálokban helyezkedett el, mert mindenütt szívesen fogadták a képzett, intelligens és nagy gyakorlatú rendelkező zenészeket.

A mozi-zenészeket a múltban elég jól megfizették, mert átlagban 250—320 pengő havi fizetéseket kaptak, de most ezek a szerencsétlen emberek sokkal kevesebb fizetésért is munkát vállaltak.

Az a legrettenetesebb ebben a kérdésben, hogy az elbocsátott zenészeknek semmi kilátásuk sincs arra, hogy valahol valamikor is elhelyezkedhessenek. Sokan közülük zeneakadémiát végeztek, zenetanári oklevéllel rendelkeznek, tehát volna még egy mód, hogy valahogy ellengessék életüket: ha órát adhatnának. Erre azonban semmi kilátás sincs, mert ezen a pályán is „sok az eszkimó és kevés a foka”. Az általános rossz gazdasági helyzet következtében az emberek ott tákarítanak még némi összeget, ahol tud-

nak és azon, amit a legjobban nélkülözhetnek. Természetes, hogy nem tanítatják zongorázni és hegedülni gyermekeiket.

Az Országos Magyar Zenészsövetség, amelynek tagja minden mozizenész, tehetetlen és a legjobb akarat mellett sem tud segíteni kenyértelemné váll tagjain.

Magyarországon összesen 6—700 mozizenész működött és ezek nyolevanöt százaléka máris állás nélkül tengődik és mivel hovatovább az lesz a helyzet, hogy az országban egyetlen filmszínház sem fog néma filmet játszani, nemsokára mind a 6—700 mozizenész nyomorba jut.

Jellemző a helyzetre az — mint beszélük, — hogy az egyik kis mozi tulajdonosa azzal az indokolással bocsátotta el zenekarának tagjait, hogy hangosműsorra tér át. Később kiderült, hogy a moziban némafilmeket játszottak továbbra is — gramofónkísérel mellett...

Ne bántsuk egymást!

Egész úton hazafelé
Azon gondolkodám
Az Operából hova lett
A kellem... és a nám?

Mit kíván a leépitett
Szépet és jót neki?...
Midőn huszonöt év után
A „kort” terjeszti ki...

Jut majd eszébe számtalan
Szébbnél szebb gondolat?...
Miközben alig viseli
Már el a gondokat...

Jut majd eszébe éhesen
A taps és a tenyér?
Midőn szájából távozik
Az egy falat kenyér?...

Újabb finale, mit tanul
A nyugdíjas talán.
Ha csügg a szegen szótlanul,
Mint a gyümölcs... a fán!...

B.

Al Jolson legnagyobb beszélőfilmje Budapesten

Kevesen csináltak olyan szédületes karriert, mint Al Jolson, a híres amerikai revűszínész. „a fehér néger”, akiért ma már nemcsak Amerika, hanem az egész világ rajong és lelkesedik.

Asa Joelson családja Oroszországból vándorolt ki Amerikába, ahol a család fő kántor volt. Az öreg kántor minden vágya az volt, hogy fiából is kántor legyen, de a kis Asa, aki együtt nevelkedett az amerikai uccagyermekkel, másról álmodozott. Színész akart lenni... El is ment hazulról, felvette az Al Jolson nevet és külvárosi zsargonszínházakban és kávéházakban lépett fel, mint kupléénekes. Az apja ezt sosem bocsátotta meg neki.

Al Jolson elindult a világhír felé. Néhány esztendő múlva Amerika leghíresebb revűszínésze lett. Első nagy sikerét akkor aratta, amikor néger maszkban néger dalokat énekelt a publikumnak és ezt a maszkot azóta sem vette le. A publikum rajongott a „fehér néger”-ért, aki minden este megkacaglatta a Broadway kényes publikumát.

És amikor Al Jolson népszerűségének tetőpontján volt, egy napon rendkívül különös ajánlatot tett neki egy hollywoodi filmtársaság. Azt mondták neki, hogy beszélőfilmet akarnak csinálni és az első hangosfilm főszerepére őt óhajtják leszerződtetni. Al Jolson először nem értette, hogy mit akarnak

tőle, de aztán megérezte, hogy egy új művészet van indulóban, amely — ha a publikum elfogadja — rövidesen elterjed az egész világon, belőle pedig a világ kedvence lesz.

Nem gondolkozott sokáig, az ajánlatot elfogadta, de olyan nagy árat szabott, amely — ha a film nem arat sikert — romlásba döntötte volna a filmgyárat. A filmnek azonban sikere volt. Óriási sikere és ezzel a filmmel megszületett a beszélőfilm, amelyért ma már milliók rajongnak.

Al Jolson első beszélőfilmje a *Jazz-singer* volt és a film az ő életéről szól. A film szcenáriuma Al Jolson ötlete alapján született meg és így a saját életét játszotta meg a felvevőgép objektívje és mikrofonja előtt.

A *Jazz-singert* azóta már az egész világon bemutatták. Párizsban egy filmszínházban 1929 január 1 óta szakadatlanul játsszák, amire sem a francia fővárosban, sem a világ bármelyik nagyvárosában még nem volt példa. A filmben egy sereg egyszerű sláger van és ezeket ma már New-Yorkban éppúgy éneklik, mint Ausztráliában vagy Tokióban.

A *Jazz-singert* (Jazzénekes), Al Jolson híres beszélőfilmjét a Forum mutatta be és előreláthatóan hosszú ideig fogja játszani, mert egészen biztos, hogy a „fehér néger” világhírnevét a budapesti mozikközönséget is meg fogja hódítani.

Al Jolson, a „Jazz-singer” (Jazzénekes) főszereplője. Bemutatja a Forum

Ajúltra botolta egy Kritikus John Gilbertet

Hollywood, 1930 március.

Egy olyan eset történt nemrégiben Hollywoodban, amely azt bizonyítja, hogy a film és az élet között lényeges különbségek vannak és a rettenthetetlen filmhős, aki a mozivásznon minden ellenfelét legyőzi, az életben néha csúnya vereséget szenvedhet.

Az esetet sokáig titkolták és úgy a filmkörök, mint az amerikai sajtó mélyen hallgatott arról a pikáns szenzációról, hogy

John Gilbertet, a nők bálványát nyilvános helyen egyszerűen knock-outolták.

*

Két esztendővel ezelőtt történt, hogy Jim Tully, az ismert filmkritikus cikksorozatot írt a „Vanaty Fair”-ba, a

John Gilbert (Fotó M—G—M)

legnagyobb amerikai magazinba. Az egyik cikkben John Gilberttel foglalkozott, aki akkor állt pályájának zenitjén és bizony a cikk legnagyobb része nem volt hízelgő a népszerű film-amorózóra. A cikkben, mint Tully majdnem minden cikkében, sok volt a túlzás, de azért sok igazságot tartalmazott és a szerző talán ennek a cikknek köszönhetette, hogy kitűnő megfigyelőnek ismerték el.

*

Tully számára John Gilbert nem volt filmhős, ő nem fogadta el az amerikai tömegek egyhangú ítéletét: John a legnagyobb színész! Ő kritizálta a hatalmas filmbálványt. Rámutatott egy sereg hibájára és — mint írta — lerántotta róla a maszkot.

*

A cikket mindenki elolvasta. John Gilbert is, sőt ő többször is elolvasta. Nem akart hinné a szeméinek. Nem akarta elhinni, hogy akad Amerikában egy ember, aki órára rosszat merészel írni. Az első pillanatban elhatározta, hogy Jim Tullyt egyszerűen felnégyeli és testrészeit kitűzi világlájának kapujára, de aztán mégis meggondolta magát és bosszúért lihegve,

készült a véres megtorlásra.

— Megverem! Elveszem a kedvét a kritizálástól. Ártalmatlanná teszem — ezt mondta két esztendőn keresztül. Elhatározta, hogy alkalomadtán megveri és ennek a verekedésnek —

épp
film
hős
E
utá
a v
eljö
kal
tel
Gil
Der
men
utó
nag
hely
épp
film
fil
Gil
az
min
a b
tét
fogl
A
kez
ra
film
Ina
már
az
Joh
az
fér
f
der
zást
A
nál
haj
Tul
meg
Jan
ren
sasá
ette
egy
besz
nek
sze
irta
J
me
a
felu
Jo
El
egy
(F

éppen úgy, mint a filmen — ő lesz a hőse.

És két évi lihegés után elkövetkezett a várva-várt nap és eljött a kitűnő alkalom. Néhány héttel ezelőtt John Gilbert a *Brown Derby Restaurant* ment, amely az utóbbi időben több nagy sztár találkozóhelye. Az étterem éppen tele volt filmszínészekkel és filmszínésznőkkel. Gilbert végighaladt az asztalok között, mindenütt fogadta a hódolók üdvözlését és végül helyet foglalt egy asztalnál.

Aztán nézdelődni kezdett. Nemsokára megérkezett a filmszínész felesége, Ina Claire is. Most már ketten ültek az asztalnál, de John tovább nézte az asztaloknál ülő férfiakat és nőket.

És egyszer medermedt a csodálkozástól.

Az egyik asztalnál egy kis vöröshajú emberkét, Jim Tullyt pillantotta meg. A kritikus James Cruze filmrendező öccse társaságában ült az étteremben és éppen egy készülő filmet beszéltek meg. Ennek a filmnek a szcenáriumát Tully írta.

John Gilbert szeme előtt összefutott a világ. Hirtelen felugrott. Tully asz-

John Gilbert és Eleanor Boardman egy filmjelenetben (Fotó M—G—M)

talához rohant. Az étterem közönsége borzadva figyelte az elkövetkezőket.

Mindenki azt várta, hogy Gilbert halálra üti a kis embert.

Rá is ütött, de Tully máris talpon volt és visszavágtott. Hat csapást mért a híres filmszínészre és a hatodik ütés olyan volt, hogy John Gilbert a földre feküdt tőle. Tíz percig locsolták, amíg magához tért.

Jim Tully filmkritikus, a kis vöröshajú emberke ájultra boxolta a nagy színészt.

*

— Hogyan lehet ez? — kérdezték Tullytól, aki szerényen válaszolta:

— Igazán semmi az egész... Nagyon kalandos multam van és pályám kezdetén egyideig, mint boxoló kerestem meg a kenyeremet. Évekig bajnok voltam, de ennek már annyi ideje, hogy mindenki elfelejtette...

Ugy látszik azonban, hogy Tully még ma is formában van és ütéseit jó helyeken tudja elhelyezni. És most a vörös Jimet ajánlatokkal árasztják el a sportklubok...

Hogy Gilbert most milyen bosszút forral, senki sem tudja, annyi tény, hogy csúfos vereségét nem tudják sokáig titokban tartani.

Reginald Denny

MI TÖRTÉNT?

Lon Chaney

Az út vége,

Sheriff nagyszerű drámája, amely a Vígszínházban került bemutatásra, egy amerikai filmgyárban filmre kerül. A filmet angol, német, francia és spanyol nyelven készítik el. Rendező: George Pearson.

Valentino

legnagyobb filmjét, a *Vérző arénát* ismét megfilmesítik. Az Ibanez-regény filmváltozata annak idején nagy sikert aratott az egész világon és talán ez indította az egyik nagy amerikai filmvállalatot arra, hogy a híres regényt új szereplőkkel ismét felvevőgép elé vigye. A film, amely *hangos lesz*, Spanyolországban készül és az amerikai szereplők Hollywoodból máris Madridba utaztak.

Az amerikai Universal

filmgyár ellen pert indított Lon Chaney, az ismert jellemszínész. A filmvállalat ugyanis hangosította az „Operaház fantómja” című filmet, amelynek címszerepét annak idején Lon Chaney alakította. A filmbe néhány hangos részt illesztettek és úgy hirdették, mint Lon Chaney első hangosfilmjét. A filmszínész emiatt hatalmas kártérítést követel a filmgyártól.

Ugy látszik,

hogy New-Yorkban nagyobb sikert arattak a hangosfilmek, mint Budapesten, mert a Broadway nagy filmszínházai — egy most megjelent statisztikai kimutatás szerint — 1929-ben sokkal többet vettek be, mint 1928-ban. A hús legnagyobb Broadway-mozi egy esztendő alatt 25,698.739 dollárt vett be. A legnagyobb bevételt augusztusban a Roxy Theater produkálta a „Csókvitézek” című filmmel. (Ezt a filmet Budapesten betiltotta a cenzúra!) A Roxy négy hét alatt 654.046 dollárt vett be.

Az utóbbi időben

sokat veszített népszerűségéből Reginald Denny, az ismert amerikai filmkomikus. A híres Denny már-már visszavonulni készült a filmzéstől, de aztán elhatározta, hogy beszélőszerepet vállal. Ezt annál is inkább megejtette, mert mielőtt a filmhez került volna, operettszínész volt és egy időben szép sikereket aratott a színpadokon. Első hangos szerepét Cecil B. de Mille „Madame Salan” című énekes játékában fogja alakítani és természetes, hogy ő is énekelni fog.

Hollywood új rendőrfőnököt

kapott. Az új seprő, úgy látszik, jól seper, mert a rendőrfőnök már hivatalba lépése napján erélyes cselekedetekre határozta el magát és letartóztatott néhány híres alkoholesempeszt. Ezeknél a rendőrfőnök pontos kimutatásokat talált azokról a filmesillagokról, akik állandóan vásárolnak pezsgőt és likőröket. Természetes, hogy a rendőrfőnök ezek ellen is eljárást fog indítani és tekintet nélkül arra, hogy az illetők hírese-e vagy sem, mindenkire szigorú pénzbírságokat fog kiroáni. Jelenleg ez a legaktuálisabb kérdés Hollywoodban: *rajta vagyok-e a listákon vagy sem?* . . .

Az óceánjárók

az utasok minden kényelméről gondoskodnak. Egy nagy német hajóslársaság most úszó palotáiban hangosfilmszínházakat rendezett be és ezekben a legújabb beszélőfilmeket fogja bemutatni.

A legideálisabb filmszínházat

nemrégiben nyitották meg a Long Islandon. Ebben a filmszínházban minden látogató ingyen kávét és cigarettát kap. A várakozók minden kényelméről gondoskodnak és hogy egyesek ne unatkozzanak, egy ping-pong-termet is berendeztek.

Hogyan készül A HANGOS FILM ZENÉJE?

Los-Angeles, 1930 március.

— Hogyan készül a hangosfilm zenéje? — ezzel a kérdéssel fordultunk Herbert Stetharthoz, az ismert amerikai zeneszerzőhöz, aki egyidőben Lehár Ferenc munkatársa volt. Stethart nemrégiben leszerződött az egyik nagy amerikai filmgyárhoz, amely rábízta a „Cigányszeralem” című filmoperett megzenésítését. A film főszerepét

Lawrence Tibbett, a newyorki

Metropolitain operaház első énekese vállalta.

Herbert Stethart a következőket válaszolta a Délibáb munkatársának:

— Egészen mindegy, hogy egy dalnak mi a melódiája vagy mi a szövege, megfelelő hangszerelés mellett bármilyen érzésvilág kifejezését adhatjuk neki. Ha például valamelyik énekes egy dalt egymásután többször leénekel, de a zenekari kíséretben mindig más és más hangszert emelünk ki,

Nacio Herb Brown és Arthur Freed, Amerika két híres filmsláger-szerzője (Fotó M—G—M)

megállapíthatjuk, hogy az angol kürtök szentimentálissá teszik a dalt, a hegedűk szerelmi bánatot vagy örömet fognak benne kifejezésre juttatni, a trombiták agresszívvé teszik, a fagott pastoralet, a szaxofón pedig groteszket csinál ugyanabból a melódiából.

Lawrance Tibbelt például a készülő filmperebben egy áriát énekel, amely szerelmi dalként kezdődik, azután elbeszéli azt a szégyent, amely egy idegen részéről a kedvesét érte. E dalnál a fenn érintett módszertjövöttük és minden érzésre, fájdalomra, haragra, bosszuvágyra és kétségbeesésre ugyanazt a témát játszunk, de a megfelelő érzést legjobban kifejező hangszer kiemelésével. Csellóval kezdtük, azután átmentünk angolkürtökre, ezeket túlharsogta a trombita és a posaum, míg végre a dalt hegedűk és oboák

tremolója fejezte be.

A film kísérőzenéjének komponálásánál úgy kell eljárniuk, hogy a domináló érzés motívumait valósággal kivesszük a partitúrából és a hangszerelésnél azt a hangszeret emeljük ki, amely a motívum érzésbeli tartalmának legjobban megfelel.

Miután e kísérőzene rendszerint hangszeróra készül, vagyis a mikrofon előtt kell eljátszani vagy a képfelvétellel együtt, vagy utólagos szinkronizálásnál külön, a második legfontosabb momentum a melódiavezetés tisztasága, világossága és hangsúlyozottsága. Minden elmosódottság, a hangok egymásbaolvadása valóságos méreg a mikrofon számára és a visszaadásnál olyan zajt teremt, mint ha valaki egy kanál szárazborsót görgetne egy pléh-lapon.

Dave Snell, népszerű amerikai filmzeneszerző

Egy ilyen filmben az áriák a történet egy részét beszélik el és így szükséges, hogy a szavak éppen olyan érthetők legyenek, mint a prózai színdarabok szavai, vagy is ne fulladjanak bele a kísérőzenebe, amint az a színpadi operáknál igen sokszor megtörténik. Nem volna érdektelen például egyszer megállapítani, hogy a közönségnek hány százaléka érti meg azt, amit a színpadon énekelnek. És itt van a filmopera előnye. Miután az

énekes vagy az énekesnő áriáknál rendszerint premiérplanban jelenik meg a vásznon, a közönség, ha a szavak nem is jönnek

ki teljesen érthetően a hangszóróból, leolvashatja azokat a szereplők ajkáról, mint ahogy az néha még némafilmeknél is előfordult. És ha a publikum még erre sem volna képes, azt hisszük, a kísérőzene fennemlített módon való hangszerelésével elérjük, hogy a nézők és hallgatók legalább az ének érzésbeli tartalmát megértsék és felfogják.

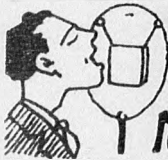
A probléma megoldása tehát ez volna, de meg kell állapítanom, hogy az, amit Lawrence Tibbett nyújt és amit Ramon Novaro első filmoperettjében csinál, tulajdonképpen feleslegessé teszi a problémán való töprengést...

Dave Dreyer, egy híres amerikai filmrevü szerzője (Fotó M—G—M)

RADIO

Halló, itt a rádió Délibáb

a 62. és 63-ik oldalhosszon. Következik legújabb rádióhíreink elmondása. Ausztriában állandóan

jelentős számmal emelkedik az osztrák rádió-előfizetők száma,

amely e pillanatban elérte a háromszáz-harmincezeret. Más.

A krakói templom, ahonnan harangjátékokat közvetítenek a lengyel adóállomások

Érdekes szünetjel vezetett be az egyik orosz állomás.

A szünetjel a gyári sziréna bűgását utánozza,

majd különböző gépek zakatolásával folytatódik. Más.

A magyar rádióhallgatók — akáresak a színházi közönség, kifinomult ízlésűek és érzékenyek a végletekig. Ezt bizonyítják azok a levelek, amelyek nagy tömegben érkeztek a Studióhoz Fedák Sári legutóbbi estje után.

Sokan ugyanis kifogásolták a művésznő túlközvetlen hangját,

aki a mikrofonon keresztül állandóan telegezte és „gyerekek” titulussal illette hallgatóit. Mások viszont azt kifogásolták, hogy Fedák egész előadása alatt a könyvének csinált propagandát zeneszó mellett. Mindennek az oka pedig az volt, hogy Fedák elkészítette az előadási anyagát, úgyhogy már változtatni nem lehetett rajta. Más.

A tiroli rádióhallgatók, akáresak a múlt évben, újból megtagadták a rádió-előfizetési díjak fizetését.

Az újabb sztrájk oka, hogy a RAVAG mult hét óta a gráci adó önállóságát megszüntette

és csak a bécsi adó relléjének használják. A tiroli előfizetők viszont nem tudják tökéletesen fogni detektorral a bécsi adást és így megint előállott az a helyzet, ami tavaly. A békéltető tárgyalások megindultak. Más.

A múlt héten a magyar és külföldi szaklapok arról adtak hírt, hogy a Lakihegy energiáját százszáz kilowattalra emelik fel. Ez a hír nagy meglepetést keltett a magyar rádiózók táborában, mert ilyen adóenergia mellett a külföldi állomások vétele lehetetlenné válna. Kérdést intéztünk ebben az ügyben illetékes helyre, ahol azt a választ kaptuk, hogy

egyelőre szó sincs az adóenergia felemeléséről.

Százhusz kilowattos energiával különben sem dolgozhatnának, mert a rádió-egyezmény értelmében a maximális adóenergia száz kilowatt lehet. Más.

Az olasz rádióállomások vezetősége **mikrofón-iskolát nyitott.**

A jövőben csak olyan előadók szerepelhetnek a mikrofón előtt, akik beiratkoznak ide és megtanulják, hogy kell a rádióba beszélni. Ezt az üdvös és hasznos rendelkezést nálunk is behozhatnák. Más.

Kellemetlen botrány középpontjába került az osztrák RAVAG, amelynek műsorsopolitikáját a bécsi lapok állandóan támadják. Néhány héttel ezelőtt az egyik legnagyobb osztrák egyesület állást foglalt az osztrák adóállomás műsora ellen és tiltakozó ülésén felhívott mindenkit a csatlakozásra. Azóta szorgalmasan gyűj-

lik az aláírásokat, amelyet monstreküldöttség akar átadni az illetékes miniszternek. A RAVAG igazgatósága természetesen kétségbeesetten nézte ezt a nagyarányú mozgalmat és egy nap magához kérelme a szaksajtótól, akik előtt felolvasta a Wiener Künstlerverein átiratát, amelyben megbélyegzi a másik egyesület mozgalmát. A sajtó képviselői helyt adtak ugyan ennek a bizalmi nyilatkozatnak, de hozzátették, hogy valószínűleg megrendelt dologról van szó.

Nyomozni kezdtek és arra a szenzációs megállapításra jutottak, hogy ilyen nevű egyesület nem is létezik Ausztria területén.

A hamisítvány leleplezése után a RAVAG azzal védekezik, hogy ők valódiak tartották a nyilatkozatot. Más.

Mai rádióhíreink elmondását befejeztük. A viszontlátásra a jövő héten ugyanitt.

Sebő Miklós, a népszerű gramofónénekes a múlt héten énekelt be egy berlini gramofongyárnál a múlt századi lemezfelvételét, amely alkalmából a gyár igazgatósága bankett keretében ünnepelt.

AZ EGÉSZSÉGES BŐR Kozmetikája

Az arcápolásról*

A történetírónak, ki hosszú évek mulva igazi korhűséggel akarja majd jellemezni a XX. század utolsó évtizedeit, nem szabad megfeledkeznie egy igen jelentős momentumról: a nők nagy, lázas versenytfutásáról a nagyszerű és vonzó szépségideál fele.

A nőnek azon törekvése, hogy testének természetadta szépségeit megfelelően ki-domborítsa, nem nevezhető kultúrjelenségnek. Emellett szól az is, hogy a sokezer éve eltemetett és napjainkban napfényre került egyiptomi királysírokban egymásután látnak napvilágot a különböző elefántesont-dobozok, edények és tégelyek, melyek a legkülönbözőbb szépítőszereket tartalmazták.

A római és görög nők is nagy előszeretettel kultiválták a bőrszépítés művészetét és így ők voltak az első tulajdonképpeni hívei a mai kozmetikának. Eltekintve azonban a hiúsági és esztétikai szempontoktól, a mai élet a dolgozó nők társadalmától megköveteli, hogy jókinézésű, ápolott testű és ruganyos külsejű legyen. A kozmetika, mely sokáig mostohagyermek volt az orvostudo-

mánynak, ma már komoly szociális problémává lépett elő.

A bőr ápolásának egyik leglényegesebb eszköze a magasabb értelemben vett tisztaság. Itt elsősorban a víz kozmetikai jelentőségéről kell megemlékeznünk, mely a bőrre rakódott tisztátalanságokat, mint por, korom, izzadság stb. hivatott eltávolítani. A mindennapi mosakodásra használt víz ne tartalmazzon idegen szerves anyagokat, melyek az arcot izgatják, durvítják. *Használjunk lehetőleg eső- vagy folyóvizet.*

A bőr tisztántartásának másik jelentős eszköze a szappan. Igen fontos ennek gondos megválasztása, mivel ártalmas anyagokat tartalmazó szappan károsan befolyásolja az arc bőrét. Mosakodásra főként a kevés lúgtartalmú, túlszírozott és poralakú szappanok alkalmasak. Miután azonban a víz még szappannal sem elegendő az arcon felgyülemlt tisztátalanságok eltávolítására, ajánlatos lefekvés előtt a következő arcvíz használatára:

10 gram szódabicarbóna, 40 gram glicerin, 180 gram narancsvirágvíz keveréke.

Az egészséges bőr nem kívánja arckrém és festék használatát, de a mai divat megköveteli ezt és így hiába küzdünk ellene. Törvény az, hogy a festett arc a természetes illuzióját keltse. *A gondozatlan és ápolatlan bőr festék alatt is unesztétikus.*

Óvakodjunk az agyonreklámozott szépítőszerek használatától, melyek legnagyobb részt higanyt, ólmot és egyéb káros alkalmatásokat tartalmaznak. A szépítőszerek alkalmazására nézve sablont felállítani nem lehet, mert a bőr tulajdonságai (érzékenység, zsírtartalom stb.) egyénenként változóak és a szükséges kozmetikumok megválasztása csak a bőr gondos megvizsgálása után lehetséges.

Dr. Heks Imre.

* *Rovatvezetőnk kozmetikai kérdésekben, választélag beküldése ellenében, készséggel ad levélben is felvilágosítást.*

Fehér Arthur, aki nemrégiben tartotta előadástjét, visszatér a színpadra. Egyébként a közeli jövőben hangosfilm:en is szerepelni fog

Mért
cukor
legjól
Stein
nem
ség is
Stein
vesen
keres

Társaság és Divat*

A bárónő délutáni teáján

A bárónő társaságának szellemességéről híres tagja kezdi a beszélgetést. *

— Komolyan mondom nektek, a heti események úgy festenek, mintha egy óriási bálterem nyüzsgő sokaságában járnak a francia-négyest.

— Az egész négyest vagy csak egyes figurákat?

— Ebből a kérdésből látom, hogy te is sejtessz valamit.

— Ugy van. Hölgyesere. Séta jobbra. Séta balra.

— Kizárólag jobbra.

— Szóval házasság minden vonalon.

— A válásokat el akarod sikkasztani?

— Eszemben sincs. De a válás — az természetes. Míg valaki el nem válik, addig nem köthet más házasságot. Viszont nem mindenki köt újabb házasságot, ha sikerült az előzőnek a kötelekeiből megszabadulnia.

— Fiam, te úgy beszélsz, mintha az élet utain kizárólag átszállással lehetne közlekedni. A direkt vonalokról megfeledekzel. Én már láttam olyan csodát is, hogy valaki „egyesen” házasságot köt. Válassz kerülő nélkül.

— Oh, hogyc. Ilyenek is vannak. Ezeket tudomásul veszi az ember, de nem sokat beszél róluk. Ellenben, hogy a tárgyra térjek: A feltűnő szépségű társaságbeli asz-

szony, ki pár évvel ezelőtt még színpadi karrierről álmódott s elvált szerény jövedelmű hivatalnok-férjétől, hogy második házassága által kielégíthesse művészi ambícióit — ismét válik.

— Ez két válás s egy házasság sem.

— A házasság most jön. A harmadik házasság, de csak a második férj. Mert a szép asszony az első urához megy feleségül, ki időközben óriási karriért csinált, ha nem is a művészi pályán, de a pénzvilág kitűnősegei között.

— Ez tényleg a francia-négyes figuráira emlékeztet.

— A másik hasonló híremben szintén pénzmágnás szerepel, kitől viszont válik a felesége, a nagyon előkelő pozícióban lévő primadonna. A válást rögtön házasság követi, amennyiben a művésznő egyik kollégájához fog feleségül menni, kinek azonban el kell válnia első feleségétől, hogy ez a házasság létre jöhessen.

— Talán már elég is lesz a sok válásból és a sok házasságból. Az ember szinte beleeszedül.

— Azt hiszem, nem ártana egy kis sétakocsizás — proponálja nevetve a háziasszony s a kedves társaság öt perc múlva a Stefánián pihenni ki az izgalmas pletykalkodás fáradsalmait.

Esküvőkre, alkalmakra belépőket és bundákat

Palugyai szücsstől

kölcsönözzünk

VI, Nagymező ucca 20.

Telefón: 999-57

A modern lakás szobáinak világítása teljesen megváltozott. A világítást (csillár) úgy formában, mint elhelyezésében ma teljesen más, mint eddig A Stílus facsillárgyár informál díjmentesen a változásról, VI, Lázár u. 6, személyesen és levélben

Gummi

barisnya, haskötők, sérvkötők, betegápolási s higiénikus cikkek

Westely és Társa utóda Nagy Károly Frigyes, Budapest, IV. Apponyi tér 1/a. Árjegyzék ingyen. Tel.: Aut. 833-26

GLÓRIA FAIPARI RT.

készíti a week-end házakat IX. kerület, Viola ucca 7.

Miért a Steiner-keksz? Legjobb nyersanyag, liszt, cukor és vaj felhasználásával a keksz készítésének legjobb receptjeit alkalmazzák. A nagyközönség a Steiner-kekszet legjobban kedveli minősége és ami nem mellékes, olcsó ára miatt. A külföldi közönség is a világ egyik legjobb teakekszeinek tartja a Steiner-készítményeket, mert ezt vásárolják. Szívesen kér mindenki kifejezetten Steiner-kekszet kereskedőjétől, mert a legjobbat kapja olcsón.

HAJHULLÁS KORPÁSODÁS ELLEN
Trilysin KLINIKAILAG KIPROBÁLT,
BIOLOGIKUS MAJEROSÍTÓ
KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN, DROGÉRIÁKBAN ÉS ILLATSZERTÁRAKBAN

Bájoló lány trillák

Kabarétréfa. Irta: Ujházy György

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi uca 1, szerezhető meg. Copyright 1929, by Dr. Alexander Marton, Budapest

Személyek: { Barna Tihamér
Beke Laci
Csibi
Fräulein
Tanár úr

Szín: a városliget egyik zuga. Bokrok a háttérben s egy gázlámpa. Elöl két pad. A vurstliból halk zümmögéssel idehallatszik a verkli. Kíváncsok lennének, hogy a „Lesz maga juszta is az enyém” című klasszikus dalt, esetleg a „Bandán” dalt játssza a kintorna, amelyhez a szereplők alkalomszerűen egy-egy sört hozzáénekelnek. Napsütéses nyári délután.

Csibi (matrózblázos kisleány, 13—14 éves, Balról nagy tarka labdát gurít be a színpad s énekelve, gyerek hányavetiséggel utána szalad. Lelken-dezve): Fräulein... Fräulein... Hier ist Platz...

Fräulein (morózusan követte a leányt, körülnézve): Hier ist kein Platz... (Fanyaran.) Da ist niemand...

Csibi (hisztériásan toporzékolva): Warum?... Ich will... Megmondom a mamának...

Fräulein (indignálódva): Was sagen Sie? Mekomtani a mamának... Ganzen Tag... mekomtani a mamának...

Csibi: Ja... mert a kisasszony mindig csak oda akar ülni, ahol...

Tihamér (érettségiző kamasz, nagy csomó könyvvel a hóna alatt, jobbról megjelenik. Meglátva a Fräuleint és Csibit, grimasszal): Kész a tézista... Ajaj... Most légy erős, Tihamér...

Fräulein (beletörődve, unottan legyint): Gut... gut... Lassen Sie mich in Ruhe... Wir werden uns hier platzieren... (És a baloldali padra ül.)

Tihamér (főlényesen mosolyog és megelégedetten a jobboldali padra ül):

Jó tyúk... jó tyukeszka... a pá-cike...

Csibi (labdáját szorongatva, negédesen Tihamér felé): Ahogy a nagy költő mondja: egy pillanat s már pista belém a pasi... (Játszani kezd.)

Tihamér (Csibit fixirozva): Micsoda lábak... Mondhatni... mi'j esoda lábak... (Borzongva.) És az ő meztelen karja... a kis mamuskának... A tünde Mezte Lenke... Lenke von Mezte... Tihamér, itt begyűjtjük a snellszidert... Itt főzve lesz... Megcsinálunk egy köser huzsáren attakot. (Elfordul.) Amol... cédúrban kicsit égetjük... pörköljük a bőrt... (Hasrafekszik a padon és felnyitva egy könyvet, úgy tesz, mintha belemélyedne.)

Fräulein (aki kézimunkázní kezdett, most föltekintve): Csibi... Wo sind Sie?

Csibi (közben Tihamér felé közeledett s láthatóan bele akart kötni a fiúba, megzavarátva, dühösen): Hier!... Nem lát a szemétől?... Ha egy férfi kerül a közelébe, mindigárt hisztérikázik... (Sziszegve.) Volj mit Erotik...

Fräulein: Spielen Sie schön hier...

Csibi (kiölti a nyelvét a Fräulein háta mögött): Wie bestie!... Már féltékeny...

Tihamér: Oh, halljátok e zenét? Mit a torka lehel feléd... Oh, az ő esoda torka... Mint egy csokoládétorta... Piti mamuskám, ha te tudnád, hogy én milyen költő vagyok... A te költőd, döglő királynőm... (Elkeseredett gesztussal.) És direkt engem buktattak meg magyar iradalmóbból... (Sóhajtván.) Tragödie... (Más hangon.) De most itt vagy te,

te főrszékclasszno... Csibi... Csibikém... Kis tyúkoska... Ilyen uncilít... cirka húsz unciliája nem láttam...

Laci (Tihamérral egyidős tanuló, jobbról jön, szintén megrakodva könyvekkél, meglátja az ábrándozó barátját, csöndesen hozzátapakodik és a könyveivel nagyot üt rá): Stop!

Tihamér (ijedten felugorva): Marha!... Te link marha...

Laci (röhögve): Ne sértegess, te hülye. (Más hangon.) Főzőcske?... Főzőcske, mi?... (A Fräuleinék felé int.)

Tihamér (főlényesen): Mi az, hogy főzőcske? Már rég kész a kocsi...

Laci (teleszájjal, nevetve): Csak gurulni kell neki... Hogy milyen egy hóhem vagy... (A Fräuleinre és Csibire célozva.) Aztán... mind a kettőt egyszerre?...

Tihamér (indignálódva): Én egy monogámer fiú vagyok... Egyszerre csak egyet düttök...

Laci: Hö... hö... hö... Kacagj bajzós... Te kis hűségesem a mel-lényzsebben...

Tihamér: Kuss!... Ne smúzolj annyit...

Laci: Még azt se? Na, hallod, a duma az igazán frei...

Tihamér: Jó... jó... De te nekem itt olyan linkhadovát csinálsz, hogy miszé lesz a hő'gyezetnek tőlem...

Laci (lerakja a könyveit, közben Tihamér könyveire célozva): Te is megbuktál?... Hányból?

Tihamér: Igen, én is... Hányból... hányból-utálatból... buktam meg. Hogy eltrafáltad, pöti Serlak Hohmecom... Pótvizsga, fatakám... pótvizsga...

Laci: Mi az, hogy utálatból buktál meg?

Tihamér: Mi?... Te naíva a Nemzetiből... Utáltuk egymást a tanárúrral...

Laci: Engem is bedaciztak történelemből. Pikkje volt rám... Azt kérdezte tőlem, hogy mikor halt meg az a Mária Terézia...

Tihamér: Ajvó... Ez egy régi vice... (Darálva.) Nem is tudtam, hogy beteg volt szegény...

Laci: Te átlógtál történelemből?

Tihamér: Na, hallod, még azt se? Tőlem azt kérdezte a vizsgán a diri, hogy mikor volt a kiegyezés... Mondtam, hogy... ezernyolcszázplében... Egy kicsit dilis volt... aszondja... jól van, Barna... hatvanhétben... (Meghúzza a vállát.) Tőlem... akár hatvanban is... Engedtem neki... (És legyint.) Ha én nem hasalok el a Csokonai-ban... a Búsbölénynél, akkor nekem most öltér jó a Kelemen bácsiék pusztája...

Laci: Bent vagyunk a dalszban... Nekem is fiatal a Balaton... meg a strand... Pedig már tanultam úszni...

Tihamér: Én köpni tanultam meg a télen...

Laci: Köpni?... Miért köpni?...

Tihamér: Te baba hólyag... Igazán muris, hogy te milyen hülye vagy... (Magyarázva.) Mert, ha én lementem volna a pusztára... akkor akartam egy sujtásos gatyát és tudtam volna már köpni és lettem volna egy echt csikósbojtár...

Laci (irigykedve): Ez szecssez...

Tihamér: Kikérem magamnak... Engem ne froculázz... Ha egyszer mondom...

Laci: Csak héklizlek, mert én is szeretnék köpni tanulni.

Fräulein (észreveszi, hogy Csibi állandóan a fiúk padja körül settenkedik): Csibi, kommen Sie zu mir...

Csibi: Majd pali leszek, hogy odajöj-jek... Mőszeroljon be a mamának, ha akar... (Kacérkodva énekelni kezd.) Jaj, de csuszik ez a banánhéj... (Magában tovább dúdolja a dalt.)

Tihamér: Hallod a nőt?... Bennem már ébred az tavasz...

Laci: Egy frászt... Hadd lecsúszni a tyúkot... Beszéljünk a Balatonról...

Tihamér: Miért beszéljek a Balatonról?... Vízbeesett az a Kelemen bácsi pusztájával együtt... De a nő... A nő!

Laci: Nem mondom, ez a kis cunci-mókus... ez azért döfi...

Tihamér (adva, mint akit nem érdekel): Ez a girhes macskesz?... No... szoszó....

Laci: Le mered szólítani? ...
Tihamér: Én ... Te őszállat! ... Az már nem divat ... Majd ő ...
Laci: Biztos? ...
Tihamér: Bár olyan tuti lenne nekem a pótvizsga.
Laci: Jaj, de gyönyörű nagy szája van.
Tihamér: Az nem szája, te tróger.
Laci: Hát mi?
Tihamér: Festék.
Laci: Festék? Honnan tudod?
Tihamér: A mamámtól. Neki nincs is szája ... csak csupa ruzs van a helyén.
Csibi (a labdát egész a fiúk lábához gurítja, aztán hozzájuk lépve): Pardon ... Bocsánat, urak ... (Be-mutatokba.) Csibike ... (És kezét nyújt Lacinak.)
Tihamér: Jónapot, kicsikém. (Laci-hoz.) Úgy-e mondtam ...
Laci: Beke Laci ... (Félre.) Micsoda zri ... (Kezét fog Csibivel.)
Tihamér (főlényesen): Azért nem kell begyulladni ... Barna vagyok ...
Csibi (Tihamérhez): Milyen csuda muris maga ...
Tihamér: Jó ... jó ... picikém ...
Csibi: Gyerünk játszani ... Én játszani akarok ...
Laci (izgatottan): Éljen! Gyerünk játszani.
Csibi: Fogócskát! ...
Tihamér (felsőbbsegen a Fräulein-hoz): Engedjük a fiatalokat ...
Laci: Szervasz, haver ...
Tihamér (magában): Képes itthagyni... a piszok ... (És féltékenyen néz az ugráló Csibire.)
Csibi (ugrálva Laci előtt): Hol fog meg, Pubi? ... Hol fog meg? ... (És jobbra elszalad.)
Laci (utánaszalad): Majd a bokornál... (És jobbra el.)
Tihamér (fanyaran a leány után): Lesz maga juszit is az enyém ... csak az enyém ... csak az enyém ... (Azután kicsit szomorúan átül a Fräuleinhez.) Tudja, kisasszony ... én ilyenkor hagyom a nőt ... Fussa ki a formáját ... Nem krenkolom magam érte ... Minek ... Pedig nekem zsánerem ez a Csibi... Csak, nem jövök ki a farbával ... min-gyárt ... Mein szisztém ...

Fräulein (értelmetlenül): Was, bitte?
Tihamér: Nem akarok csacsenolni ... Kár a gözért ... Én már egy modern férfi vagyok ... Az a régi világban volt, hogy csinálta az ember a mókemeket a szerelemért ... Direkt hagyom most a Lacival ... Sodródhattam volna hozzájuk, de azt nem ... Az nekem nem bolt ... Majd jön ő még az én uccámba ...
Fräulein: Wo ist das Kind? ...
Tihamér: Hagyja a vízben ... Látja, hogy én is hagyom ...
Fräulein: Ah, wieder im tó esett? ...
Tihamér: Nein ... Dehogy ... Maradjon ... Dumáljunk egy kicsit ... Nézze, ha én mingyárt megmutatom a nőnek, hogy pistulok, akkor az egyszerűen huszonnyolcra vesz ... Most egy kicsit rázza a rongyot azzal a jinglivel... de... jön nekem vissza ... Ajaj, de mennyire. Azután nem vagyok én egy Romeó... én nem érek rá meghalni a nőért... A papától majd átveszem az üzletet s akkor élni akarok. Nanál ... Nem igaz? Kár a benzinért. Én egy partfi vagyok. De ő?! ... Tetszik nekem. Mondd már ...
Fräulein: Ah, wo ist das Kind?
Tihamér: Hagyja őket ... Smuzolnak egy kicsit. Annyi baj legyen. Azt hiszi, hogy én muris vagyok? Egy frászt! Nem kell murgázni ... Nem szabad az ilyent tüdőre eresztetni ... kérem ... árt az egészségnek ... Ez a Beke Laci nem egy eset ... A Laci nem tud a nővel banni ... Így nem lehet imponálni, ha mingyárt bedől neki az ember. Pedig az fontos, hogy a nőnek imponáljon a férfi ... Persze. Én tudom. Majd amikor érzi a tyúk, hogy égett szaga van ... na, ja ... akkor jön ... és én leszek neki egy ... mit tudom én, hogy mi leszek neki... egy hős... Ennyit megér... hallja... a pénzemért ráérek ...
Fräulein: Aber, wo ist Csibi? ... (Kilátva.) Csibi!
Tihamér: Ne kiabáljon. Még azt hiszi, hogy én beszéltem be magának, hogy hívja. Nincs nekem szükségem arra, hogy ilyeneket gondoljon rólam. Csak semmi zri! ...

Csibi (jobbról befut a színre).

Fräulein (megkönnyebbülve Csibi látán): Ah, Csibi...

Csibi (Tihamérhoz): Azt mondta a haverja, hogy magát Tihamérnak hívják.

Tihamér (nagyon felülről): Na... és?...

Csibi (nevetve): Az egy olyan romantikus név... a Tihamér!...

Tihamér (főlényesen): Igen... A papám akarta... Ő egy olyan...

Csibi (büszkén): Maga, úgy-e egy cinikus?

Tihamér: Nem... majd szentimentális leszek...

Csibi (kelletve magát, szünet után): Jöjjön játszani velem..., maga csunya...

Tihamér (gőgösen): Azt kevésbé. Nem túlzottan... Csak menjen, kicsikém, a Lacikájához...

Csibi (lebígyesztett szájjal): Leereszt? Mi?...

Tihamér: Kis csusza...

Csibi: Küldesz?

Tihamér: Küldlek...

Csibi: Nahát... egy ilyen pónem... engem... (Végigméri, aztán önértézetesen, jobbra el.)

Fräulein: Csibi!... Wohin?...

Tihamér (Fräuleinhez): Nem kell begyulladni. Vissza fog jönni. Tuti. Az nem egy élet, ha az ember mindig jammerol. Én is csinálhatnám most a bánatosat utána. De nem. Jól kell lébolni... Legyen jó kaja, jó pia

és passz... Tudja, kisasszony, én már így rendezem be ezt magamnak. A papám, az más. Ő bevezette magának, hogy egész nap gürcöljön a nőért... Ez nem egy tipp... Szegény hólyag, örül, ha melózás közben, állva kajálhat. Piálni?... Életében se piált... A mama, az igen... az egy hóhem... Minden nap Gerbeaud... Ritz... Gellért... strand... egész nap, egész éjjel muri gömbölyű... A papa, úgy él, mint egy nimólista, pedig ő hozza a dohányt... A mamának nincs egy grandja se... sohase volt... Hát látja, kisasszony, ezért nem akarok én egy lovag lenni... Ki egy lovag máma?... Ja, ha a tyukok is lovagiasak lennének!?... De egy jobbfajta bőr, már csak vurelira megy a mai világban. Én tanultam a szüleimen... Én már egészen másként gründolom meg ezt a kis boltot itt az életben... Nekem a nő ne csináljon magából egy démont... Ki bírja azt idegeket?...

Fräulein: Ich verstehe nicht...

Tihamér: Persze... :Hogy is érte meg ezt egy ilyen vén kottlós, mint maga... Ja, heitige Jugend!... Nekünk már jöhetnek éccakkal a papák. Mi már tudunk mindent... Meg kell fűrésze'ni a nőket... Nem lesznek nagy fiúk nálunk a nők... Én se strapálom magam ezért a

A haj festése

Már a bibliakorabeli egyiptomiak festették hajukat, természetesen a ma divathölgye nem marad az ókor mögött. A feketehajú nő szőke szeretne lenni, viszont a sok szőke germán nő örülne a fekete vagy a barna hajnak. Nagyon sok híve van a vörösre festésnek, a Tizián-hajnak s ezeket mind könnyen meg lehet kapni, csak a fehérre festés, a tiszta ősz haj nem sikerült eddig. Pedig annak volna a legnagyobb keletje, mert a fiatal, üde arcnál nagyszerűen érvényesül a hófehér haj, azért szeretnék ezt Párizs hölgyei.

A legtöbbet használt hajfesték ma a Henna, de rengeteg különféle hajfesték van forgalomban s ezek között sok a fejbőrre ártalmas szer. A korai őszülésnél

ma már nem hajfestéket, hanem úgynevezett regenerátort használnak, ezek közül a legjobb a

Dr. Morisson hajvíz

mely a haj eredeti színét adja vissza festés nélkül. Csakis ilyen ártalmatlan Morisson regenerátort vásároljunk, mert a hajbőr nagyon kényes s az ártalmas hajfestésektől fejbőrbajokat és hajhullást kaphatunk.

Ha valaki a haját megfesteni akarja, úgy az csak szakképzett kozmetikushoz forduljon, aki jó eredményt produkál, mert elégszer láthatjuk az uccán, mily csunya egy rosszul festett haj. Dr. S. J.

Csibiért... Pedig nekem is van szívem. De azért a villamos alá nem fekszem.

Laci (ijedő arccal befut jobbról): Sztrü. Jön a Nagy tanár úr. Sztrü. A Búsbövény...

Tihamér (megráncolt homlokkal): Már ő is itt ketyeg a Lizeben? (Fräuleinhez.) Pardon... Akkor nekem most egy kicsit adminisztrálnom kell magamat.

Fräulein: Was, bitte?

Tihamér (legyint, mint akinek teljesen reménytelen a magyarázkodás): Hagyjuk. (A másik padhoz megy, leül, s felüti az egyik könyvet, amelybe valósággal belefúrja magát.)

Laci (aki közben rémülten fel-aláfutkározott a színen): Sztrü. A Búsbövény. Sztrü...

Fräulein: Ah... Wo ist das Kind?

Laci (jobbfele mélyen hajlongva): Alászolgája, tanár úr. Alászolgája, tanár úr...

Tanár úr (jobbról, esőndes lassú sétálással jön):

Laci (stréberkedve elébe megy és hajlong): Alászolgája, tanár úr.

Tanár úr (felpillantva): Szervusz, fiam. Te vagy az, Beke Laci?

Laci: Igenis, tanár úr.

Tanár úr: No, mit csinálsz itt a ligetben, édesfiam? Sétálgatsz? Ebben a tikkadt hőségben...

Laci (idegességében, hogy mondjon valamit): Igen... Tikkadt szöcske nyájak legelesznek rajta...

Tanár úr (ezt meg sem hallja, mert a figyelve a könyvébe mélyedt Tihamér felé irányul): Nini, ez meg a Barna-gyerek. (Tihamérhoz.) Barna!

Tihamér (meg sem mozdul a könyve mögött):

Tanár úr: Barna! No, nem hallod? Hogy elmerült ez a gyerek a tanulásban. (Aztán hozzámegy és gyöngéden megérinti a Tihamér vállát.) Barna!

Tihamér (feláll s révedező szemmel nézve, mintha nem tudna elszakadni ily hirtelen az olvasott verstől, meghatódott hangon): Bájoló lány trillák!... Tarka képzetek!... Kedv!

Remények! Lillák!... Isten véletemek...

Tanár úr (elérzékenyülve): Alig tudsz ocsudni, fiam. Magával ragadott ennek a versnek csodálatos ereje. (Jó-ságosan.) Nem is hittem volna ezt felőled, Tihamér...

Tihamér (megjátszva a zavart): Oh, bocsánat, tanár úr. De egészen... tetszik tudni... ez az isteni vers... kérem...

Tanár úr (nagy megértéssel): Persze... El vagy bővölve tőle. Értem. Mert, ha a te gyermek szíved nem is tudja felfogni ezt a gyönyörű költeményt... de a ritmusa... s a mi főnséges muzsikájú magyar nyelvünknek az elragadó zenéje megigézett. Nem is akarlak zavarni, gyermekem. Csak tanulj tovább. (Búcsúzón.) Szervusz, szervusz, Tihamér.

Tihamér (meghajlik, aztán visszaül a helyére és ismét belemerül a könyvébe):

Laci (aki állandóan a tanár úr nyomában volt és helyeselt és bólogatott a szavaihoz, most felsóhajt): Oh... tanár úr... a költészet...

Tanár úr (rápillantva a fiúra, szelíden belékarol és tovább sétálva, a szín baloldalára indul): Bizony, fiam... az emberiség legnagyobb kincse a költészet. Poétáinktól tanuljuk megismerni az életet... szerelmi lírájukból a női lélek finomságait... Majd, ha nagy lesz, jobban megérted... (Lacival balra el.)

Tihamér (aki a könyve mögül figyelte a történeteket, most leteszi a könyvet s unott nyújtózással feláll, aztán grimast vágva): Mhah...

Csibi (jobbról jön és erősen illegeti magát Tihamér felé, láthatóan „meg van főzve” tőle):

Tihamér (fölséges pillantást vet Csibire, aztán balra fordul a távozó tanár után): Na, tanár úr, élettapasztalatból... most esúnyán megbuktatnám magát... Hyen blódséggel még a pótvizsga is fiatal...

(Függöny.)

A BETÖRŐ

Vígjáték egy felvonásban. Irta: Faragó Sándor.

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi uca 1, szerezhető meg. Copyright 1930. by Dr. Alexander Marton, Budapest.

Személyek

A művész
A betörő
Az újságíró
Mari szobaleány

(Történik ma, Budapesten. Szín: a művész hálószobája. A szobát egy függöny választja el az alkóvtól, ahol a művész ágya van. A színen baloldalon egy hatalmas szekrény, egy spangyosfal valahol, toaletasztal és egy telefón. Ezenkívül szalóngarnitúra két székkal. Puha, meleg fészek. És valahol a falon, eldugva egy fénykép után nagyított öreg zsidó, rámban. Amikor a függöny felmegy, a művész estélyi ruhában van a színen. Előtte ül az újságíró, uccai ruhában, kabátban.)

Művész (szép nő, a nagy sztár, már túl van a harmincon): Köszönöm, szerkesztő úr, hogy hazakísért. Maga, Pista, minden premiér után őszintén megmondta nekem a véleményét. Miért nem volt sikerem ma este, kedves szerkesztő úr?

Az újságíró: Azért, isteni művész, mert pocsék volt.

Művész: Ezt tudom. De ettől még lehetett volna sikerem is. Én már tíz éve vagyok pocsék és mégis ragyogó művészi pályafutásra tekinthetek vissza. A közönség ma felülnő fagyossággal fogadott. Hát mondja, miért kellett megbuknom?

Újságíró: Drága, már kéne valami botrány.

Művész: Honnan vegyek? A férjem már otthagytam. Őt barátomat dobtam ki! Már tíz éve fosztogatok.

Újságíró: Nem elég!

Művész (nagyon gyors tempó): A legújabb barátom otthagytott!

Újságíró: Unalmas!

Művész: Egy gyerekem is született, ki tudja honnan!

Újságíró: Kevés! Kevés!

Művész: Mit csináljak? Hármas ikre-

ket hozzak a világra, hogy az én édes közönségem észrevegyen?

Újságíró: Kedvesem, az anyaság szép, de nem művészi feladat! Más kell! Más!

Művész: Ugorjak le az emeletről?

Újságíró: Mit ér vele? Akkor sem a Nemzeti elől fogják temetni.

Művész (kétségbeesetten): Veszítsem el a hangom?

Újságíró: Már egyszer elvesztette.

Művész: Hát mit veszítsek el? Vonnuljak a kolostorba? Repüljem át az óceánt? Menjek az északi sakra? (Toporzékolva.) Rémes! Meg kell örülni!

Újságíró: Ne essen kétségbe, kedves. Majd én kitalálok valamit. A Fedák-nak is én találtam ki az ötszáz magyar dalt. De ne haragudjon, sietek, be kell mennem a redakcióba.

Művész: Maga nagyon kedves, Pista. Majd kikísérem, mert a szobalányom szabadságot kért ma éjszaka. Jöjjön, szerkesztő úr! (Elkíséri az újságírót, majd visszajön és cigarettára gyújt. Félrehúzza az alkóvfüggönnyt és most látszik az ágy. Leveti az estélyi ruhát, egy pillanatra kombinében van, magára kap valami esti köpenyfélét, aztán a nagy szekrényhez megy, az estélyi ruhával a karján, hogy betegye a szekrénybe. Nyitja a szekrényajtót.)

PURGO

CSOKOLADÉ

a hashajtók királya

2 erősségben készül:
felnőttek és gyermekek részére.

A következő pillanatban rémülten felsikolt, hátratántorodik és alétan egy székre hanyatlik.)

Betörő (külép a szekrényből, nagyon ijedten, gyámollatlanul. Negyvenév körüli, egyszerű férfi. Kis szakálla van. Látja, hogy a nő ájult, menekülni akar. Már az ajtónál van, de aztán megszanja a nőt, tölt egy pohár vizet és visszajön a művésznőhöz. A művésznő ajkához teszi a poharat).

Művésznő (magához tér, felnyitja a szemét).

Betörő: Hála Istennek!

Művésznő (egyre fokozódó rémülettel): Ki maga?

Betörő (meghajlik félszegen): Steiner.

Művésznő: Az látszik magán. De mit keres itt? (A telefonhoz kap és kétségbeesetten.) Nincs áram benne... Rémes! Mit akar?

Betörő (örült félelemmel): Semmit... csak számoltam... számoltam a fogasokat.

Művésznő (reményre kapva): Éjfél után fél egykor? A szekrényben? Rémes! Vagy talán... talán autogramot akar?

Betörő: Haza akarok menni.

Művésznő (ragyogva): Szerelmes belém és meglesett, mint egy Romeo?

Betörő (nagyon fél): En? Szerelmes? **Művésznő,** én családos ember vagyok.

Művésznő: Hát mit akar?

Betörő: Hazamenni...

Művésznő: Azért jött, hogy hazamennjen?

Betörő: Igen. (Zavart.)

Művésznő (nagyon kedvesen): Csak vallja be, hogy szeret, minden este megnéz a színházban... le akar borulni a lábam elé, az erotika hozta ide...

Betörő: Nem kérem, én gyalog jöttem.

Művésznő: Minek? Minek?

Betörő (siri hangon): Éhes vagyok!

Művésznő: És éppen az én szekrényembe jár vacsorázni?

Betörő: Tessék elhinni, inkább mennek a Ritzbe. Annak a szekrénynek naftalinszaga van... De... de...

Művésznő: Beszéljen!

Betörő: Nincs egy vasam sem. Otthon vár a feleségem és a Pistuka.

Művésznő: Hát mi a maga foglalkozása?

Betörő: Nagykereskedő vagyok.

Művésznő: Hol?

Betörő: Helyben. A Steiner és Karfunkel cég beltagja. Cikkünk: Csillagszóró csodagyertya. **Művésznő,** kinek kell ma csillagszóró csodagyertya? Egy gyertya világítson és ne szórjon csillagokat... Tönkrementem. A szemem csillagokat szór az éhségtől...

Művésznő (idegesen): De mi közöm nekem ehhez?

Betörő (siri hangon): Fizetési nehézség. Kényszeregyezség. Csőd. A Pistuka éhes. A feleségemnek két éve nem volt egy meleg kalap a fején. A lakás nincs kifizetve... Olyan éhes voltam, hogy elmentem forgalmiadóbélyegeket nyalni a konkurens firmához! Nem fizettek, de én jól laktam a bélyegekből. Zsirtartalmuk van. Vittem egy karaj kenyeret a munkába és nyaltam a kenyérhez bélyegeket. Kirúgtak, mert hazavittem a Pistukának is bélyegeket, hogy lakjon jól ő is. Amilyen pechem van, a Pistuka lenyelt egy tízpengős forgalmi bélyegget... Kirúgtak... És most két napja nem ettem...

Művésznő: De kedves Steiner úr, ez engem nem érdekel. Ez még nem jogcím, hogy bebújjon a szekrényembe.

Betörő: Nem jogcím, ha egy apa nem tud kenyeret adni a gyermekének? Nem jogcím, ha egy kereskedő felesége olyan, mint egy foka...

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA” hajnövesztő

egyszermind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtokéletesebb gyógyszere.

„GAMMA” hajszappan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Orvosilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATÓRIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi uca 46 sz.
Telefón: József 464--71

Művész: Fóká?

Betörő: Igen. Már tíz éve jár ugyanabban a bundában. Nézheti azt egy szolid, rendes kereskedő, akinek neve van a branschban, hogy kikapcsolják a gázt, kikapcsolják a villanyt, a végrehajtók elvisznek mindent és a Pistuka éhes? Nekem ehhez nem volt szívem! Nekem el kell tartanom a családomat! Én felelős vagyok értük! Ezért bújtam a szekrénybe...

Művész: Nem értem...

Betörő: Hát én értem? De mingyárt megmagyarázom! *(Nagyon szomorúan a hátsó zsebébe nyúl és félve elővesz egy revolvert. Reszkető kézzel ráirányozza a fegyvert a művészre.)*

Művész (rémült sikollyal): Jóságos Isten! Mit csinál?

Betörő (nagyon fél a revolverétől): Ne tessék megijedni, művész. Alig van megtöltve.

Művész: Mit akar azzal a fegyverrel?

Betörő: Muszáj megmondani? *(Leengedi a revolvert.)*

Művész (rémülettel): Ez egy örült ember...

Betörő: Hát megmondom. Látom, hogy színt kell vallani... *(Hősiesen ismét neki szegezi a revolvert a művésznek.)* Pénzt, vagy életet...

Művész: Ön egy betörő? (Sikoltozva.) Egy betörő!

Betörő: Nna. Csakhogy ezen is túl vagyunk. Hogy is mondtam csak... Pénzt vagy életet...

Művész: Rendőrrét kiáltok.

Betörő: Hiába kiáltana, kisasszony. Én kitapasztaltam mindent. Én, mint szolid kereskedő nem mehetek bele semmiféle rizikóba. Ezen a környéken egy süket rendőr van... Pénzt, vagy életet...

Művész (egész testében remegve): Kegyelem! Ne öljön meg! Még fiatal vagyok...

Betörő: Nna. *(Játék.)* Én tudom. Attól még lelőhetném... De nem teketóriázok sokat. *(Stentori hangon.)* Pénzt, vagy életet...

Művész: Inkább életet adok. Abban már praksisom van.

Betörő: Nekem fényes tárgyak kellenek... Óra... Karkötő... Gyöngy-sor...

Művész: Ki akar rabolni?

Betörő (gúnyal): Nem, meg akarom kérni a kezét! *(Erőlködve, nagyon nehezeére esik a dolog.)* Gyerünk azokkal a fényes tárgyakkal...

Művész: De kedves Steiner...

Betörő: Én most nem vagyok kedves! Én egy betörő vagyok. Egy bösz alya, aki kenyeret visz a gyermekének... gyerünk!

Művész (körülnéz, látja, hogy nincs menekvés, még mindig rémültten): El akarja vinni kedves emléktárgyaimat? Tudja, hogy mibe kerültek ezek nekem? Rájuk ment a fiatalságom...

Betörő: A fiatalágért levonhat valamit. Gyorsan! Nincs időm! Egy! Kettő! Géma...

Művész (egyre fokozódó kétségbeeséssel): Az összes ékszereimet?

Betörő: Az egész cakkumpakkot...

Művész (kiáltva): Steiner... hagyja az ékszereket.

Betörő: Nagyon sajnálom... muszáj... tessék elhinni, én nem tehetek róla. Ez a konjunktúra miatt van. Ne okoskodjon sokat a művész, mert én stánde péde agyonlövöm...

Művész (kacéran): És ha azt mondanám, hogy te, Steiner, én a legnagyobb kincsemet adom oda neked?

Betörő: Ezt akarom.

Művész: És ha azt mondanám, hogy te, Steiner... te délceg dalia... te kis hamis...

Betörő: Tessék?

Művész: Te hím!

Betörő: Azért, mert én betörök, még nem kell engem tegezni... Ne hímezzen és ne hámozzon, gyerünk a fényes, kompakt tárgyakkal!...

Művész (erotikusan): Kell fényesebb dolog, mint az én szemem? Kell kompaktabb, mint a tisztességem?

Betörő (lassan ellankad a kezében a revolver): Úgy beszél, mint egy költő. Nem értem...

Művész (vadul): Te nagy kan!

Betörő (kiáltva): Kikérem magamnak...

Azért mert én a gazdasági helyzet miatt...

Művész: Te öserő! A szád, mint egy kráter és a karjaidat arra teremtette az Isten, hogy engem tarts köztük!

Betörő: Szent Isten!

Művész: Itt vagyok neked.

Betörő (konsternálva): Kérem, én tisztességes férfi vagyok...

Művész: Leengedem ezt a köpenyt és kivillan majd a fehér testem, gyere... Steiner... én vágyom utánad...

Betörő: Kérem, művész, tessék a vágyást beszüntetni. Tessék akkor vágyani, amikor már elmentem az ékszerekkel...

Művész (hisztérikusan): Nem érted? A kincseim helyett magam akarom odaadni neked...

Betörő: Kérem csak tartsa meg magát magának. Én nem vagyok abban a korban és abban a hangulatban. Gyerünk az ékszerekkel...

Művész: Többre becsülsz az ékszereket, mint egy asszony szerelmét?

HUSVÉT NAGY ESEMÉNYE

A
80

ÉVES

PESTI NAPLÓ
JUBILEUMI SZÁMA

400 OLDAL
**MŰVÉSZI
ALBUMMAL**

Betörő: Többre.

Művész (kígyózó karokkal, rángatózva): Steiner, hát nem tetszem neked?

Betörő: A színpadon tetszik, mert ott messze van. Engem nem lehet ilyen dolgokkal főzni. Én csak ma kezdtem betörni, de amilyen tüchtig ember vagyok, már kiismertem a szakmát.

Művész: Nézd, milyen csodálatosan fehér a nyakam...

Betörő: Mennyivel jobban érvényesül majd a nyaka, ha leveszem róla azt a vacakot! Adja ide...

Művész: Nem kell neked egy tiszta asszony szerelme?

Betörő: Nem. Szerellemmel bőségesen el vagyok látva. Hat gyermekem van és mindegyikre meg merek esküdni. Művész, ajánlom, ne okoskodjon, hanem adja ide az ékszereket és valami készpénzt, mert én fog agyonlővöm, hogy holnap nem fog tudni felléni. (Konsternálva.) Mégis csak furesa! Az ember kibeszéli a tüdejét. Ennyi strapával én tisztességes is lehetnék. Hát loptam én a tudómet?

Művész: Te vadállat!

Betörő: Hallja, ha lármát csinál, akkor olyan botrányt csapok, hogy összezsalad ez a ház! Mégis csak furesa.

Művész: Elvisz mindent?

Betörő: Mindent. (Fenyegetően közeledik a revolverrel.) Gyerünk...

Művész (egész testében remegve átadja a nyakláncát):

Betörő: Ne ezt a vackot... Azt, amelyik harminc gyöngyből áll...

Művész (rémülten): Csak huszonhét...

Betörő (gondolkodva): Harminc...

Művész: Csak huszonhét. Hármat lelopott a szobaleány...

Betörő: Én harmincről tudok. Ön nagyon szereti a gyöngyöket. Arról nevezik gyöngytyúknak...

Művész (megrettenve): Steiner, honnan tudja maga, hogy harminc gyöngyből állt az a gyöngysor?

Betörő: Én ne tudnám? Ide velem... Egy, kettő...

Művészno: De nincs itt a lakásban.

Betörő: Itt van. (A szekrényhez megy, kinyitja, előveszi belőle a gyöngysort.)

Művészno (egyre fokozódó rémülettel): Jóságos Isten. Maga egy megszervezett banda. Honnan tudja?

Betörő: Mindent tudok. Az éjjeliszekrény lezárt fiókjában van a platinalánc, a gyémánttal...

Művészno: Örület!

Betörő: A zongorában van a briliáns karkötőóra. A jég szekrényben van a diadém. És a csipőjén van egy anyajegy, egész picike.

Művészno: Steiner.

Betörő (felhúzza a revolver kakasát).

Művészno: Az anyajegy elviheti!

Betörő: Gyerünk! Diadém! Óra! Platinalánc!

Művészno: Már hozom... (Kimegy, Steiner követi, majd visszajönnek az ékszerekkel.)

Betörő (szebregyömöszöli az ékszere-

ket): Köszönöm úgy a magam, mint a családom nevében...

Művészno (elkeseredetten nézi, hogyan fosztja ki őt a betörő. Minden mozdulatát lesi).

Betörő (mélyen meghajlik): Csókolom a kezét, Pintyőke!

Művészno (nagy sikollyal): Pintyőke!

Betörő: Igen. És mást is mondtam...

Művészno: Madárbogár...

Betörő: Úgy van. Madárbogár... És másokat is mondtam...

Művészno (kétségbeesetten): Lajos!

Betörő (drámaian): Pintyőke!...

Művészno: Hát ébren vagyok? Lehetéges? Itt kell téged visztlátnom?

Betörő (leül): Személyesen...

Művészno (irtóztatós zavarban): A nyalka bankigazgató! Akiről egész Pest beszél... Konrád Lajos a borkirály! Konrád Lajos, aki egyszer kiesavarta az egész tőzsde nyakát.

Betörő: Cementpapírokkal... (Meghaltottan.) Oh ifjúságom...

„A sánták épek lesznek, a bénák kiegyenesednek“

A legmodernebb orvosi tudomány valóság- gal a bibliai csodatételeket valósítja meg a gyakorlati életben. Az autoszugesztiónak, az önbefolyásolásnak van meg az a csodálatos ereje, amivel a legbámulatosabb eredményeket ér el a modern gyógyászat. Nem varázslat, nem ráolvasás ez, hanem komoly tudomány, minék kiváló hatásait a világ leghíresebb tudósai ismerik el és az emberek száz-ezrei keresnek általa gyógyulást. Ha fájdalom gyötri, ha idegesség kínozza, ha nyugtalan, ha foga fáj, ha beteges szokásai vannak, az „Egészség és boldogság forrása“ című könyv megtanítja, hogyan gyógyítsa magát autoszugesztíóval.

Az egész világot lázba hozta Coué, az autoszugesztíó nagymestere, aki Párizsban a világ legelső orvosi előít mutatta be a

lelki gyógymód szinte

varázsszerű hatalmát, amikor sorra felvonultatta Párizs nyomorultjait, akik nála kerestek és találtak gyógyulást.

A hipnotizálás teljes mellőzésevel, tisztán a képzelő erő nevelésével és irányításával nyújt az autoszugesztíós módszer gyógyulást és megnyugvást a betegeknek.

A könyv, amely valóban „Az egészség és a boldogság forrása“, igazi áldás az emberekre és vétkezik önmaga és családja ellen, aki nem szerzi meg.

A mű terjedelme 160 oldal, 29 képpel. Egy kitűnő orvosiró tollából került ki és ára fűzve, bérmentve 1 pengő 90 fillér. Ha utánvételt kívánja, 50 fillérrel drágább.

Megrendelhető: Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker. Dohány ucca 12.

Művésznő (*forrón*): Akkor autón jöttél és nem egy kasztniban... Akkor gyöngysort hoztál és nem gyöngysort vittél...

Betőrő (*előveszi a nagy gyöngysort*): Ebben a gyöngysorban száz kis egzisztencia sorsa van... A lözsdén vesztették miattam. (*Most a karkötőt nézi.*) Aztán kezdtem letörni...

Művésznő: Ez akkor volt, amikor elhidegültem tőled, Lajos...

Betőrő: Előbb törtem le, aztán hidegültél el... Ezt a diadémot vagyonom roncsaiért vásároltam...

Művésznő: Micsoda éjszakákat kaptál helyette!

Betőrő: Rossz üzletet csináltam. Mít ér ma egy éjszaka. Ma bessz van éjszakákban... (*A platinaláncsal a kezében.*) Ezért a láncért ültem...

Művésznő: Hol ültél?

Betőrő: Vácon. Ezért a láncért hotelezési csalást követtem el...

Művésznő: Talán hitelezési?

Betőrő: Nem hitelezési. Hotelezési. Eladtam egy hotelt, amely nem volt az enyém. Most itt vagyok. Fokrólfokra lejjebb csúsztam, Pintyőke. Hat éve nős vagyok...

Művésznő: Hát a csodagyertya?

Betőrő: Nincsen csodagyertya. Azóta nyomorgok. Elhatároztam, hogy betörök a családom kedvéért... (*Egy kis aranyórát vesz ki a zsebéből.*) Ez az egyetlen, ami megmaradt a vagyonomból. Nem tudok tőle megválni. Atyai örökségem...

Művésznő: És éppen hozzám törtél be először?

Betőrő: Ismerem a járást. És elszámolni valónk is volt. Tíz évvel ezelőtt te fosztottál ki engem. Most én fosztlak ki téged. Kvittek vagyunk... (*Veszi a kalapját és menni akar.*)

Művésznő: Lajos, várj...

Betőrő: Sietnem kell. Reggel négykor leváltják a süket rendőrt.

Művésznő: Nyomtalanul elmosódott benned az emlékem? Nem emlékszel a csókjaimra?

Betőrő (*határozottan*): Nem!

Művésznő: Emlékszel, egyszer kimen-

tünk ide az erkélyre, az öledbe ültem és ragyogott fölöttünk a csillagos égbolt...

Betőrő: Könnyű neki ragyogni. Az egyetlen bolt, amely ma is jól megy. Alászolgája.

Művésznő: Lajos, emlékszel az ágyamra?

Betőrő (*tétován*): Meg van még?

Művésznő: Milyen puha volt...

Betőrő (*elérzékenyülve*): Megvan még az a kék paplan, amelyen három gomb hiányzott?

Művésznő: Már hat hiányzik...

Betőrő: A nagy strapától? Nem?

Művésznő (*erotikusan*): Emlékszel, az mondtad, hogy a legjobban szeretted a fogamat... Azt mondtad, hogy minden fogamért egy gyöngyöt adsz... (*Elmerengve.*) Soha nem volt ilyen szeretőm...

Betőrő: Ezt akkor nem mondtad!

Művésznő: Ha most visszaemlékszem a csókjaidra, azt hiszem, hogy megőrülök...

Betőrő: És képzeld el, most egy kövénő mellett élem az én szomorú életemet...

Művésznő: Te, akiben tombolt a szenvedély? Te, aki annyiszor megszenyítetted Casanovát, ahányszor akartad?

Betőrő (*szerényen, egyre jobban belemelegedve*): Na talán annyiszor még sem! Micsoda idők voltak!

Művésznő (*kedvesen*): Egy repriz talán?

Betőrő: Ma minden repriz megbukik...

Művésznő: Ez nem... Ezt százszor fogják adni, Lajosom.

Betőrő (*szomorúan*): Negyvenéves vagyok!

Művésznő: Az én ágyamban tíz év lemegy! Voronoff-ágyam van...

Betőrő (*ábrándosan*): Talán itt van a papucsom is?

Művésznő: Egy könyvbe préseltem...

Betőrő: Ott van még az az akt az ágyad fölött?

Művésznő: Már nincsen. Betiltották erkölestelenség miatt.

Betőrő: Ki tiltotta be?

Művésznő: Volt egy szeretőm a belügyből. Lajos, gyere közelebb.

Betörő: Hogyan... én jövök mint betörő... kirabollak... és mégis?

Művésző: Most csak a férfit látom benned...

Betörő: Egy szegény, letört férfit, aki betör...

Művésző: A szívembe...

Betörő: Jöjjenek?

Művésző: Nem bánom...

Betörő: Ezekben a rongyokban?

Művésző: Ádámom még kevesebb volt.

Betörő (izgatottan): Pintyőke... (Már rohan neki, hogy megcsókolja.)

Művésző (visszatartva): Egy csók kell? Lajos... add vissza az órámat...

Betörő: Egy csókodért...?

Művésző: Annyit csak megér?

Betörő (visszaadja a gyémánttal kirakott órát): Ne, nem bánom... (Rohan a nőhöz és megcsókolja.)

Művésző (a csók után elhárítja magát): Elég... Megörjítesz... Még a régi vagy... Tíz éve tartogatom ezt a csókot...

Betörő: Nekem?

Művésző (kígyózó karral): Emlékszel?

Betörő: Hogy emlékszem-e? Te... éjszaka van... megbolondulok...

Művésző: Azért mégsem vagy a régi Lajos...

Betörő (lehülve): Miért nem?

Művésző: Azelőtt szó nélkül letettél egy gyöngysort az asztalra ilyenkor.

Betörő (büszkén): Azt hiszed, most nem teszek le?

Művésző: Megváltoztál...

Betörő: Csak külsőleg! A lelkem olyan, mint volt! (Leteszi a nagy gyöngysort az asztalra. A művésző gyorsan zsebredugja a gyöngysort. És ismét hosszú csók.)

Művésző: A tied vagyok megint. Csak azt a kis platinaláncot add vissza... a legszebb emlék életemben...

Betörő (meghatottan): Hát megbecsü-

löd az én emlékeimet? Nesze. (Visszaadja a láncot.)

Művésző (kacéran indul a hálószoba felé): Gyere...

Betörő: Repít a vágyam! A tied vagyok! Itt heverek a lábad előtt! Oh, te felismerted bennem a régi Lajost... Odaadom a szívem... a lelkem...

Művésző: Nem kell...

Betörő: Hát mit adjak?

Művésző: Inkább valami fényes, kompakt tárgyat.

Betörő: Már nincs nálam semmi... Tudod! Tönkrementem.

Művésző: Én ne tudnám? Hiszen én tettelek tönkre. De van még egy kis órád...

Betörő: Atyai emlék!

Művésző: Nem érdemlem meg? (Sutogva.) Leszakítunk még egy gombot a paplanról...

Betörő: Szerelmem! Boldogságom! Nesze! (Átadja a kis órát. Kívülről csengetés hallatszik.) Ki az?

Művésző (lejön a lépcsőn közömbösen): A szobalány. Nem is tudom miért csengetett, hiszen nála van a konyhakulcs... (Fület.) Már a konyhában van... Megtalálta a kulcsot... (Kiszól az ajtón.) Mari!

Betörő: Minek most a Mari? Mari maradjon ott ahol van.

Művésző: Marira szükség van.

Mari (belép): Kezét csókolom, nagyságos asszony... Parancsol?

Művésző: Vezesse ki ezt az urat... Kísérje ki!

Betörő: Pintyőke! Mi volt ez?

Művésző (nevetve): Te pitiáner! Te akarsz engem kifosztani? Nos, ki a nagyobb tolvaj? Tudod hány embert fosztottam ki tíz év alatt? (Telefön cseng.) Hál Istennek, már

EMILE GABORIAU híres regénye:

A bűn forgatagában

Ára hármentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „DÉLIBAB” kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 sz.

Hölgyek jelszava:

Vásároljunk selymet, csipkét, vásznat szövetet

KLEIN RENTAL

divatárúházban. Alapítva 1889.

Király u. 53 (Ráczka u. sarok)

van áram. Halló! Ki az? Maga az, szerkesztő úr? Jó estét, Pista... kedves, hogy felhív... megvan a botrány, egy vérengző vad rabló-gyilkos...

Betörő: De Pintyőke!

Művésznő: Egy kéjgyilkos teljesen kirabol! Nem maradt más, csak a művészetem! Írja meg, Pista, a harmadik oldalon, kéthasábos címmel... Rettenetes éjszaka volt ez, Pista, de... A betörőnek nyoma veszett. Hát ez csak igazán szenzáció! Pá, Pista! *(Leteszi a kagytót.)*

Betörő: De Pintyőke! Legalább az órát

Művésznő: Az órát? Te pancser! Hát volt már valaki, aki visszkapott volna tőlem valamit, Mari?

Mari (meggyőződéssel): Olyan még nem volt.

Betörő (kétségeesetten): De kérem vissza az órát! Az óra az enyém volt! Az órát!

Művésznő: És most menjen, kedves betörő úr... Legyen máskor is szerencsém, ha valami értéktárgya van... Valami fényes, kompakt.

Betörő: Borzasztó! Megint kifosztott... *(Hátrál az ajtó felé, aztán meghajlik és szégyenkezve eloldalog.)*

Mari: Mi volt ez, művésznő?

Művésznő: Semmi. Egy régi szerelmem... On revient toujours à ses premiers amours, Mari!

FÜGGÖNY

Jömerlek! Segítsek?...

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyek mellékelve van a „grafológia-szelvény”. Minden íráshoz egy szelvény. Aki írásban akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megcímezett, felbélyegzett borítékot és írásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus” szót.

La vie est perdu. Optimista és ez legnagyobb kincse. Elég könnyen befolyásolható s főleg attól fél, hogy nevetségessé válhat. Csak az olyan emberek véleményére adjon valamit, akik a maga kritikáját teljesen kibírják.

Vilma 666. Írása most került sorra. Látom különben, hogy még akkor sem nagyon tud haragudni, ha akar. Szeret jót tenni. Könnyen kezelhető, igen kellemes természete van. Szinte gyerekesen tud örülni. Megértő és senkitől sem követel többet, mint önmagától.

Józsa egyedül. Élénk fantáziája van. Egészen vad dolgokat képzel és vár jövőjét illetőleg. Erőszakos természetű. Nem tud megalkudni. A hétköznapi problémák megoldása a legnehezebb feladat számára.

Anna-Mária. Szenvedélyes természet, nagyon ritkán sikerül uralkodnia magán. Sok olyat tesz, amit később megbán. Erős és megértő vezetésre volna szüksége.

Kis J. Sokat szenvedett, de ennek ellenére igyekszik objektív maradni az élettel szem-

ben. Nagyon intelligens, gyorseszű. Szellemi élete színes. Kifinomodott lelkű egyéniség.
Iren. Keveset vár az élettől. Egész élete a másokban való élés jegyében folyik. Alapjában véve félénk és befelé élő természet. Társadalmi kötelezettségek közepette is jó megállja helyét.

Görgio. Még fejlődőben levő karakter. Könnyen befolyásolható és fél az összeütöközésektől. Kevés érzéke van praktikus dolgok iránt, nagyon hiszékeny.

Csöpp 22. Komoly gondolkozású. Józan, rendszertől. Mielőtt határoz, százszor is meggondolja. Ugy érzi, hogy az átlagnál kisebb a teherbírása. Nyugalmát mindeztől zavarta semmi. Rokonszenves, megbízható egyéniség.

Egy hitetlen. Ha egy szabad perce van, már azon gondolkodik, hogy mit „kell” csinálnia. Nagyon jóindulatú, örül, ha másnak szívességet tehet. Erősen hangulatember, depressziókra hajlamos.

Kaesa. Felületes. Azt hiszi, hogy minden kellemetlen helyzetből ki tudja vágni magát. Csak komolytalanságán múlik, ha nem viszi valamire. Nyiltszívű. A fantáziája néha önmagát is megtéveszti. Hiú.

Janka asszony. Kifinomodott ízlésű, izig- végig úriasszony. Fellépése biztos. Önmagáról nagyon jó véleménye van. Bármilyen élet-körülmény közé kerül, önmagához mindig hű marad.

Piroska menyasszony. Kiforrott, határozott egyéniség. Egészséges ösztönei világosan megmutatják, hogy mit kell tennie. Sok életerejé van, de kevés életöröme. Erőszakos és befolyásolhatatlan. Sokat foglalkozik a multtal.

S. E. Snorrrer B. Csaba. A hiúság élteti, tölti ki egész valóját. Sem tanulni, sem dolgozni nem akar. Felelősségérzete kisebb, mint egy gyereknek. Remélhetőleg hamarosan felrázza valami ebből a siralmas állapottól.

Próba szerenese. Nem anyagias. Nagyon kíváncsi. Jókedélyű, sőt mindig viccel. Jóságú, megelégedésre hajlamos egyéniség.

Emberismerő. Bizalmatlan természet. Ezért lehetőleg visszavonultan él és az emberektől független magánéletére helyezi a fókuszot. Igen rokonszenves és megbízható.

Egy magával elégedetlen. Félénk, kevés az önbizalma és sokat szenved. Egészséges életmódra lenne szüksége. Szellemileg igen fejlődésképes s a rendszeres tanulás is hozzájárulna lelki egyensúlyának helyreállításához.

1907 május, női írás. Nemes gondolkodású, kicsinyességtől ment fiatal lány. Kissé hajlamos a felületességre. Alkalmazkodó, kedves és tapintatos, nőies természet.

1907 május, férfiírás. Sokat ad külsőségekre. Modora arra irányul, hogy minél jobban imponáljon. Részletesebb elemzésre az írásminta nem elég.

Kíváncsi. Melegszívű. Nagyon szerény, de szeret nevetni. Szorgalmas, kötelességtudó. Megérdemli, hogy sok váratlan öröm érje.

Ólínka. Sok érzéke van a humor iránt. Nem nagyon alapos, de ha szükséges, nagyon összeszedi magát. Bátran néz az életbe, másokat sohasem irigyel.

Temesvár 22. Nem nagyon energikus. Sok benne a passzivitás. Ritkán jókedvű. Finomlelkű, érzékeny, megbízható egyéniség, aki csak női hivatásának teljesítésében találhatja meg teljes megelégedését.

Nuskó. Kissé szeles, nagyon jókedélyű és temperamentumos. Élénk fantáziája van. Művészi ért ahhoz, hogy a legkisebb dologért is magánkívül legyen. Rendetlen, felületességre hajló, szigorú kezekre volna szüksége.

Völegény. Írása, mert ceruzával írott, nem alkalmas az elemzésre.

Van néha ügy . . . Temperamentumos, bármennyire is iparkodik tárgyilagos maradni, szenvedélye mégis gyakran elragadja. Fejlett művészi érzéke van. Elvont problémák iránt is érdeklődik és kitűnő vitatkozó. Gyors, tevékeny, nem ismeri az unalmat. Nem befolyásolható, tehetséges, színes egyéniség.

Híszem az Istenedet, vallom a nézetedet. Intelligens, élénk szellemű. Fejlett esztétikai érzéke van, soha el nem hagyja vagy el nem hanyagolja magát. Alkalmazkodó, de gerinces. Életrevaló értékes egyéniség.

Európai? Sokat tanult. Judiciuma fejlett, megszokta, hogy véleményének súlya

van, tehát mérlegelnie kell, mielőtt másokkal is közli. Jól be tud illeszkedni mindenféle életkörülménybe. Tevékeny, szorgalmas, intelligens.

Csibi, Csaba. Még fejlődő egyéniség. Jó-akarátú s szívesen fog alkalmazkodni ahhoz, aki élettársa lesz. Egyelőre iparkodjék praktikus tudását gyarapítani.

Havasi gyopár. Belső nyugtalanság és kielégítetlenség gyötri. Sokat foglalkozik önmagával. Különös, nagystíliú életre hivatott egyéniségnek tartja magát. Gyakran tapintatlan és követelő. Rideg és kíváncsi természetű.

Táncosnő 50. Romantikus elképzelései vannak. Kevés az akaratereje, mert nem bízik a sikerben. Hiúságára nagyon kényes és könnyen megsértődik. Szeret ábrándozni.

Kíváncsi vagyok. Kötelességeit lelkiismeretesen teljesíti. Céljait lépésről-lépésre iparkodik elérni. Mértékletes, józan gondolkodású. Igen rokonszenves egyéniség.

Roma. Túlzottan érzékeny. Sokat szenved kicsiségek miatt. Minden pillanatban más vágyai keletkeznek. Amint rájön, hogy hol érzi magát a helyén, nyugodtabb lesz. Sok csalódás érte.

Lulu. Sokat foglalkozik önmagával. Nagy ambíciói vannak. Fejlett ízlése van és nagy súlyt helyez a külsőségekre. Fantáziája élénk. Szigorú kritikus.

Ujpest 16. Kevés az önbizalma. Kedélye nagyon változó. Elvont kérdések iránt nagy az érdeklődése. Szerény és csendes, alapos és lelkiismeretes. Nehezen talál olyan emberekre, akiket egészen magához illőnek érez. Rokonszenves, finomlelkű egyéniség.

Gödöllői székely kislány. Rendszertető, alapos. Igyekszik mindent jól csinálni, csak az a kár, hogy ez nem a lelkiismeretéből fakad. Ha kell fegyelmezett, de amint biztos a dolgában, megváltozik, szeszélyessé válik. Vigyázzon kedves, mert igen sok szép kis lányból lett már csunya boszorkány!

Sorsüldüzt kislány. Jó lenne, ha valamivel komolyan foglalkoznék, mert így mindig jobban és jobban beleéli magát a kesergésbe. Érzékeny. Meleg szívű, jóságos és áldozatkész. Bizonyosan sok öröme lesz még az életben.

Ilka 21. Nem voltak még olyan élményei, amelyek megérlelhették volna. Kedves és egészséges ösztönű nagy gyerek, aki örül annak, hogy még nem kell az élet felelősségteljes terhét magára vennie.

Kis trafikoslány. Indokolatlanul rezignált. Mért nem akarja elfogadni és elhinni, ha valami szép és kedves jön az életében? Életkedvű és reményessége volna, de nem engedni szóhoz jutni.

Csókos alkony. Szereti a romantikát és mindenben keres valami extravagánsat. Ugy érzi, hogy nagyon sokat kell szenvednie, de nem gondol arra, hogy ezeknek a szenvedéseknek magyrészt maga az oka. Hiúsága is sok kellemetlenséget és gondot okoz.

S. Sz. V.

Szerkesztői üzenetek

Olvasóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímzett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így lessék megcímezni: „Délibáb” kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérék.

Sándor Ferenc. Nagyon kedves munka. de még sokat kell tanulnia és egyelőre csak a fiókja számára írhat. — **Ica.** Nagyon köszönjük szíves elismerősorait, igyekezni fogunk a jövőben is, hogy elismerését kiérdemeljük. Honthy Hanna férje: Petheő Miklós, címe: Kertész uca 24. Verebes Ernőnek írhat magyarul is. Címe: Berlin W., Emserstrasse 16. Székely Ibolya Berlinben filmezik. — **Egy régi előfizető.** Greguss Zoltán karakterszínész. 32 éves. — **Kezdő.** A kérdezett színpad már régen megszűnt. — **Békésesaba.** Matány Antal címe: Nemzeti Színház, 38 éves, nős. Gömör László címe: Aradi Színház. — **Sokat szenvedő olvasó.** Címét közölje velünk, mert levélben válaszolunk. — **Anny.** Charles Morton címe: Fox-Studio, 1401 No., Western Ave., Hollywood, California. Putty Lia jelenlegi címe ismeretlen. Barry Norton címe: Paramount-Famous-Lasky-Studios, 5451, Marathon Street, Hollywood, California. Dolores del Rio címe: United Artists-Studio, 1401 No., Formosa Avenue, Hollywood, California. Megpróbálhatja az autogramkérést, de türelmesnek kell lennie, mert a filmcsillagokhoz olyan tömegű levél érkezik, amelynek elintézése hosszabb időt vesz igénybe. — **Szöke fiú.** Billie Dove és Nancy Caroll ad autogramot. A levél szövege angol legyen. Kiadóhivatalunk nem foglalkozik fényképeladással. Willy Fritsch címe: Berlin-Charlottenburg, Kaiserdamm 95. — **Hollywood.** Német filmgyárak címe: Universum Film A.-G., Berlin S. W. 68., Kochstrasse 6-8., Deutsches Lichtspiel Syndikat, Berlin S. W. 48., Friedrichstrasse 225. Eichberg Film Berlin G. m. b. H., W. 8., Friedrichstrasse 171. Amerikai gyárak: Warner Brothers-Studio, 5842, Sunset Boulevard, Hollywood, California. Paramount-Famous-Lasky-Studios, 5451, Marathon Street, Hollywood, California. United Artists-Studio, 1401, Formosa Avenue, Holly-

wood, California. Válaszbélyeg nem kell és ha jó a kézirat, válaszolnak, ha nem jó, akkor ügysem érdemes a dologgal foglalkozni. Gyors elintézés ne várjon, mert a gyárakhoz rengeteg kézirat érkezik be, amelyeknek 99%-a a papirkosárba kerül. Esetleg a kísérőlevélben megkérheti a gyárat, hogy a kéziratot nemtetszés esetén küldjék vissza, ebben az esetben küldjön válaszbélyegyet. — **Nagy érdek.** Gerda Maurus 1904 augusztus 24-én, Zágrábban született. Bécsben startolt, ahol színpadi színész nő volt. Fritz Lang fedezte fel a film számára. A „Spion”-ban debütált. Hajadon, címe: Berlin-Steglitz, Thorwaldenstrasse 25. — **Iby.** Barry Norton nőtlen, már több filmben szerepelt. A Paramount-Studio címére küldheti. Ha egy filmben különböző gyárak színészei szerepelnek, ez úgy lehetséges, hogy a gyárak egy-egy filmszerepre kölcsönkérik a megfelelő színészt vagy színésznőt. — **Autogramgyűjtő.** Bernard Shaw címe: London W. C. 2., 10 Adelphi Terrace; Guglielma Marconié: London, Marconi-House, Strand W. C. 2. — **Filmszínész nő akarok lenni.** Rády Imre nőtlen. Levélét címezze Budapest, Belvárosi Színházhoz, 1V., Petőfi Sándor uca. — **Egy Délibábolvasó.** Vincze Emmy és Bánó Mihály Békéscsabán vannak Kiss Árpád társulatánál. Többet nem tudunk róluk. — **Rózsaszál.** 1. Josephine Dunn. 2. Nem tudjuk. 3. Nem. 4. Nem. 5. Dr. Paupera Ferenc. 6. Róm. kat. — **Szöke Ica.** Ivan Mosjokine orthodox orosz vallású. Ügyvédnek készült, de később színész lett, a színpadról került a filmhez. — **Két fiú.** Az ujságíráshoz nem kell külön iskolába járni. Irni kell tudni! Négy középiskola után színiiskolát kell végezni. Lois Wilson filmszínész nő, így a fogadást ön nyerte meg. Címe: First National-Studio, Burbank, California. — **Bárónő.** A zöldes arcszínét úgy segíthetünk, hogy először is orvosilag meg kell állapítani, milyen betegség okozza. Ha pedig máskülönbiben egészséges, akkor egy kis óvatos arcápóval, egy kevés rúzs, egy finom púder használata mellett könnyen eltüntetheti. Emellett azonban egyen sok gyümölcsöt, tejes ételeket, sokat sétáljon a napon, ettől friss, barnapiros arcszínt kap. — **Tanács-talan.** Erkölsi bizonyítvány, lakbizonylat szükséges. Mindkettőt megszeresheti a főkapitányságon.

Viz
A tav
Munk
Mozis
kor v
mért
f-el
Válas
22. F
kötés
tottn
24. A
dály
relme
Arc a
33. M
névm
szersz
csolat
38.
betű
név
41. F
45.
latin
tétel)
gató
(rossz
Taka
latin
helys
nyéke
hely
köz
repe
ten
61. F
Házia
ágyú
66. A
69. S
vseli
rem 7
Felese
rozó 7
79. S
éclap
zó 8
rövid
fcske
darab
som
szer.
Füg
Időfő
gyako
kál is
virág
6. A
Pokol
azonm
érzék
most
tűnet
név 1
relme
testvé
tes 31
istenn
rökors
tor is
megaj
Aki es

Kis fejtörő – nagyoknak

Vízszintes sorok : 1. A tavasz első napja 14. Munkánál fontos 15. Moziszinész 16. Az újkor vívmánya 17. Régi mérték 18. V helyett f-el dán férfinév 20. Választásnál szerepel 22. Fordított ellentétes kötőszó 23. Gyanúsítottnak igazolni kell 24. A a a a 26. Akadémia 27. Jupiter szerelme 28. Igekötő 30. Arc alakjára mondják 33. Német személyes névmás 34. A lófél-szerszámozással kapcsolatos ige 37. Rag 38. Fordított görög betű 39. Női keresztnév 40. Belső szerv 41. Földmunkát végez 45. Jól megjegyzed, latinul (közismert kitétel) 48. Cirkusz igazgató tétéli lovaival (rossz helyesírással) 49. Takaró 50. Uralkodik, latin nyelven 51. Több helység neve Pest környékén 53. Állati férőhely 54. Madár, mely közmondásban is szerepel 56. Színház Pesten 60. Sporteszköz 61. Egyszerű gép 63. Házállat 64. 48-as ügyöntő keresztnév 66. A mag a földből 69. Színezőnő gyakran v.seli 71. Kertben terem 73. Érzékeljük 74. Feleség 76. Helyhatározó 77. Rostálnak vele 79. Szülő 80. Idegen élelapp 82. Helyhatározó 84. Kereskedelmi rövidítés 85. Ilyen fecske is van 86. Színdarab cím 89. Anyósom 90. Régi hangszer.

Függőleges sorok : 1. Időjóslat 2. Tavasszai gyakori 3. Ilyen szakál is van 4. Aktuális virág 5. A szabó eleje 6. Aktuális virág 7. Pokolban is az 8. Nem azonnal 9. Testrészt és érzékszerv 10. Gyakori most az ilyen betegségtünet 11. Férfi keresztnév 12. Módosított zenei hang 13. Jupiter szerelme 19. „... Leu” (színdarab címe) 21. Ok, testvére 15. Sziget Pest mellett 29. = 64. vízszintes 31. Fordítva vasutunk rövidítése 32. Görög istennő 34. Krzmsavkő 35. Lakás része 36. Törökországban így nevezik az ozmánokat, de bútor is 38. Hegy része 40. Meg... (Váratlanul megajándékoz) 42. Súlyvíz 43. Bece női név 44. Aki esőben áll 46. Szalma 47. Arúval teszi az

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78
79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104

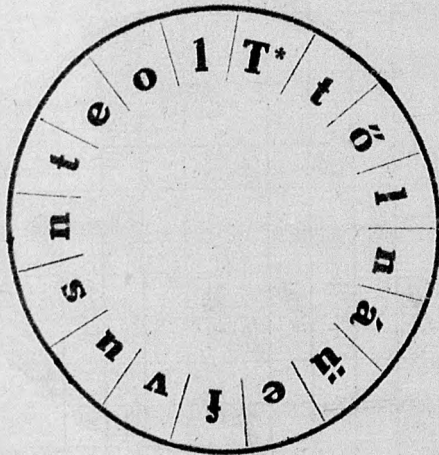
ember 52. Főzelék 55. Távoli hegy teszi 57. Általánlag hal 58. Szellemi munkás 59. Lelesik színominája 62. Levélén szerepel 65. Tiszta németül 65/a. Folyó 67. Azonos magánhangzók 68. Bünyőt neveztek így régen 70. Szám 72. Kicsinyítő rag 75. Balkezes 77. Szerszám 78. Fűzet 81. Lom ikerszáva 83. Ilyen apa is van 85. Egészséges 86. Építő anyag 87. Jótékony ige 88. Sir.

11. számban közölt keresztrejtvény megfejtése.
Vízszintes sorok: 1. Ős 2. Kár 6. Is 7. Ime 9. Kar 11. Akt 14. Lom 16. Roi 17. Avizál 18/a. Tintatartó 22. Aroma 25. Ba 26. Esemény 28. Doktor 30. Ex 31. Tatár 32. Hopp 35. Nátha 36. Ana 38. Ek 39. It 40. Kötélre 42. Ár 43. Tatár 45. Áldás 48. Antal 49. Század 51. Viaszkos 54. Me 55. Óriási 56. Al 57. Lé 58. Ars 59. Das 61. Uhu 63. Bot 65. Góz 66. Én 68. Gát 69. Bam 70. La 71. Lónyai 73. Azaz 75. Mér 76. Arató 79. Op 80. Zacsókó 82. Ér 83. Ac 84. Gór 86. Rák 87. Árkus 89. Elv 90. Lilike 92. Mosó 93. Ara 94. Jól 95. Ag.

Függőleges sorok: 1. Őr 2. Kikelet 3. Ás 4. Pilyax kávéház 5. Nemzeti dal 8. Moi 9. Kitéró 10. Renykén 11. Arad 12. Koronázó 13. Titkár 15. Talpra magyar 17. Abécé 18. Ásatás 19. In 20. Ott 22. Aratás 23. Opata 24. Akar 27. Mák 29. Oh 33. Olt 34. Pelé 37. Nádás 41. Tas 44. Az Idén 46. Li 47. Szabadság 49. Si 50. Zászlóalj 52. Krom 53. Ost 57. Lugas 60. Anyagi 62. Utazás 64. Marcsa 67. Nyereg 70. Le 72. Opció 74. Zakó 75. Móka 77. Tél 78. Orv 81. Kr (rk) 85. Oka 86. Ro 88. Ur 91. LL.

KÖRBETŰREJTVÉNY

A * jelzett helyről kiindulva és egyforma számú ugrásokat téve március 15-ével kapcsolatban időszzerű kitéltet kapunk.

Amiről mindenki beszél

1. Melyik évben nyitották meg a budapesti Magyar Színházat?
2. Ki a színeképelemzés felfedezője és milyen nemzetiségű volt?
3. Melyik évben vette át Porzso Kálmán a Népszínház vezetését?
4. Ki a Faust, Romeo és Júlia stb. zeneszerzője és milyen összefüggésben van vele az 1893. évszám?
5. Melyik évben zajlott le a második

rigómezei csata és kik voltak a vezérek?

6. Melyik évben költék meg a campoformioi békét? Mit nyert Ausztria?

7. Hol, melyik évben született a „haza bölcse”? Ki volt az?

8. Melyik évben kezdte meg Napoleon Moszkvából a visszavonulást? — Ki volt az orosz cár?

9. Melyik évben, milyen békével ért véget az osztrák örökösödési háború?

10. Mi a „Wahalla”? Melyik évben leplezték azt le?

11. Melyik évben született I. Ferenc József király és császár?

12. Ki a bécsi Ring-színház építője?

13. Melyik évben égett le a budapesti Lujza-gőzmalom?

14. Ki a „Holicsi kupidó” szerzője és melyik színház mutatta azt be 1921-ben?

BETŰREJTVÉNYEK

KL &

× LM január ja

kankalin á 12.50 P. us

A 11. számban közölt rejtvények helyes megfejtése.

Azonos betűrejtvények. L.e. Les. Éles. Széles. Betűrejtvények. Tizenkétpont. Március 15-én. Nemzeti dal. Katona toborzás. Betűpótló rejtvények. Március idusán. Szabadságharc. Forradalmi láz.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.
Budapest, VII, Dohány ucca 12

Szerkeszti: POGÁNY JÓZSEF

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT

Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. mélynyomó-kőrforgógépein, Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai: József 423-39 és József 423-50

DR. MIKBS LAJOS

Angol nyelvtana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapelvei mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. — Ára bérmentve 70 fillér

DR. MIKBS LAJOS

Német nyelvtana,

csekély fáradsággal, saját erőből, szórakoztatva tanítja meg a német beszédre. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

ÖNÜGYVÉD

Tanácsadó a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban. 80 oldal, díszes kötésben.

Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér

MADACH IMRE

örökké népszerű, halhatatlan színműve:

Az ember tragédiája

melyet jelenleg filmre is feldolgoznak, újra kapható Ára fűzve, bérmentve 60 f.

Minden ember annyit ér,
ahány nyelvet tud!

Tolnai francia nyelvtana

abszolút modern, tonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmat ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik nincsenek megáldva különleges nyelvtanuló tehetséggel. Ára bérmentve küldéssel 70 fillér

A bűvészet könyve

Különféle bűvészmutatványokat tartalmazó könyv 400 ábrával. Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér.

MADEIRA ES
RICHELIEUX

Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig hatszáz szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 2 pengő 50 fillér

BELYEG- ALBUM

előrajzolt ábráival elsősorú segítség a kezdő gyűjtőknek. Ára 1 pengő, portó 20 fillér.

Szegedi szakácskönyv

több mint 300 recepttel, díszesen kötve, ára 3 pengő 40 fillér bérmentve

Az itt felsorolt művek kaphatók a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12 alatt és minden könyvkereskedésben. Utánvételes küldésnél minden mű 50 fillérrel drágább!

KALODONT

EGÉSZSÉGES FOGAK

